II

*(Nezakonodajni akti)*

# SKLEPI

## SKLEP KOMISIJE (EU) 2019/56

**z dne 28. maja 2018**

**o shemi pomoči SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN), ki jo je Nemčija izvedla za pasovne odjemalce na podlagi člena 19 StromNEV**

*(notificirano pod dokumentarno številko C(2018) 3166)*

**(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)**

**(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

### 1. POSTOPEK

(1) Komisija je bila s pritožbami, ki so jih vložili Bund der Energieverbraucher e.V. 28. novembra 2011, GWS Stadtwerke Hameln GmbH 8. decembra 2011 in državljani od decembra 2011, obveščena, da je Nemčija od leta 2011 izvajala popolno oprostitev omrežnin za nekatere velike odjemalce električne energije. Nemčija je z dopisom z dne 29. junija 2012 Komisiji zagotovila nadaljnje informacije o tej shemi pomoči.

(2) Komisija je z dopisom z dne 6. marca 2013 (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) Nemčijo obvestila o svoji odločitvi, da v zvezi s shemo pomoči začne postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU ali Pogodba). Nemčija je pripombe glede sklepa o začetku postopka predložila 8. aprila 2013.

(3) Sklep o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([2]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe glede zadevne sheme pomoči.

(4) Komisija je prejela pripombe zainteresiranih strani. Posredovala jih je Nemčiji in ji dala možnost, da nanje odgovori; njene pripombe so prispele z dopisom z dne 5. novembra 2013.

(5) Komisija je na sestanku 17. oktobra 2013 in z dopisi z dne 7. aprila 2015, 20. julija 2016, 6. julija 2017, 18. septembra 2017, 3. oktobra 2017 in 23. oktobra 2017 od Nemčije zahtevala, naj zagotovi informacije.

(6) Nemčija je odgovore na te zahteve preložila 6. decembra 2013, 28. maja 2015, 15. septembra 2015, 14. oktobra 2016, 3. avgusta 2017, 20. septembra 2017, 24. oktobra 2017 in 26. oktobra 2017. Najnovejše informacije so bile predložene 11. decembra 2017.

([1]) UL C 128, 4.5.2013, str. 43.

([2]) Sklep Komisije z dne 6. marca 2013 o državni pomoči SA.34045 (2012/C) – Nemčija – Oprostitev plačila omrežnine za velike odjemalce električne energije (člen 19 uredbe StromNEV) – Poziv k predložitvi pripomb na podlagi člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 128, 4.5.2013, str. 43).

## 2. **PODROBEN OPIS POMOČI**

### 2.1 *OMREŽNINE V NEMČIJI*

(7) Sistem omrežnin v Nemčiji ureja nemški energetski zakon (Energiewirtschaftsgesetz, v nadaljnjem besedilu: EnWG). Za namene tega sklepa je upoštevan samo EnWG, kakor je bil spremenjen s členom 1 Zakona z dne 26. julija 2011 o reviziji določb o trgu z energijo ([3]) (v nadaljnjem besedilu: zakon z dne 26. julija 2011), pred spremembami, uvedenimi s členom 1 Zakona z dne 26. julija 2016 o nadaljnjem razvoju trga z električno energijo ([4]) (v nadaljnjem besedilu: EnWG 2011).

(8) Člen 21 EnWG 2011 določa, da morajo biti stroški, ki jih operaterji omrežja ([5]) zaračunajo končnim uporabnikom, *sorazmerni* (*angemessen*), nediskriminatorni, pregledni in izračunani na podlagi stroškov učinkovitega upravljanja omrežja. Člen 24 EnWG 2011 zvezno vlado pooblašča, da z uredbo predpiše podrobna pravila o metodologiji za izračun omrežnin. Točka 1 prvega stavka člena 24 EnWG 2011 zvezno vlado pooblašča, da določi splošno metodologijo za izračun omrežnin. Točka 3 istega stavka zvezno vlado pooblašča, da določi, v katerih primerih netipične uporabe omrežja se lahko odobrijo individualne omrežnine.

(9) Uredba o omrežninah za elektroenergetsko omrežje (*Stromnetzentgeltverordnung*, v nadaljnjem besedilu: StromNEV ([6])), sprejeta na podlagi člena 24 EnWG 2011, vsebuje podrobne določbe o določitvi omrežnin. Člen 3(2) StromNEV pojasnjuje, da se omrežnine plačajo za storitve, ki jih operater omrežja zagotovi na ravni omrežja, na katerega je priključen uporabnik, in za uporabo vseh višjih ravni omrežja. Člen 16(1) StromNEV določa vodilno načelo, v skladu s katerim morajo omrežnine upoštevati stroške, ki jih uporabniki omrežja dejansko povzročijo.

(10) Ob upoštevanju navedenega in v skladu s pooblastilom iz točke 1 prvega stavka člena 24 EnWG 2011 uredba StromNEV določa splošno metodologijo, ki jo morajo operaterji omrežja upoštevati za izračun omrežnin. Ta metodologija za izračun je predpisana v členih 4 do 14 StromNEV 2011.

(11) Pri tej metodologiji se najprej ugotovijo različni letni stroškovni elementi vseh omrežij skupaj. To vključuje stroške gradnje elektroenergetskega omrežja (prenosni in distribucijski vodi, razdelilne transformatorske postaje), vzdrževanje in stroške za upravljanje omrežja, vključno s stroški za tako imenovane sistemske storitve (primarna, sekundarna in minutna rezerva ([7]), ponovno dispečiranje ([8]) in električna energija za kritje omrežnih

([3]) BGBl. I, str. 1554.
([4]) BGBl. I, str. 1786.
([5]) Operater omrežja je operater, odgovoren za obratovanje in varno upravljanje elektroenergetskega omrežja. Operaterji omrežja se na splošno delijo na operaterje prenosnega sistema in operaterje distribucijskega sistema glede na to, ali upravljajo prenosno omrežje ali distribucijsko omrežje.
([6]) Uredba StromNEV, ki je bila prvič uvedena leta 2005, je bila večkrat spremenjena. Ta sklep se nanaša na „StromNEV“ na splošno, kjer zadevna določba ni bila spremenjena z različnimi spremembami. Kadar pa je bila citirana določba spremenjena, je v tem sklepu izrecno navedena zadevna različica StromNEV, kot sledi:
— „StromNEV 2010“ se nanaša na različico uredbe StromNEV, kakor je bila spremenjena s členom 6 zakona z dne 3. septembra 2010 (BGBl. I, str. 2074);
— „StromNEV 2011“ se nanaša na različico uredbe StromNEV, kakor je bila spremenjena s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011 (BGBl. I, str. 1554);
— „StromNEV 2014“ se nanaša na različico uredbe StromNEV, kakor je bila spremenjena s členom 1 uredbe z dne 14. avgusta 2013 (BGBl. I, str. 3250).
([7]) Elektroenergetsko omrežje mora biti ves čas v ravnotežju med vneseno in porabljeno električno energijo. Neravnotežja se lahko pojavijo, kadar je poraba drugačna od napovedane, ali v primeru izpada elektrarne ali nenadnega upada moči vetra ali sonca. Operaterji prenosnega sistema so odgovorni za vzdrževanje ravnotežja omrežja in vnos električne energije, kadar je poraba večja od dejansko vnesene električne energije, ter zagotovitev, da se proizvodnja zmanjša ali poraba poveča, kadar je poraba manjša od vnosa. Ker električne energije ni lahko shraniti, mora operater prenosnega sistema zagotoviti, da lahko zelo hitro (v nekaj sekundah ali minutah) uporabi pozitivno ali negativno energijo. Operaterji prenosnega sistema zato sklenejo pogodbe o rezervah (imenovane tudi „Regelleistung“). V Nemčiji razlikujejo med tremi glavnimi omrežnimi rezervami: (a) primarno rezervo, pri kateri je treba operaterju prenosnega sistema zagotoviti energijo v 30 sekundah po zahtevi, (b) sekundarno rezervo, pri kateri je treba energijo zagotoviti v petih minutah, in (c) minutno rezervo (imenovano tudi terciarno rezervo), pri kateri je treba energijo zagotoviti v 15 minutah (glej spletno mesto BNetzA: https://www.smard.de/blueprint/servlet/page/home/wiki-article/446/396).
([8]) Ukrepi ponovnega dispečiranja so povezani z upravljanjem prezasedenosti omrežja. Prezasedenost omrežja se pojavi, kadar proizvedena električna energija preseže zmogljivost omrežnih elementov, ki objekte za proizvodnjo električne energije povezujejo z mesti odjema. Z zmanjšanjem delovne moči ene ali več elektrarn na enem koncu prezasedenega območja in hkratnim povečanjem delovne moči ene ali več elektrarn na drugem koncu je mogoče sprostiti prezasedenost in ohranjati skupno delovno moč v omrežju blizu stalne vrednosti. Ponovno dispečiranje je zahteva, ki jo operater prenosnega sistema izda elektrarnam, da prilagodijo delovno moč, ki jo vnašajo, za preprečitev ali odpravo prezasedenosti omrežja. Operater prenosnega sistema mora elektrarnam plačati nadomestilo za zahtevo po ponovnem dispečiranju (https://www.bundesnetzagentur.de/DE/Sachgebiete/ElektrizitaetundGas/Unternehmen_Institutionen/Versorgungssicherheit/Engpassmanagement/Redispatch/redispatch-node.html).

izgub ([9])). Njihov letni znesek se izračuna na podlagi izkaza poslovnega izida operaterjev omrežja (člen 4 StromNEV 2011). Ne vključujejo samo stroškov materiala in zaposlenih, temveč tudi posojilne obresti (člen 5 StromNEV), amortizacijo (člen 6 StromNEV 2011), plačilo za lastni kapital operaterja omrežja (člen 7 StromNEV 2011) in davke (člen 8 StromNEV 2011). Odšteti je treba prihodke, kot so stroški priključitve in subvencije (člen 9 StromNEV). Stroški merjenja niso vključeni v stroške omrežja, zanje pa se zaračunajo tudi ločene pristojbine za merjenje. Stroški, povezani z nakupom izravnalne energije ([10]), niso vključeni v stroške omrežja, ker se zaračunajo ločeno uporabnikom, odgovornim za neravnotežje.

(12) Skupni letni stroški omrežij se nato dodelijo različnim omrežjem in omrežnim ravnem (visoka napetost, ravni razdelilnih transformatorskih postaj, srednja napetost, nizka napetost). Priloga 2 k StromNEV 2011 vsebuje seznam teh omrežnih ravni.

(13) Naslednji korak pri določanju omrežnin je pretvorba skupnih letnih stroškov omrežij v omrežnine. Določijo se od zgoraj navzdol za vsako raven napetosti (od visoke do nizke napetosti). Najprej se določijo tako imenovani specifični letni stroški na ravni visoke napetosti z delitvijo skupnih letnih stroškov na ravni visoke napetosti z letno končno obremenitvijo, izmerjeno za to raven visoke napetosti, saj se končna obremenitev omrežne ravni šteje za glavni dejavnik pri določanju stroškov. To se izrazi v EUR/kW. S „funkcijo istočasnosti“ za vsako omrežno raven, opisano v uvodni izjavi 14 spodaj, se specifični letni stroški pretvorijo v ceno na povezovalno zmogljivost v EUR/kW in v ceno na enoto porabljene električne energije v EUR/kWh. Enako se nato izvede za naslednjo raven napetosti. Vendar so skupni letni stroški za naslednjo raven napetosti sestavljeni iz lastnih stroškov in stroškov, prenesenih z višje ravni napetosti. Preneseni stroški ustrezajo skupnim stroškom višje ravni, znižanim za omrežnine, pridobljene od uporabnikov omrežja (končnih odjemalcev in dobaviteljev električne energije, ki so priključeni neposredno na to raven napetosti). Naslednja slika 1 prikazuje prenesene stroške. V omrežju, v katerem električna energija teče od zgoraj navzdol, morajo tako uporabniki omrežja nositi stroške omrežne ravni, na katero so priključeni, in del stroškov omrežij višje v verigi, saj se tudi ta omrežja uporabljajo za prenos električne energije do njih.

*Slika 1*

**Prenos stroškov omrežja za določitev omrežnin** ([1])

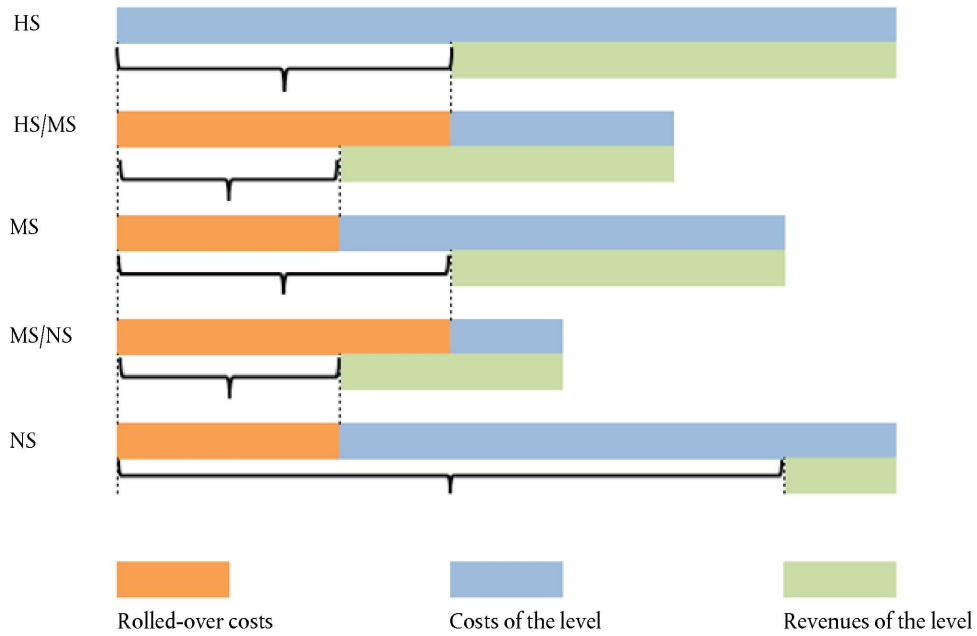


([1]) Na sliki HS pomeni visoko napetost, MS srednjo napetost, NS nizko napetost, HS/MS razdelilno transformatorsko postajo, v kateri se visoka napetost pretvori v srednjo napetost, MS/NS razdelilno transformatorsko

([9]) Pri prenosu električne energije se je del izgubi, zato je treba vnesti dodatno električno energijo, da se doseže količina električne energije, ki je bila prvotno vnesena v omrežje.

([10]) Nemčija je pojasnila, da je treba pri izravnalnih stroških razlikovati med stroški, povezanimi z rezervami, in dejansko dobavo negativne ali pozitivne izravnalne energije. V okviru rezerv so ponudniki storitev plačani za svojo razpoložljivost. Ko pa se energija dejansko vzame od njih na podlagi poziva operaterja prenosnega sistema, poleg tega prejmejo plačilo za dejansko dobavljeno energijo. Stroški dejansko dobavljene (pozitivne ali negativne) energije se zaračunajo neposredno operaterju, odgovornemu za neravnotežje.

postajo, v kateri se srednja napetost pretvori v nizko napetost. *Vir*: Provizija na podlagi opisa, ki ga je predložila Nemčija in je bil dopolnjen z informacijami iz slike 1 poročila BNetzA „Netzentgeltsystematik Elektrizität“ iz decembra 2015, ki je na voljo na naslovu https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

(14) Za zagotovitev, da se pri dodelitvi različnim uporabnikom omrežja upoštevajo dejanski stroški, ki jih je povzročil posamezni uporabnik omrežja, kot zahteva člen 16(1) StromNEV, se uporablja funkcija istočasnosti za zadevno raven napetosti. Funkcija istočasnosti, navedena zgoraj v uvodni izjavi 13, je opisana v členu 16(2) StromNEV in Prilogi 4 k StromNEV 2011. S to funkcijo se vsakemu uporabniku omrežja pripiše „faktor istočasnosti“ med 0 in 1. Faktor istočasnosti izraža verjetnost – na podlagi preteklih podatkov –, da poraba električne energije zadevnega posameznega uporabnika omrežja prispeva k letni konični obremenitvi zadevne omrežne ravni. Istočasna letna konična obremenitev omrežja je pomemben povzročitelj stroškov omrežja, saj je ta letna konična obremenitev pomembna za določitev obsega omrežja, v katerem električna energija teče od zgoraj navzdol. Koncept funkcije istočasnosti je ta, da uporabniki omrežja, ki bodo z večjo verjetnostjo prispevali k letni konični obremenitvi, plačajo višjo tarifo za zmogljivost. Uporabniki posamezne omrežne ravni so končni odjemalci, ki so neposredno priključeni na raven visoke napetosti in nižje omrežne ravni. Faktorji istočasnosti vseh uporabnikov omrežja zadevne omrežne ravni se nato vnesejo v graf na os y in prikažejo v odvisnosti od števila letnih ur polne uporabe (os x). Tako nastane funkcija istočasnosti. Ta funkcija je linearna in zvezna, vendar sestavljena iz dveh linearnih delov, ki se stikata v točki preloma ([11]) pri 2 500 letnih urah uporabe ([12]). Funkcija istočasnosti se nato pretvori v tarifo na povezovalno zmogljivost ([13]) v EUR/kW in v tarifo na enoto porabljene električne energije ([14]) v EUR/kWh.

(15) Pri vzpostavitvi omrežnin morajo operaterji omrežja upoštevati tudi najvišjo raven prihodka, ki jo za vsakega posameznega operaterja dovoli zvezna agencija za omrežja (*Bundesnetzagentur*, v nadaljnjem besedilu: BNetzA) (za najvišjo dovoljeno raven prihodka glej tudi uvodno izjavo 43). V praksi je posledica te najvišje ravni prihodka, ki se določi s primerjavo z drugimi operaterji omrežja, da se visoki stroški zaradi neučinkovitosti ne morejo povrniti prek omrežnin. Namen tega sistema je izboljšati učinkovitost operaterjev omrežja. Če bi sprememba najvišje dovoljene ravni prihodka povzročila znižanje omrežnin, mora operater omrežja prilagoditi omrežnine (člen 17(2) uredbe o uvedbi spodbud za učinkovitost za omrežja za oskrbo z energijo – *Verordnung über die Anreizregulierung der Energieversorgungsnetze*, v nadaljnjem besedilu: ARegV 2011 ([15])).

([11]) Nemčija je pojasnila, da čeprav je ta točka preloma pri 2 500 letnih urah polne uporabe zdaj konvencionalna, temelji na empiričnih podatkih. Empirično funkcija istočasnosti ni nikoli povsem linearna, temveč pri približno 2 500 letnih ur polne uporabe narašča položneje, medtem ko pod 2 500 letnimi urami polne uporabe narašča strmeje. To vodi do dveh segmentov funkcije istočasnosti in s tem do štirih omrežnih tarif: ene tarife za porabo in zmogljivost za uporabnike pod 2 500 urami polne uporabe ter ene tarife za porabo in zmogljivost za uporabnike nad 2 500 urami polne uporabe. Edina druga možnost bi bila oblikovanje funkcije istočasnosti kot konkavne krivulje, pri čemer pa bi bilo treba izračunati individualno tarifo za porabo za vsakega uporabnika omrežja v Nemčiji (ker se naklon funkcije spremeni v vsaki točki krivulje). To bi znatno povečalo upravno breme v zvezi z določanjem omrežnin v Nemčiji, podaljšalo čas izračuna omrežnin za uporabnike omrežja ter zmanjšalo preglednost in predvidljivost omrežnin za uporabnike omrežja.

([12]) Za primer funkcije istočasnosti glej *Bericht der Bundesnetzagentur zur Netzentgeltsystematik Elektrizität*, Stand Dezember 2015, ki je na voljo na naslovu: https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

([13]) Izračuna se s pomnožitvijo specifičnih letnih stroškov za raven omrežja z vrednostjo, pri kateri funkcija istočasnosti seka os x pri 0 oziroma 2 500 letnih urah polne uporabe (za uporabnike z letnimi urami polne uporabe pod oziroma nad 2 500 urami). Na primer, za leto 2017 je Amprion uporabil naslednjo tarifo za zmogljivost za raven visoke napetosti:

| < 2 500 h/a | ≥ 2 500 h/a |
|---|---|
| 6,3 EUR/kWa | 36,55 EUR/kWa |

([14]) Izračuna se s pomnožitvijo specifičnih letnih stroškov za zadevno raven omrežja z naklonom funkcije istočasnosti do točke preloma pri 2 500 urah polne uporabe (za uporabnike z letnimi urami polne uporabe pod 2 500 urami) oziroma z naklonom funkcije istočasnosti nad točko preloma pri 2 500 urah polne uporabe (za uporabnike z več kot 2 500 urami polne uporabe). Na primer, za leto 2017 je Amprion uporabil naslednjo tarifo za porabo za raven visoke napetosti:

| < 2 500 h/a | ≥ 2 500 h/a |
|---|---|
| 1,512 ct/kWh | 0,302 ct/kWh |

([15]) Uredba z dne 29. oktobra 2007, BGBl. I, str. 2529. Uredba ARegV je bila večkrat spremenjena. Ta sklep se nanaša na „ARegV“ na splošno, kjer zadevna določba ni bila spremenjena z različnimi spremembami. Kadar pa je bila citirana določba spremenjena, je v tem sklepu izrecno navedena zadevna različica ARegV, kot sledi:

— „ARegV 2011“ se nanaša na različico uredbe ARegV, kakor je bila spremenjena s členom 5 zakona z dne 28. julija 2011 (BGBl. I, str. 1690).

(16) Pri metodologiji, opisani v uvodnih izjavah 11 do 15 zgoraj, je uporabljeno „načelo upoštevanja vzroka za stroške“ pri določanju omrežnin za večino uporabnikov omrežja. Člen 19 StromNEV se nanaša na omrežnine, ki jih v skladu z načelom upoštevanja vzroka za stroške plačajo tako imenovani netipični uporabniki omrežja, tj. uporabniki z vzorcem porabe ali obremenitve, ki se znatno razlikuje od profila porabe ali obremenitve drugih uporabnikov, kot je določeno v točki 3 prvega stavka člena 24 EnWG 2011. Naslov člena 19 StromNEV je „netipična uporaba omrežja“.

(17) V členu 19(2) StromNEV sta opredeljeni dve skupini netipičnih uporabnikov omrežja: prva skupina so uporabniki, katerih letna konična obremenitev predvidljivo in znatno odstopa od istočasne letne konične obremenitve vseh ostalih uporabnikov, priključenih na isto omrežje (prvi stavek člena 19(2) StromNEV). To so običajno uporabniki omrežja, ki sistematično porabljajo energijo v času, ko obremenitev ni konična, ker na primer njihova oprema deluje ponoči. Ta prva kategorija netipičnih uporabnikov omrežja je v nadaljnjem besedilu imenovana „nekonični odjemalci“. Druga skupina so uporabniki z letno porabo električne energije vsaj 7 000 ur uporabe ([16]) in več kot 10 gigavatnimi urami (GWh) (drugi stavek člena 19(2) StromNEV). Ta druga kategorija netipičnih uporabnikov omrežja je v nadaljnjem besedilu imenovana „pasovni odjemalci“.

(18) Pred spremembo, uvedeno s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011 in podrobneje opisano spodaj v oddelku 2.2, je člen 19(2) uredbe StromNEV, kakor je bila spremenjena z zakonom z dne 3. septembra 2010 (v nadaljnjem besedilu: StromNEV 2010 ([17])), določal, da nekonični in pasovni odjemalci plačajo individualne omrežnine, kot je tudi izrecno navedeno v pooblastitvi iz točke 3 prvega stavka člena 24 EnWG 2011 (glej uvodno izjavo 7 zgoraj).

(19) Pri takih individualnih omrežninah je bilo treba ustrezno upoštevati vzorec porabe netipičnega uporabnika omrežja. Natančneje, tretji stavek člena 19(2) StromNEV 2010 je določal, da je treba pri individualni omrežnini upoštevati prispevek netipičnega uporabnika omrežja k znižanju celotnih omrežnin ali njegov prispevek k preprečevanju povišanja omrežnin. Za ta namen je agencija BNetzA leta 2010 objavila smernice ([18]), v katerih je predstavila tako imenovano „metodologijo fizične poti“, ki jo je treba uporabiti za določitev stroškov omrežja, ki jih povzročijo pasovni odjemalci, in s tem njihovih individualnih omrežnin. Namen metodologije fizične poti je opredeliti samostojne stroške posameznega uporabnika omrežja. Meri stroške navidezne uporabe obstoječe neposredne povezave med odjemnim mestom in ustreznim proizvodnim obratom z izračunom naložb v osnovna sredstva in odhodkov iz poslovanja dela omrežja, ki se uporablja za povezavo pasovnega odjemalca z najbližjo elektrarno, ki lahko pokrije vse potrebe pasovnega odjemalca, ter prištetjem stroškov omrežnih storitev ([19]), ki jih morda uporablja pasovni odjemalec.

(20) Drugi stavek člena 19(2) StromNEV 2010 pa je določal, da nekonični in pasovni odjemalci plačajo minimalni prispevek vsaj 20 % objavljene omrežnine oziroma da individualna omrežnina, izračunana na podlagi prispevka netipičnega uporabnika omrežja k znižanju celotnih omrežnin ali njegovega prispevka k preprečevanju povišanja omrežnin, ne more biti nižja od 20 % objavljene omrežnine. Nemčija je pojasnila, da je namen tega minimalnega prispevka zagotoviti, da tudi netipični uporabniki omrežja plačajo minimalni prispevek k upravljanju javnega omrežja, na katerega so priključeni. Posebej v zvezi s pasovnimi odjemalci je Nemčija navedla, da so lahko omrežnine, izračunane na podlagi metodologije fizične poti, zelo blizu nič, če so taki odjemalci zelo blizu bazne elektrarne ([20]). Taki pasovni odjemalci pa imajo kljub temu korist od javnega omrežja in zagotovljene dobave

([16]) V StromNEV 2010 je bilo določeno, da se zahteva 7 000 ur polne uporabe začne uporabljati od 1. januarja 2011, zato se je uporabljala že pred uvedbo popolne oprostitve za pasovne odjemalce. Pred to spremembo je zahteva znašala 7 500 ur polne uporabe.

([17]) Glej opombo 6.

([18]) BNetzA, Leitfaden zur Genehmigung von individuellen Netzentgelten nach § 19 Abs. 2 S. 1 und S. 2 StromNEV ab 2011 (29.9.2010).

([19]) Omrežne storitve so storitve, ki jih zagotavlja operater omrežja za ohranjanje omrežja v ravnotežju. Glavne omrežne storitve so rezerve, ukrepi ponovnega dispečiranja in energija za izgube v omrežju.

([20]) Bazna elektrarna je elektrarna, ki običajno zagotavlja stalno dobavo električne energije vse leto z določeno minimalno zahtevo po proizvodnji električne energije. Bazne elektrarne se izklopijo samo za redno vzdrževanje, nadgradnjo, remont ali popravilo. Več zainteresiranih strani je navedlo, da bazne elektrarne na splošno dosežejo 7 500 ur polne uporabe letno in so običajno jedrske elektrarne, elektrarne na lignit, pretočne elektrarne in do določene mere elektrarne na premog. Razlikujejo se od elektrarn srednje obremenitve, ki dosežejo med 3 000 in 5 000 ur polne uporabe letno, običajno elektrarne na premog in plinske turbine, ter od koničnih elektrarn, ki na splošno dosežejo približno 1 000 ur polne uporabe letno in običajno vključujejo črpalne postaje, plinske turbine in mazutne elektrarne. Poleg tega agencija BNetzA navaja naslednje elektrarne kot bazne elektrarne: jedrske elektrarne, pretočne elektrarne in elektrarne na lignit. Elektrarne na premog se lahko štejejo za bazne elektrarne samo pri faktorju zmanjšanja obremenitve 0,8 (glej Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV, člen 1.3.2.2.1). Elektrarne na premog se lahko štejejo za bazne elektrarne, vendar samo do 80 %.

električne energije, ki jo ponuja. Nemčija je poleg tega pojasnila, da je bilo pri minimalnem prispevku upoštevano dejstvo, da se lahko metodologija fizične poti uporablja samo kot približek za določitev individualnih stroškov omrežja.

### 2.2 *POPOLNA OPROSTITEV MED LETOMA 2011 IN 2013*

(21) V uredbi StromNEV, kakor je bila spremenjena s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011, ki je začel veljati 4. avgusta 2011, vendar se je uporabljal za nazaj od 1. januarja 2011 (v nadaljnjem besedilu: StromNEV 2011 ([21])), je bil sistem individualnih omrežnin za pasovne odjemalce opuščen in nadomeščen s popolno oprostitvijo obveznosti plačila omrežnin. Individualne omrežnine za nekonične odjemalce so bile ohranjene, prav tako pa njihova obveznost plačila vsaj 20 % objavljene omrežnine.

(22) V skladu z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 se končni uporabniki oprostijo omrežnin, če njihova letna poraba energije doseže vsaj 7 000 ur polne uporabe in preseže 10 GWh porabe. Ta oprostitev (v nadaljnjem besedilu: popolna oprostitev) je predmet sklepa o začetku postopka in tega sklepa.

(23) Prag 7 000 ur polne uporabe označuje pasovnega odjemalca v smislu, da se lahko ta prag doseže samo, če je zadevni končni uporabnik skoraj stalno priključen na omrežje ob enaki obremenitvi. Ure (polne) uporabe so v členu 2(2) StromNEV opredeljene kot količnik letne izhodne moči in letne konične obremenitve zadevnega uporabnika omrežja.

(24) V skladu s tretjim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 se je oprostitev iz drugega stavka istega člena odobrila šele, ko je pristojni regulativni organ (BNetzA ali eden od regionalnih regulativnih organov, v nadaljnjem besedilu: Landesregulierungsbehörde ([22])) preveril, da so izpolnjeni zakonski pogoji. Ko je bilo to preverjanje opravljeno, je BNetzA ali Landesregulierungsbehörde izdal dovoljenje, s katerim je bil pasovni odjemalec upravičen do popolne oprostitve od 1. januarja 2011 (če so bili na ta dan izpolnjeni vsi pogoji) in za nedoločen čas (če so bile zahteve še naprej izpolnjene).

(25) Posledica popolne oprostitve je bilo zmanjšanje prihodkov za operaterje omrežja. Ta finančna izguba je bila od leta 2012 nadomeščena s posebno dodatno dajatvijo (glej oddelek 2.4 spodaj). Za leto 2011 pa ni bila uvedena nobena posebna dodatna dajatev in finančno izgubo so leta 2011 nosili operaterji omrežja.

(26) Popolna oprostitev je bila opuščena s spremembo ([23]) uredbe StromNEV 1. januarja 2014.

### 2.3 *UPRAVIČENCI IN ZNESEK POMOČI*

(27) Nemčija je predložila začasni seznam podjetij, upravičenih do oprostitve na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011. Na podlagi teh informacij je bilo v obdobju 2011–2013 več kot 200 podjetij oproščenih plačila omrežnine na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011. Velika večina teh podjetij pripada različnim panogam proizvodnega sektorja, zlasti kemični industriji (vključno z industrijskimi plini), papirni, tekstilni in jeklarski industriji, industriji neželeznih kovin, rafinerijam nafte ter steklarstvu. Podjetja, ki se ukvarjajo s storitvami (npr. spletnim gostovanjem), so samo občasno prejela popolno oprostitev. Ta podjetja so bila podjetja z velikimi podatkovnimi centri.

([21]) Glej tudi opombo 5.

([22]) BNetzA je zvezna vladna agencija nemškega zveznega ministrstva za gospodarstvo in tehnologijo. Njena glavna naloga je zagotavljati skladnost z zakonom o telekomunikacijah (TKG), poštnim zakonom (PostG) in energetskim zakonom (EnWG) ter zadevnimi uredbami za zagotavljanje liberalizacije telekomunikacijskega, poštnega in energetskega trga. Prevzema tudi odgovornost za urejanje železnic. Na vseh teh regulativnih področjih spremlja nediskriminatoren dostop do omrežij v preglednih okoliščinah in preučuje uporabnine. BNetzA ima za dosego regulativnih ciljev na voljo učinkovite postopke in instrumente, vključno s pravicami do informacij in preiskave, skupaj s pooblastilom za naložitev stopenjskih sankcij in pravico do sprejetja regulativnih odločb. Ima svetovalni svet, v katerem je 16 članov nemškega Bundestaga in 16 predstavnikov nemškega Bundesrata; predstavniki Bundesrata morajo biti člani ali politični predstavniki vlade zvezne dežele. Člane in namestnike članov svetovalnega sveta imenuje zvezna vlada na predlog nemškega Bundestaga in nemškega Bundesrata (člen 5 zakona o zvezni agenciji za omrežja za električno energijo, plin, telekomunikacije, pošto in železnice z dne 7. julija 2005, BGBl. I str. 1970). Agencijo BNetzA vodijo predsednik in dva podpredsednika. Vladi jih predlaga svetovalni svet (člen 3 zakona o zvezni agenciji za omrežja za električno energijo, plin, telekomunikacije, pošto in železnice z dne 7. julija 2005, BGBl. I str. 1970). Imenuje jih predsednik Zvezne republike Nemčije.Agencija BNetzA pa ni edini regulativni organ v Nemčiji.V nekaterih zveznih deželah so bili vzpostavljeni posebni regulativni organi (Landesregulierungsbehörden).

([23]) Člen 1 uredbe z dne 14. avgusta 2013 o spremembi več uredb na področju trgov z energijo BGBl. I, str. 3250.

(28) Ocene, ki jih je predložila Nemčija, kažejo, da izgube operaterjev omrežja zaradi popolne oprostitve v obdobju 2011–2013 znašajo približno 900 milijonov EUR v primerjavi s položajem, v katerem bi pasovni odjemalci plačevali običajno omrežnino. Vendar je izguba verjetno manjša, ker so pri izračunu omrežnin za leto 2011 operaterji omrežja običajno upoštevali dejstvo, da bi za pasovne odjemalce veljala individualna omrežnina na podlagi člena 19(2) StromNEV 2010. Oceno pa še bolj zaplete dejstvo, da je bil prag za upravičenost do individualne omrežnine spremenjen 1. januarja 2011 (7 000 ur polne uporabe namesto 7 500 ur polne uporabe) in da individualna omrežnina morda ni bila privlačna za nekatere pasovne odjemalce, ker ni nujno pomenila znatnega znižanja omrežnine zaradi geografske lokacije in drugih dejavnikov, ki vplivajo na izračun posameznih omrežnin.

## 2.4 *MEHANIZEM FINANCIRANJA*

### 2.4.1 MEHANIZEM FINANCIRANJA, KOT JE OPISAN V ČLENU 19 STROMNEV 2011

(29) Ker so bili oproščeni pasovni odjemalci priključeni na različne ravni omrežja, je popolna oprostitev pomenila izgube prihodka za operaterje prenosnega sistema in operaterje distribucijskega sistema. V skladu s šestim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 so morali operaterji prenosnega sistema plačati nadomestilo operaterjem distribucijskega sistema za njihove izgube prihodka zaradi popolne oprostitve. Vendar se je iz razlogov, podrobno navedenih v oddelku 2.4.3, to nadomestilo dejansko začelo plačevati šele leta 2012. Leta 2011 so izgube nosili operaterji prenosnega sistema in operaterji distribucijskega sistema, na omrežja katerih so bili priključeni oproščeni pasovni odjemalci.

(30) Poleg tega so si morali operaterji prenosnega sistema v skladu s sedmim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 medsebojno pobotati zneske svojih plačil operaterjem distribucijskega sistema in lastnih izgub. Za podrobna pravila o tem, kako izvesti ta pobot, je člen 19(2) StromNEV 2011 napotoval na člen 9 zakona o soproizvodnji toplote in električne energije (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz,* v nadaljnjem besedilu: KWKG) ([24]), ki se je takrat uporabljal in naj bi se uporabljal po analogiji. Namen pobota je bil razporediti finančno breme med operaterje prenosnega sistema, tako da je vsak operater nosil enako breme sorazmerno z električno energijo, dobavljeno končnim odjemalcem, (neposredno ali posredno) priključenim na njihovo omrežno območje. S členom 9 KWKG, na katerega je napotoval sedmi stavek člena 19(2) StromNEV 2011, je bil vzpostavljen sistem, v katerem so operaterji prenosnega sistema prejemali nadomestilo prek tako imenovane dodatne dajatve za soproizvodnjo toplote in električne energije za dodatne stroške zaradi svoje obveznosti plačevanja podpore proizvajalcem električne energije iz soproizvodnje, priključenim na njihovo omrežje, na podlagi KWKG in obveznosti, da plačajo nadomestilo operaterjem distribucijskega sistema za podporo, ki so jo tudi ti plačevali proizvajalcem električne energije iz soproizvodnje, priključenim na njihovo omrežje, na podlagi KWKG ([25]). Analogna uporaba člena 9 KWKG je pomenila, da so lahko operaterji omrežja uvedli dodatno dajatev, da so pridobili nadomestilo za finančne izgube zaradi popolne oprostitve, in da je bilo treba prihodke, zbrane s to dodatno dajatvijo, prenesti z operaterjev prenosnega sistema na operaterje distribucijskega sistema ([26]).

(31) Poleg tega je člen 19(2) StromNEV 2011 določal, da se člen 20 StromNEV 2011 uporablja po analogiji. V členu 20 StromNEV 2011 je bilo navedeno, da morajo operaterji elektroenergetskega omrežja pred objavo svojih omrežnin za električno energijo poskrbeti, da so prihodki od plačil zadostni za kritje njihovih pričakovanih stroškov.

(32) Od začetka veljave ARegV, ki vzpostavlja regulativni sistem, namenjen spodbujanju operaterjev omrežja k učinkovitejšemu upravljanju omrežja, se ne zahteva več, da omrežnine odobri BNetzA (zaradi člena 23a EnWG). Namesto tega točka 1 člena 32(1) ARegV 2011 določa, da BNetzA odobri najvišjo raven prihodka, ki ga

([24]) Zakon o podpori soproizvodnji toplote in električne energije z dne 25. oktobra 2008 (BGBl. I, str. 2101).Ta zakon je bil spremenjen s členom 11 zakona o pregledu pravega okvira za podporo proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije z dne 28. julija 2011 (BGBl. I, str. 1634). Člen 9 KWKG se med 1. januarjem 2011 in 31. decembrom 2013 ni spremenil. KWKG je bil 21. decembra 2015 prenovljen z zakonom o vzdrževanju, posodobitvi in uporabi soproizvodnje toplote in električne energije (BGBl. I, str. 2498), vendar je bil mehanizem nadomestila, določen v členu 9, ohranjen (čeprav podrobnejši) in vključen v člene od 26 do 28 KWKG z dne 21. decembra 2015. Zakon o vzdrževanju, posodobitvi in uporabi soproizvodnje toplote in električne energije je bil ponovno spremenjen z zakonom z dne 22. decembra 2016 o spremembi določb o proizvodnji električne energije iz soproizvodnje in samoproizvodnje (BGBl. I, str. 3106).

([25]) Za podroben opis sistema nadomestila na podlagi člena 9 KWKG (ki je postal člen 29 KWKG 2016 po spremembah, uvedenih z zakonom z dne 22. decembra 2016 o spremembi določb o proizvodnji električne energije iz soproizvodnje in samoproizvodnje (BGBl. I, str. 3106)), glej Sklep Komisije z dne 23. maja 2017 o shem[i] pomoči SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N), ki jo je Nemčija izvedla za nekatere končne odjemalce (znižana dodatna dajatev za soproizvodnjo toplote in električne energije, oddelek 2.3).

([26]) Glej zlasti člen 9(7) KWKG, ki določa uvedbo dodatne dajatve za porabljeno električno energijo poleg omrežnin, in člen 9(4) KWKG, ki daje operaterjem prenosnega sistema pravico, da od operaterjev distribucijskega sistema prejmejo nadomestilo (tj. da dosežejo, da operaterji distribucijskega sistema prenesejo prihodke iz dodatne dajatve na operaterje prenosnega sistema).

operaterji omrežja lahko prejmejo od uporabnikov omrežja. V skladu s členom 17 ARegV 2011 morajo operaterji omrežja to najvišjo dovoljeno raven prihodka upoštevati pri določitvi omrežnin.

(33) Operaterji omrežja pa morajo pred objavo svojih omrežnin za električno energijo še vedno poskrbeti, da so prihodki od omrežnin zadostni za kritje njihovih pričakovanih stroškov (vendar v okviru najvišje dovoljene ravni prihodka).

(34) Kot je pojasnjeno spodaj, je agencija BNetzA sprejela regulativno odločbo, da bi podrobneje uredila sistem dodatne dajatve, ki je bila nazadnje uvedena leta 2012 (glej oddelek 2.4.2). Nasprotno pa leta 2011 šesti in sedmi stavek člena 19(2) StromNEV 2011 nista bila uveljavljena in vsak operater omrežja je moral nositi svoje stroške (glej oddelek 2.4.3).

### 2.4.2 FINANCIRANJE PREK „DODATNE DAJATVE IZ ČLENA 19“ OD LETA 2012

(35) Pravni okvir za nadomestilo in pobot izgub prihodka zaradi popolne oprostitve je bil uresničen z regulativno odločbo BNetzA, sprejeto 14. decembra 2011 ([27]) (v nadaljnjem besedilu: regulativna odločba z dne 14. decembra 2011) na podlagi člena 29(1) EnWG in točke 6 člena 30(2) StromNEV 2011 ([28]). Odločba je določala, da mora operater distribucijskega sistema od končnih uporabnikov pobrati dodatno dajatev, imenovano „dodatna dajatev iz člena 19“. Agencija BNetzA je poleg tega operaterjem distribucijskega sistema naložila obveznost, da prilive od te dodatne dajatve mesečno nakažejo operaterjem prenosnega sistema (kot je določeno tudi v členu 9(5) KWKG, na katerega se nanaša sedmi stavek člena 19(2) StromNEV 2011).

(36) Namen dodatne dajatve iz člena 19 je bil vzpostaviti mehanizem financiranja, s katerim se finančno breme zaradi uporabe člena 19(2) StromNEV 2011 pregledno in homogeno porazdeli, ter s tem ustvariti enake pogoje za vse odjemalce električne energije v Nemčiji.

(37) Agencija BNetzA ni vsako leto izračunala zneska dodatne dajatve iz člena 19, temveč ga je moral vsako leto izračunati operater prenosnega sistema na podlagi metodologije, ki jo je določila agencija BNetzA. To je pomenilo, da je moral operater prenosnega sistema na eni stani določiti napovedane finančne izgube, ki izhajajo iz popolne oprostitve, v primerjavi s polno omrežnino, na drugi strani pa napovedano porabo, da je lahko določil dodano dajatev iz člena 19 na kWh. Za prvo leto obratovanja (tj. leto 2012) pa je agencija BNetzA določila znesek, ki ga je bilo treba povrniti prek dodatne dajatve iz člena 19, v višini 440 milijonov EUR. Ta znesek je bil izhodišče za izračun dodatne dajatve. Od tega zneska je bilo treba povrniti 300 milijonov EUR za nadomestitev izgub prihodka zaradi popolne oprostitve. Preostalih 140 milijonov EUR je bilo namenjenih kritju izgub prihodka zaradi individualnih omrežnin na podlagi prvega stavka člena 19(2) StromNEV 2011.

(38) Pred spremembami, uvedenimi v StromNEV s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011, so bile izgube prihodkov zaradi individualnih omrežnin za netipične uporabnike omrežja povrnjene – če je bil operater omrežja učinkovita družba in si je lahko na podlagi uredbe ARegV povrnil celotne stroške, in sicer prek omrežnin: ker so operaterji omrežja vnaprej vedeli, da bodo nekateri uporabniki plačali manj, so lahko to že upoštevali pri izračunu omrežnin na podlagi člena 20 StromNEV. V skladu s šestim in sedmim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 pa je bilo treba izgubo prihodkov zaradi individualnih omrežnin za nekonične odjemalce in popolne oprostitve za pasovne odjemalce nadomestiti s posebno dodatno dajatvijo.

(39) Poleg tega je regulativna odločba z dne 14. decembra 2011 določala, da mora operater prenosnega sistema za vsako leto ugotoviti, kakšna je bila dejanska potreba po finančnih sredstvih v prejšnjem letu. Če bi prilivi od dodatne dajatve iz člena 19 presegli znesek, dejansko potreben za nadomestilo operaterju prenosnega sistema za izgubo prihodka zaradi popolne oprostitve in nadomestilo operaterju distribucijskega sistema, bi bilo treba dodatno dajatev v naslednjem letu znižati za zadevno razliko. Če so bili prilivi nezadostni, je bila dodatna dajatev ustrezno povišana.

### 2.4.3 MEHANIZEM FINANCIRANJA ZA LETO 2011

(40) V regulativni odločbi z dne 14. decembra 2011 je bilo izrecno navedeno, da izgub prihodka v letu 2011 ne krije mehanizem nadomestila in pobota iz uvodne izjave 30.

(41) Kar zadeva izgube v letu 2011, operaterji distribucijskega sistema tako niso bili upravičeni do nadomestila, ki ga plačajo operaterji prenosnega sistema. Operaterji distribucijskega sistema in operaterji prenosnega sistema so morali te izgube prihodka kriti iz lastnih sredstev.

([27]) BK8-11-024.

([28]) Medtem ko je agencija BNetzA s členom 29(1) EnWG pooblaščena, da z regulativno odločbo, ki je zavezujoča za operaterje omrežja, določi konkretne načine dostopanja do omrežja, je v točki 6 člena 30(2) StromNEV 2011 navedeno, da se taka regulativna odločba lahko zlasti nanaša na določitev ustreznih omrežnin.

(42) Te izgube so lahko vključili v tako imenovane upravne račune (v nadaljnjem besedilu: Regulierungskonto), vzpostavljene na podlagi ARegV.

(43) Kot je navedeno v uvodni izjavi 32, je uredba ARegV vzpostavila regulativni sistem, ki je namenjen spodbujanju operaterjev omrežja k učinkovitejšemu upravljanju omrežja in v skladu s katerim za operaterje omrežja velja najvišja raven prihodka, ki jo določi BNetzA. Ta najvišja dovoljena raven prihodka se določi za največ 5-letno regulativno obdobje. Za določitev te najvišje ravni prihodka morajo operaterji omrežja agenciji BNetzA pred začetkom regulativnega obdobja zagotoviti različne računovodske podatke (vključno s stroški in prihodki). Poleg tega se najvišja raven prihodka, ki ga lahko operaterji omrežja pridobijo od uporabnikov omrežja, v 5-letnem regulativnem obdobju spreminja, da se upoštevajo neučinkovitosti operaterjev omrežja, s čimer bi jih spodbudili k večji učinkovitosti. To pomeni, da se bo najvišja dovoljena raven prihodka v regulativnem obdobju znižala. BNetzA izmeri učinkovitost operaterja omrežja pred regulativnim obdobjem na podlagi primerjave operaterjev omrežja. Prvo regulativno obdobje je trajalo od leta 2009 do leta 2013. Drugo regulativno obdobje se je začelo leta 2014 in se bo končalo leta 2018.

(44) Pozitivne ali negativne razlike ([29]) med najvišjo dovoljeno ravnijo in dejansko ustvarjenimi prihodki se knjižijo na posebnem upravnem računu, ki je računovodsko orodje, ki ga upravlja BNetzA (člen 5 ARegV) za spodbujanje operaterjev omrežja k večji učinkovitosti.

(45) Ob koncu 5-letnega obdobja 2009–2013 so bili presežni prihodki pobotani s presežnimi zmanjšanji prihodkov. Posledično pozitivno ali negativno stanje je bilo preneseno na naslednje regulativno obdobje (člen 5(4) ARegV 2011) in porazdeljeno na pet let drugega regulativnega obdobja kot znižanje ali povišanje sicer veljavne najvišje ravni prihodka.

(46) Če pa bi prihodki, ustvarjeni v določenem letu regulativnega obdobja, presegli najvišjo dovoljeno raven prihodka za več kot 5 %, bi moral zadevni operater omrežja prilagoditi svoje omrežnine (da se prepreči ponovitev enakega položaja v naslednjem letu in da se prepreči, da bi bilo znižanje omrežnin preloženo na naslednje regulativno obdobje). Če bi bili prihodki, ustvarjeni v določenem letu regulativnega obdobja, za več kot 5 % nižji od najvišje dovoljene ravni prihodka, bi imel zadevni operater omrežja pravico prilagoditi svoje omrežnine (da se prepreči ponovitev enakega položaja v naslednjem letu in nenadno povišanje omrežnin v naslednjem regulativnem obdobju). V zadnjem primeru lahko operater omrežja izbere, ali bo omrežnine prilagodil ali ne.

(47) V tem okviru je bilo treba nadomestiti izgube prihodka, ki so jih operaterji omrežja utrpeli zaradi popolne oprostitve leta 2011. V času „Verprobung ([30])“ za leto 2011 (ki je potekal leta 2010) popolna oprostitev ni bila znana in je ni bilo mogoče upoštevati pri določitvi omrežnin za leto 2011. Kot je Nemčija potrdila v elektronskem sporočilu z dne 24. oktobra 2017, na podlagi takrat veljavne uredbe ARegV 2011 izgub prihodka, nastalih leta 2011 (tj. razlika med dovoljenimi prihodki in dejansko ustvarjenimi prihodki), ni bilo mogoče povrniti s prilagoditvijo omrežnin za leto 2011, ker je bilo treba omrežnine določiti vnaprej v okviru „Verprobung“ v skladu s členom 20 StromNEV in jih med letom ni bilo mogoče spremeniti. Dejansko so morali to izgubo pobotati z dobičkom iz drugih let regulativnega obdobja. Zato so operaterji omrežja tudi izpodbijali popolno oprostitev in regulativno odločbo BNetzA z dne 14. decembra 2011.

(48) Izgub prihodka, ki so jih operaterji omrežja utrpeli zaradi popolne oprostitve, tudi ni bilo mogoče povrniti s povišanjem omrežnin za leto 2012, saj so lahko bile omrežnine za leto 2012 povezane samo z napovedanimi stroški za leto 2012. Nasprotno pa je bilo treba izgube prihodka – če niso bile nadomeščene z večjo učinkovitostjo leta 2011 – knjižiti na Regulierungskonto. Če so bile ob koncu prvega regulativnega obdobja izgube prihodka za leto 2011 nadomeščene z dodatnimi prihodki v drugih letih tega regulativnega obdobja, ni bilo nadomestitve izgub. Samo če izgub ni bilo mogoče nadomestiti z dodatnimi prihodki v regulativnem obdobju, ki se je končalo leta 2013, je lahko izguba prihodkov leta 2011 vodila do posrednega nadomestila v naslednjem regulativnem obdobju z rahlim povišanjem najvišje dovoljene ravni v naslednjem regulativnem obdobju. Ker pa ARegV ne nadomešča celotnih stroškov, temveč samo stroške učinkovitega operaterja, tudi v tem primeru običajno ni bilo polnega nadomestila.

([29]) Zneski se pred knjiženjem najprej popravijo glede na obseg prenesene električne energije, da se prepreči, da bi razlika v prihodkih izhajala samo iz tega, da so operaterji omrežja porabili več ali manj električne energije v primerjavi s predpostavkami, uporabljenimi za določitev najvišje dovoljene ravni prihodka.

([30]) Ko operaterji omrežja določajo omrežnine, morajo v skladu s členom 20 StromNEV preveriti, da so omrežnine, ki naj bi bile objavljene, primerne za kritje stroškov, navedenih v členu 4 StromNEV. To se imenuje „Verprobung“ omrežnin.

### 2.5 *CILJ POPOLNE OPROSTITVE*

(49) Iz obrazložitvenega memoranduma k StromNEV 2011 je razvidno, da je bila popolna oprostitev pasovnih odjemalcev uvedena zaradi domnevnih stabilizacijskih učinkov pasovnih odjemalcev na omrežje ([31]).

### 2.6 *RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA*

(50) V sklepu o začetku postopka je Komisija ugotovila, da popolna oprostitev daje selektivno prednost pasovnim odjemalcem, katerih letna poraba električne energije presega 7 000 ur polne uporabe in 10 GWh porabe. Poleg tega je Komisija ugotovila, da dodatna dajatev iz člena 19, ki je bila uvedena leta 2012, pomeni državna sredstva ter da so bili operaterji prenosnega sistema določeni za njeno izvajanje, medtem ko jo BNetzA spremlja prek Regulierungskonto. Kar zadeva leto 2011, je Komisija izrazila zaskrbljenost, da je lahko bila popolna oprostitev financirana prek državnih sredstev že pred uvedbo dodatne dajatve iz člena 19. Komisija je navedla, da je mogoče o obstoju državnih sredstev sklepati na podlagi dejstva, da so imeli operaterji omrežja v skladu s členom 9 KWKG pravico pobirati dodatno dajatev od uporabnikov omrežja, prilive od nje pa so upravljali operaterji prenosnih sistemov. Poleg tega je Komisija menila, da so lahko bile izgube prihodka zaradi popolne oprostitve leta 2011 nadomeščene prek Regulierungskonto, za katerega je Komisija ugotovila, da ga je spremljala agencija BNetzA.

(51) Komisija je opozorila tudi, da Nemčija ni predstavila nobenega razloga za združljivost pomoči in se je samo sklicevala na stabilizacijski učinek na omrežja, ne da bi ta učinek količinsko opredelila. Komisija je zato začela formalni postopek preiskave.

### 2.7 *DOGODKI PO SKLEPU O ZAČETKU POSTOPKA*

(52) Ker operaterjem omrežja ni bilo zagotovljeno, da jim bo povrnjena izguba prihodkov zaradi popolne oprostitve leta 2011, jih je več izpodbijalo odločbe BNetzA o oprostitvi in tudi neposredno regulativno odločbo z dne 14. decembra 2011. Višje deželno sodišče v Düsseldorfu je s sklepom z dne 8. maja 2013 ([32]) ugotovilo, da je bila popolna oprostitev, ki je veljala med letoma 2011 in 2013, nezakonita, in preklicalo popolno oprostitev, odobreno podjetju, na katerega se je nanašal postopek pred tem sodiščem. Višje deželno sodišče je ugotovilo, da pri popolni oprostitvi, odobreni na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, niso bile upoštevane omejitve iz člena 24 EnWG 2011, ki je zvezni vladi zgolj dajal pravico, da določi načine izračuna individualnih omrežnin, ne pa da uvede popolno oprostitev omrežnin. Višje deželno sodišče je ugotovilo tudi, da so omrežnine cena za zagotovljene storitve (tj. za dostop do omrežja in njegovo uporabo) in da se popolna oprostitev ne more šteti za individualno omrežnino ali ceno za storitev, temveč je ugodnost, izjema glede na načelo, da je treba operaterjem omrežja plačati sorazmerno omrežnino za uporabo omrežja. Navedlo je, da je lahko stabilizacijski učinek pasovnih odjemalcev kvečjemu utemeljitev za znižano omrežnino, ne pa za popolno oprostitev, saj tudi ti pasovni odjemalci uporabljajo omrežje. Nazadnje je višje deželno sodišče ugotovilo, da dodatna dajatev iz člena 19 ni omrežnina, temveč dodatna dajatev, ki se pobira poleg omrežnin; ni cena za uporabo omrežja, temveč samo dodatna dajatev, uvedena za kritje finančnih izgub, ki so jih operaterji omrežja imeli zaradi popolne oprostitve.

(53) Zvezno sodišče je s sodbo z dne 6. oktobra 2015 ([33]) potrdilo sklep višjega deželnega sodišča v Düsseldorfu z dne 8. maja 2013. Zvezno sodišče je ugotovilo, da pri popolni oprostitvi, odobreni na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, niso bile upoštevane omejitve iz člena 24 EnWG 2011, ki je vladi zgolj dajal pravico, da določi načine izračuna individualnih omrežnin, ne pa da uvede popolno oprostitev omrežnin. Zvezno sodišče je nadalje ugotovilo, da prvi in tretji stavek člena 24(1) EnWG 2011 temeljita na načelu, da imajo operaterji omrežja pravico do nadomestila za uporabo njihovega omrežja in da se stabilizacijski učinek pasovnih odjemalcev ne more šteti za nadomestilo operaterju omrežja za uporabo omrežja, ker ta stabilizacijski učinek ni nadomestilo, plačano v zameno za uporabo omrežja, temveč zgolj posledica uporabe omrežja. Zvezno sodišče je ugotovilo tudi, da čeprav lahko ima ta stabilizacijski učinek gospodarski pomen za operaterje omrežja in lahko utemeljuje znižane omrežnine, se ne more samodejno šteti, da utemeljuje popolno oprostitev zgolj na podlagi števila ur polne uporabe, zlasti ker tudi pasovni odjemalci prispevajo h konični obremenitvi omrežja. Pri

([31]) BT-Drs. 17/6365, str. 34.
([32]) VI-3 Kart 178/12 (V). Višje deželno sodišče je 6. marca 2013 izdalo podobno sodbo, potem ko je operater omrežja na njem izpodbijal regulativno odločbo z dne 14. decembra 2011.
([33]) EnVR 32/13.

znižanjih bo treba upoštevati konkretni učinek vsakega posameznega pasovnega odjemalca na omrežje. Nazadnje je zvezno sodišče potrdilo tudi, da dodatna dajatev iz člena 19 ni omrežnina, temveč dodatna dajatev, ki se pobira poleg omrežnin; ni cena za uporabo omrežja, temveč samo dodatna dajatev, uvedena za kritje finančnih izgub, ki so jih operaterji omrežja imeli zaradi popolne oprostitve.

(54) Višje deležno sodišče v Düsseldorfu in zvezno sodišče sta popolno oprostitev iz drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011 in individualno oprostitev, odobreno na tej podlagi, razglasili za nični. Vendar je glede na nemško upravno pravo videti, da nemška država od upravičencev ne more dejansko zahtevati vračila zaradi pravil o zastaranju. Poleg tega, kot je opisano v uvodni izjavi 55, novi člen 32(7) StromNEV 2014 določa, da so odločbe o oprostitvi, sprejete na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, prenehale veljati šele 1. januarja 2014.

(55) Nemčija je z uredbo z dne 14. avgusta 2013 ([34]) opustila popolno oprostitev s 1. januarjem 2014 in na ta datum ponovno uvedla individualne omrežnine za končne uporabnike, katerih letna poraba električne energije doseže 10 GWh in vsaj 7 000 ur polne uporabe. Agencija BNetzA je morala določiti podrobna pravila o metodologiji za določanje individualnih stroškov omrežja v skladu z uredbo StromNEV, kakor je bila spremenjena s členom 1 uredbe z dne 14. avgusta 2013 (v nadaljnjem besedilu: StromNEV 2014). Za ta namen je agencija BNetzA ponovno uvedla metodologijo fizične poti z regulativno odločbo ([35]), sprejeto na podlagi člena 29 EnWG. Čeprav je metodologija nekoliko spremenjena, v bistvu ustreza metodologiji fizične poti, kot se je uporabljala za izračun individualnih omrežnin v skladu s StromNEV 2010 (glej uvodno izjavo 19 tega sklepa). Regulativna odločba o metodologiji fizične poti je bila potrjena s sklepom zveznega sodišča z dne 13. decembra 2016 ([36]). Zvezno sodišče je posebej priznalo, da metodologija fizične poti zagotavlja oceno stroškov omrežja, ki jih povzročijo pasovni odjemalci, v skladu z načelom upoštevanja vzroka za stroške.

(56) Sklep višjega deželnega sodišča z dne 8. maja 2013 in sklep zveznega sodišča z dne 6. oktobra 2015 sta vplivala samo na stranke postopka in nista vodila do splošnega preklica vseh odločb o oprostitvi. Člen 32(7) StromNEV 2014 zato določa, da odločbe o oprostitvi, ki jih je regulativni organ sprejel na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, prenehajo veljati 1. januarja 2014. Za odprte zahtevke za odločbe o oprostitvi, ki jih regulativni organ sprejme na podlagi člena 19(2) StromNEV 2011, in primere, v katerih je odločbo o oprostitvi preklicalo sodišče, se uporablja drugi stavek člena 19(2) StromNEV 2014 (z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2012). Za leto 2011 se je v enakih primerih uporabljala uredba StromNEV, kot je veljala pred uvedbo popolne oprostitve (tj. individualne omrežnine na podlagi fizične poti – če je ustrezno).

(57) Zvezno sodišče je s sklepom z dne 12. aprila 2016 ([37]) regulativno odločbo z dne 14. decembra 2011 razglasilo za nično (glej uvodne izjave od 35 do 39 tega sklepa). Sodišče je ugotovilo, da navedena odločba ni spadala v okvir pooblastila iz člena 24 EnWG. Po navedeni sodbi je nemški zakonodajalec spremenil člen 24 EnWG in s tem retroaktivno odpravil pomanjkanje pooblastila za dodatno dajatev iz člena 19 ([38]).

## 3. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

(58) Komisija je prejela pripombe Ahlstrom GmbH, AlzChem AG, Aurubis AG, Bender GmbH, Fitesa Germany GmbH, Evonik Industries AG, Hans Adler OHG, Lindes Gas Produktionsgesellschaft, Norske Skog Walsum GmbH, Oxxynova GmbH, Ruhr Oel GmbH, Saalemühle Alsleben GmbH, Sasol Wax GmbH, SETEX-Textil GmbH, Bundesverband der Energieabnehmer e.V., Currenta GmbH & Co. KG, Air Liquide Deutschland GmbH, InfraServ GmbH & Co. KG, Naturin Viscofan GmbH, Wirtschaftsvereinigung Stahl, Wirtschaftsvereinigung Metalle, Hydro Aluminium Rolled Products GmbH, Norsk Hydro ASA, Papierfabrik Scheufelen GmbH & Co. KG, ThyssenKrupp Steel Europe AG, Trimet Aluminium AG, UPM GmbH, Verband der Chemischen Industrie e.V., Verband der Industriellen Energie- und Kraftwirtschaft e.V. in Xstrata Zink GmbH/Glencore. Z vsemi prejetimi pripombami se zatrjuje, da popolna oprostitev ne pomeni državne pomoči. Trditve, navedene v različnih pripombah v podporo temu mnenju, so povzete v naslednjih uvodnih izjavah.

(59) Zainteresirane strani menijo, da s popolno oprostitvijo oproščeni pasovni odjemalci niso dobili prednosti. Po mnenju zainteresiranih strani je bila popolna oprostitev nadomestilo za prispevek pasovnih odjemnikov k splošni

([34]) Uredba o spremembi več uredb na področju energetske zakonodaje (BGBl. I, str. 3250).
([35]) BK4-13-739.
([36]) EnVR 34/15.
([37]) EnVR 25/13.
([38]) Glej člen 24 EnWG, kakor je bil spremenjen s členom 1 zakona o trgu z električno energijo z dne 26. julija 2016 (BGBl. I, str. 1786).

stabilnosti elektroenergetskega omrežja. Ena od zainteresiranih strani meni, da popolna oprostitev ustreza nadomestilu za storitev splošnega gospodarskega pomena v smislu sodbe Altmark ([39]). Zlasti se navaja, da je bil pasovni odjem, pri katerem so bili izpolnjeni pogoji za popolno upravičenost, osnovni pogoj za neprekinjeno proizvodnjo električne energije v elektrarnah, opremljenih s sinhronskimi generatorji. Ti se štejejo za potrebne za stabilnost omrežja, ker pripomorejo k preprečevanju frekvenčnih premikov. Več zainteresiranih strani se v zvezi s tem sklicuje na študijo z dne 20. januarja 2012 o minimalni proizvodnji konvencionalnih ([40]) elektrarn, potrebni v Nemčiji za zagotovitev zanesljivega upravljanja omrežja, v katerem je velik delež energije iz obnovljivih virov ([41]) (v nadaljnjem besedilu: študija iz leta 2012). Več zainteresiranih strani pa meni, da prednost ni selektivna, temveč jo upravičujeta logika in narava omrežnin v Nemčiji. V zvezi s tem pojasnjujejo, da se zaradi predvidljivosti vzorca porabe pasovnih odjemnikov znatno znižajo stroški omrežja, ker se zmanjša potreba po izravnalni energiji in rezervah. Poleg tega se z vzorcem neprekinjene porabe dalj časa ohrani omrežna oprema in s tem znižajo materialni stroški. Te stroške bi sicer moral nositi operater prenosnega sistema kot del omrežnih odgovornosti, opredeljenih v členu 11 EnWG. Nekatere od zainteresiranih strani trdijo tudi, da pasovni odjemalci prispevajo k regulaciji napetosti in preprečevanju razpada sistema ter da je popolna oprostitev njihovo nadomestilo za to. Nazadnje, v pripombah je navedeno, da oproščeni pasovni odjem zagotavlja dovajanje električne energije, ki jo proizvajajo nestalni viri obnovljive energije. Zaradi tega naj bi se znižali stroški širitve omrežja in plačila nadomestil v skladu z zakonom o obnovljivih virih energije (*Erneuerbare Energien Gesetz*, v nadaljnjem besedilu: EEG) ([42]).

(60) Poleg tega zainteresirane strani menijo, da se popolna oprostitev ne financira iz državnih sredstev. Po mnenju zainteresiranih strani je bil drugi stavek člena 19(2) StromNEV 2011 del splošnega sistema omrežnin in je zato predstavljal samo uravnavanje cen. Dejstvo, da je popolna oprostitev odvisna od dovoljenja agencije BNetzA, se šteje zgolj za formalnost, ki naj sama po sebi ne bi zadostovala za ugotovitev, da se popolna oprostitev financira iz državnih sredstev.

(61) Zainteresirane strani zlasti trdijo, da se za popolno oprostitev ne more šteti, da je bila financirana iz državnih sredstev po uvedbi dodatne dajatve iz člena 19 leta 2012. Dodatna dajatev iz člena 19 se šteje za del splošnega sistema omrežnin. Zato zainteresirane strani zavračajo označitev dodatne dajatve iz člena 19 za davku podobno dajatev. V pojasnilu zainteresirane strani trdijo, da zneska dodatne dajatve iz člena 19 ni določila država, temveč so ga izračunali operaterji omrežja na podlagi izgub prihodka zaradi popolne oprostitve. Namen dodatne dajatve iz člena 19 naj bi bil zgolj izravnati finančno breme zaradi popolne oprostitve za vse uporabnike omrežja v Nemčiji. Prilivi od dodatne dajatve iz člena 19 naj ne bi pripadali državnemu proračunu, niti naj ne bi bili pod državnim nadzorom. Zainteresirane strani v zvezi s tem pojasnjujejo, da so imeli operaterji prenosnih sistemov diskrecijsko pravico glede uporabe prilivov od dodatne dajatve iz člena 19. Zainteresirane strani so zavrnile ugotovitev, da so operaterji prenosnih sistemov centralizirali prilive od dodatne dajatve iz člena 19 in s tem ravnali podobno kot sklad. Pojasnjeno je, da je bila skupna projektna skupina „Horizontaler Belastungsausgleich“ (PG HOBA), navedena v sklepu o začetku postopka, ustanovljena prostovoljno in da je bil njen namen zgolj tehnično usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov.

(62) Zainteresirane strani trdijo tudi, da dodatna dajatev iz člena 19 ni nujno namenjena financiranju oprostitve omrežnin. Prednost zaradi oprostitve bi nastala tudi brez dodatne dajatve iz člena 19, pri tem pa bi morali izgube prihodka zaradi popolne oprostitve nositi operaterji omrežja. Mehanizem nadomestila, opisan v oddelku 2.4 tega sklepa, naj bi bilo treba obravnavati neodvisno od prednosti, dane pasovnim odjemalcem. Brez mehanizma nadomestila bi operaterji omrežja preprosto upoštevali izgube prihodka pri izračunu omrežnin za neoproščena podjetja, tako kot leta 2011.

(63) Zainteresirane strani trdijo, da oprostitev omrežnin ni izkrivljala konkurence ali trgovine med državami članicami, saj je samo zmanjšala finančno breme in izboljšala neugoden konkurenčni položaj, ki izhajata iz omrežnin v Nemčiji, ki se štejejo za znatno višje kot v drugih državah članicah.

([39]) Sodba z dne 24. julija 2003, Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([40]) Konvencionalne elektrarne se na splošno postavljajo nasproti elektrarnam, kot so vetrne turbine in sončni paneli, ki bili razviti v zadnjih letih. Za konvencionalne elektrarne se na splošno štejejo naslednje elektrarne: jedrske elektrarne, elektrarne na premog, mazut, lignit in plin ter hidroelektrarne.

([41]) IAEW/Consentec/FGH, Studie zur Ermittlung der technischen Mindesterzeugung des konventionellen Kraftwerksparks zur Gewährleistung der Systemstabilität in den deutschen Übertragungsnetzen bei hoher Einspeisung aus erneuerbarer Energien, Abschlussbericht 20. Januar 2012.

([42]) BGBl. I, str. 2074, in BGBl. I, str. 1634.

(64) Samo omejeno število zainteresiranih strani trdi, da je oprostitev omrežnin združljiva z notranjim trgom. Njihove trditve se nanašajo predvsem na prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti omrežja in s tem k zanesljivosti oskrbe v Evropi. Poleg tega trdijo, da naj bi glede na podnebne politike Unije oprostitev okrepila konkurenčnost energetsko intenzivnih podjetij in s tem preprečila selitev njihovih dejavnosti iz Unije, kar bi imelo negativne posledice za gospodarstvo Unije, ker bi na primer vodilo do izgube vrednostnih verig in povečalo odvisnost Unije od uvoza.

(65) Nazadnje, omejeno število zainteresiranih strani trdi, da bi se s kakršnim koli povračilom kršilo načelo legitimnega pričakovanja. Za ta namen trdijo, da bi Komisija, če bi ugotovila, da se popolna oprostitev financira iz državnih sredstev, odstopala od razlage pojma državna pomoč, uporabljene pred popolno oprostitvijo v njeni praksi obravnavanja zadev in v sodni praksi Evropskega sodišča, zlasti od razlage državnih sredstev v sodbi PreussenElektra.

(66) Po izteku roka za predložitev pripomb zainteresiranih strani je Komisija prejela pripombe dveh dodatnih zainteresiranih strani (Wacker Chemie AG in Koehler Kehl GmbH). Družba Wacker Chemie AG je predložila pripombe glede metodologije fizične poti, ki jo je agencija BNetzA razvila za določanje individualnih omrežnin za pasovne odjemalce od leta 2014. Družba je menila, da metoda fizične poti ni primeren način določanja individualne omrežnine, ker bi bila omrežnina odvisna od tega, ali je pasovni odjemalec blizu bazne elektrarne ali ne. Izrazila je tudi negativno mnenje o tem, da se hidroelektrarne ne štejejo za bazne elektrarne in da mora biti zadevna elektrarna sposobna kriti celotno potencialno obremenitev pasovnega odjemalca. Menila je, da je bila popolna oprostitev preprostejše načelo, ki je ustrezneje upoštevalo prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti omrežja. Ni pa predložila nobenih dokazil, ki bi opisovali stabilizacijske učinke pasovnih odjemalcev. Družba Koehler Kehl GmbH je predložila pripombe glede poročila, ki ga je agencija BNetzA objavila 20. marca 2015 ([43]). Družba se sklicuje na navedbe v poročilu, ki potrjujejo prispevek pasovnega odjema električne energije k stabilnosti omrežja v obdobju 2011–2013. Družba Koehler Kehl GmbH na tej podlagi trdi, da drugačna obravnava pasovnih odjemalcev ne pomeni selektivne prednosti. Glede tega, da je v poročilu o vrednotenju nakazano, da stabilen pasovni odjem električne energije postaja manj pomemben za stabilnost omrežja, družba Koehler Kehl GmbH dvomi v veljavnost poročila. Za ta namen s svojimi pripombami izpodbija metodologijo, uporabljeno za oblikovanje poročila, kot netočno, ker se poročilo opira na primer na navedbe operaterjev nizkonapetostnega omrežja, na katerega pa ni priključen noben pasovni odjemalec. Poročilo naj torej ne bi vsebovalo nobene veljavne navedbe, s katero bi bil izpodbit stabilizacijski učinek pasovnega odjema. Poleg tega je v pripombah poudarjena stalna potreba po baznih elektrarnah in s tem pasovnem odjemu za zagotavljanje stabilnosti omrežja.

## 4. **PRIPOMBE NEMČIJE**

(67) Nemčija meni, da popolna oprostitev, ki je predmet sklepa o začetku postopka, ni državna pomoč, ker z njo ni bila dana selektivna prednost, niti ni bila financirana iz državnih sredstev. Druga možnost pa je po njenem mnenju ta, da je oprostitev združljiva z notranjim trgom. V zvezo s tem poudarja tudi, da je treba ohranjati enake konkurenčne pogoje za energetsko intenzivne panoge v Evropi v času, ko narašča delež električne energije iz obnovljivih virov.

(68) Nemčija meni, da je bila popolna oprostitev skladna z logiko sistema omrežnin v Nemčiji, zlasti z načelom, da morajo biti omrežnine sorazmerne (stroškom) in nediskriminatorne. Trdi, da je bilo treba zaradi načela upoštevanja vzroka za stroške iz člena 16(1) StromNEV in zahteve iz drugega stavka člena 17(1) StromNEV, da je treba pri omrežninah upoštevati dejanske ure uporabe, pasovne odjemalce obravnavati drugače kot ostale končne odjemalce. Dodala je, da je treba oprostitev razumeti kot primerno nadomestilo za prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti omrežja.

(69) Nemčija pojasnjuje, da so pasovni odjemalci zelo drugačni od „tipičnih odjemalcev“. Medtem ko poraba tipičnih odjemalcev niha in je ni mogoče v celoti predvideti, pasovni odjemalci stalno jemljejo enako količino električne energije iz omrežja. Zaradi velike predvidljivosti pasovnega odjema električne energije se je zmanjšala potreba po izravnalni električni energiji in rezervah ter potreba po ponovnem dispečiranju. Na splošno je velika predvidljivost olajšala načrtovanje omrežja in omogočila največji izkoristek elektrarn (če so elektrarne večinoma konvencionalne). Če pa bi morali pasovni odjemalci plačevati omrežnine, izračunane v skladu s členoma 16 in 17

([43]) BNetzA, Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen – Evaluierungsbericht gemäß § 32 Abs. 11 StromNEV, 20.3.2015.

StromNEV, bi morali v celoti prispevati k plačilu teh stroškov, čeprav jih ne povzročajo. Ker so pasovni odjemalci na splošno v bližini zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, uporabljajo manjši del omrežja, omrežne izgube, povezane z njihovo porabo, pa so manjše. Poleg tega naj oproščeni pasovni odjem ne bi prispeval k povečani potrebi po razvoju omrežja (razen če je sam razlog za širitev omrežja), ker se za krepitev zmogljivosti omrežja upoštevajo samo spremembe obremenitve poleg stalnega pasovnega odjema. Nazadnje, pasovni odjemalci naj bi pozitivno vplivali tudi na regulacijo frekvence, ker lahko stalna obremenitev določenega obsega zmanjša motnje frekvence in operaterju omrežja zagotovi več časa za odziv.

(70) Nemčija nadalje pojasnjuje, da splošni sistem omrežnin ne upošteva ustrezno stroškov omrežja, ki jih povzročijo oproščeni pasovni odjemalci, v primerjavi z odjemalci s spreminjajočimi se vzorci porabe. Zlasti funkcija istočasnosti temelji na preteklih podatkih, vendar ne more zagotavljati, da bi spremenljivi odjemalci energijo porabljali ob istem času, kot so jo v preteklosti. Čeprav je za spremenljive odjemalce z majhnim številom ur polne uporabe empirično tudi značilen nizek faktor istočasnosti, lahko njihova poraba električne energije kljub temu (zaradi nepredvidljivosti porabe) niha okoli letne konične obremenitve. Zato so operaterji omrežja pri razvoju omrežja prisiljeni vanj vključiti varnostno rezervo. Ta varnostna rezerva pa ni potrebna pri pasovnih odjemalcih. Zaradi tega naj bi bili pri funkciji istočasnosti precenjeni stroški, ki jih pasovni odjemalci povzročijo v primerjavi s spremenljivimi odjemalci.

(71) Nazadnje, Nemčija pojasnjuje, da velika in stabilna obremenitev pomeni ekonomijo obsega, ki se ne upošteva pri določitvi omrežnin na podlagi funkcije istočasnosti. Pri določitvi omrežnin na podlagi funkcije istočasnosti naj bi bile torej precenjene omrežnine, ki jih plačajo pasovni odjemalci.

(72) Nemčija glede tega na koncu ugotavlja, da v primerjavi s spremenljivimi odjemalci pasovni odjemalci pomenijo vrsto znižanj stroškov in prihrankov pri stroških, ki koristijo vsem uporabnikom omrežja. Teh prihrankov ni mogoče natančno izračunati, vendar se lahko izračunajo posredno z dodelitvijo individualnih stroškov pasovnega odjemalca (dodatni stroški).

(73) Nemčija meni, da je bila pravna zahteva, da poraba električne energije presega 10 GWh in dosega 7 000 ur polne uporabe, utemeljena in skladna, ker je zagotavljala stabilen in znaten pasovni odjem. Da bi končni uporabniki dosegli 7 000 ur uporabe, bi moral njihov odjem električne energije iz omrežja ustrezati najvišji letni konični obremenitvi vsake četrt ure v obdobju, ki znaša 80 % leta. Pri 7 000 urah polne uporabe torej ni šlo za funkcijo količine porabljene električne energije, temveč stabilnosti porabe. Povedano drugače, 7 000 ur polne uporabe je bilo mogoče doseči samo, če je imel odjemalec točno enak odjem vsaj 80 % celotnega leta. Nemčija pojasnjuje tudi, da je bila zahteva 10 GWh določena v tej količini, ker naj bi uporabniki omrežja razmišljali o izstopu iz splošnega sistema omrežnin samo pri določeni ravni porabe električne energije ([44]).

(74) Glede morebitne vključenosti državnih sredstev Nemčija meni, da država ni izvajala nadzora nad financiranjem oprostitve. Trdi, da zgolj to, da so regulativni organi odobrili oprostitev, ne zadostuje za ugotovitev obstoja takega nadzora.

(75) Poleg tega Nemčija trdi, da dodatna dajatev iz člena 19 ne pomeni dajatve v smislu sodbe Essent ([45]). Nemčija v podporo tej trditvi navaja, da dodatne dajatve iz člena 19 ni določila država, temveč operaterji prenosnega omrežja, ki so bili večinoma zasebne družbe. Poleg tega naj v nasprotju s sodbo Essent presežek dodatne dajatve iz člena 19 ne bi pripadal državnemu proračunu. Nazadnje, štelo se je, da operaterji prenosnih sistemov prosto uporabljajo prilive od dodatne dajatve iz člena 19.

(76) Nemčija trdi tudi, da dejstvo, da je dodatno dajatev iz člena 19 uvedla agencija BNetzA, samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev obstoja državnega nadzora. Nemčija v zvezi s tem pojasnjuje, da je bila dodatna dajatev iz člena 19 uvedena, da bi se omogočila izravnava izgub prihodka zaradi oprostitve. Taka izravnava po Nemčiji je bila potrebna zaradi regulativnih posebnosti v Nemčiji, kjer je prenosno omrežje razdeljeno na štiri geografska območja in štiri operaterje prenosnih sistemov. Druga možnost bi bila povišanje omrežnin za neoproščene končne uporabnike v zadevnem omrežnem območju, kar pa bi povzročilo geografsko različna stroškovna bremena v Nemčiji. Znesek stroškovnega bremena bi bil tako odvisen od obsega oprostitev v zadevnem omrežnem območju.

([44]) Kumulativni zahtevi, da se preseže 10 GWh porabe in doseže 7 000 ur polne uporabe, se lahko izpolnita že pri obremenitvi 1,4 MW.
([45]) Sodba z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

(77) V zvezi z letom 2011 Nemčija pojasnjuje, da izgub prihodka, ki so nastale leta 2011, ni bilo mogoče povrniti prek omrežnin za leto 2011, ker je bilo treba omrežnine določiti vnaprej. Niti jih ni bilo mogoče povrniti leta 2012, ker je treba omrežnine izračunati na podlagi napovedanih stroškov omrežja. Zato bi lahko bile izgube prihodka zaradi oprostitve, če ne bi bilo dodatne dajatve iz člena 19, delno, če sploh, nadomeščene prek Regulierungskonto v skladu z določbami iz člena 5 ARegV 2011. Če bi nato izgube prihodka povzročile negativno razliko med ustvarjenimi prihodki in najvišjo dovoljeno ravnijo prihodka, bi bila ta razlika knjižena na upravni račun. Če bi bilo ob koncu regulativnega obdobja stanje še vedno negativno, bi se lahko zaradi tega povišale najvišje dovoljene ravni prihodka v naslednjem regulativnem obdobju. Nemčija v zvezi s tem pojasnjuje tudi, da pristojni regulativni organ ni imel v lasti Regulierungskonto, niti ga ni nadzoroval. Edini namen Regulierungskonto je bil pobot prilivov od omrežnin, ki presežejo najvišjo dovoljeno raven prihodka v določenem regulativnem obdobju v okviru sistema, opisanega v uvodni izjavi 41. Zato na Regulierungskonto niso bila knjižena nobena likvidna sredstva, ki bi lahko bila uporabljena za financiranje izgub prihodka zaradi oprostitve.

(78) Nemčija meni tudi, da popolna oprostitev ni ustvarila dodatnega bremena za državni proračun. Zlasti operaterjev prenosnega sistema ni mogoče enačiti z državo. Z usklajevanjem svojih postopkov za upravljanje dodatne dajatve iz člena 19 zaradi učinkovitosti in preglednosti naj ne bi ravnali podobno kot sklad.

(79) Nemčija je poleg tega izrazila mnenje, da popolna oprostitev omrežnin ni povzročila izkrivljanja konkurence na notranjem trgu. Nemčija se je pri tem sklicevala na visoke stroške električne energije, ki naj bi bremenili energetsko intenzivna podjetja, ki delujejo v Nemčiji, bolj kot njihove konkurente, ki delujejo v drugih državah članicah. Nemčija je v zvezi s tem trdila tudi, da bi moralo biti državam članicam dovoljeno, da sprejmejo ukrepe za ohranitev konkurenčnosti evropske industrije, zlasti energetsko intenzivnih panog, ter glede tega poudarila, da ima Nemčija zelo ambiciozno politiko obnovljivih virov energije v primerjavi z drugimi državami članicami in da ta ambiciozna politika zahteva pomembne naložbe v omrežja. Omrežnine naj bi se tako povišale. Omejitev stroškov energije, ki so posledica uporabe energije iz obnovljivih virov, je bila potrebna za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev v primerjavi s panogami v drugih državah članica ali tretjih državah. Brez te omejitve bi bila ogrožena nemška industrija.

(80) Poleg tega Nemčija pojasnjuje, da tudi če bi popolna oprostitev pomenila pomoč, bi to vsekakor bila združljiva pomoč v skladu s členom 107(3)(b) ali (c) Pogodbe, saj je bila popolna oprostitev v obdobju od leta 2011 do leta 2013 potrebna za spodbujanje vzorca porabe električne energije, ki je koristen za omrežje in njegovo stabilnost. Nemčija v zvezi s tem pojasnjuje, da je bila popolna oprostitev potrebna, da se pasovni odjemniki zadržijo v sistemu splošne oskrbe z električno energijo in da se prepreči njihov prehod na sistem samooskrbe ali gradnja neposredne povezave z elektrarno v škodo stabilnosti omrežja. Na ta način je popolna oprostitev prispevala k cilju zanesljivosti oskrbe. Nemčija v zvezi s tem ponavlja, da pasovni odjemalci omogočajo zanesljivo upravljanje omrežja zaradi svoje predvidljivosti in stabilne porabe. Nemčija poleg tega poudarja, da je bil oproščeni pasovni odjem osnovni pogoj za minimalno konvencionalno proizvodnjo električne energije, potrebno za zagotavljanje stabilnosti omrežja, in se sklicuje tudi na študijo iz leta 2012. Nemčija zlasti pojasnjuje, da so v obdobju 2011–2013 v mešanici virov električne energije v Nemčiji še vedno prevladovale konvencionalne elektrarne in da ta mešanica še ni bila zelo prožna. Brez obsežnega in stalnega odjema električne energije naj konvencionalne elektrarne s sinhronskimi generatorji ne bi bile sposobne nenehno delovati in zagotavljati enakih pomožnih storitev ([46]). To naj bi bilo pomembno zlasti glede na naraščajoči delež električne energije, ki jo proizvajajo nestalni viri obnovljive energije, in odločitev o zaprtju osmih jedrskih elektrarn po nesreči v Fukušimi. Brez konvencionalnih elektrarn s sinhronskimi generatorji bi morali operaterji omrežja izvajati druge stabilizacijske ukrepe, zaradi česar bi se povišali splošni stroški omrežja. Nemčija torej meni, da je bil cilj popolne oprostitve v skladu s splošnimi cilji iz člena 1 EnWG, tj. varno in učinkovito oskrbo z energijo po razumni ceni. Nemčija trdi tudi, da je bila popolna oprostitev potrebna, da se omogoči razvoj električne energije iz obnovljivih virov, ker je zagotavljala, da bodo vedno obstajali odjemalci za porabo električne energije iz obnovljivih virov, kadar koli se proizvede. Brez pasovnih odjemalcev je obstajalo tveganje, da bi bila električna energija iz obnovljivih virov proizvedena takrat, ko ni povpraševanja po električni energiji. S tem pa bi bili operaterji omrežja prisiljeni omejiti obrate za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in jim plačati nadomestila, zaradi česar bi se povišali stroški podpore električni energiji iz obnovljivih virov.

([46]) V Direktivi 2009/72/ES je pomožna storitev opredeljena kot: „storitev, potrebn[a] za obratovanje prenosnega ali distribucijskega sistema“. Primeri takih storitev, ki jih lahko operaterji prenosnega sistema pridobijo od generatorjev, so frekvenčne (izravnava sistema) in nefrekvenčne (regulacija napetosti in zagon brez zunanjega vira napajanja) pomožne storitve za zagotavljanje upravljanja sistema.

(81) Nazadnje, Nemčija pojasnjuje tudi, da je bil namen popolne oprostitve tudi izvajanje člena 14 Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([47]) ter uvodne izjave 32 in člena 32(1) Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([48]), ki zahtevajo, da se omrežnine uporabljajo nediskriminatorno. Nemčija trdi, da je popolna oprostitev zagotavljala, da so bili pri omrežninah upoštevani različni vzroki za stroške pasovnega in običajnega odjema električne energije.

## 5. **OCENA SHEME POMOČI**

(82) Spodnja ocena temelji na oceni pravnega okvira, tržnih razmer, mešanice virov električne energije in omrežnih razmer v letih od 2011 do 2013 ter je omejena nanjo.

### 5.1 *OBSTOJ POMOČI V SMISLU ČLENA 107(1) POGODBE*

(83) V skladu s členom 107(1) Pogodbe je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, če vpliva na trgovino med državami članicami ([49]).

#### 5.1.1 OBSTOJ PREDNOSTI

(84) Pojem prednosti v smislu člena 107(1) Pogodbe ne zajema samo pozitivnih dajatev, kot so subvencije, ampak tudi ukrepe, ki v različnih oblikah znižujejo stroške, ki navadno bremenijo proračun podjetja, in ki imajo tako, ne da bi bili subvencije v strogem pomenu besede, podobne značilnosti in enake učinke ([50]).

(85) Odjemalci električne energije morajo običajno plačati uporabnino za elektroenergetsko omrežje. Pri tej uporabnini se upošteva strošek, ki ga je ta odjemalec povzročil omrežju. Za podjetja, ki uporabljajo elektroenergetsko omrežje, omrežnine tako pomenijo del njihovih običajnih stroškov proizvodnje. S tem ko so bili pasovni odjemalci z letno porabo električne energije, ki je presegala 10 GWh in dosegala 7 000 ur polne uporabe, popolnoma oproščeni, so bili na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011 razbremenjeni finančnega bremena in stroškov proizvodnje, ki bi jih sicer nosili. Z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 je bila torej pasovnim odjemalcem, ki so izpolnjevali merila za upravičenost, dana prednost.

(86) Nekatere zainteresirane strani trdijo, da oprostitev ni pomenila prednosti, ker je pomenila plačilo storitve (stabilen odjem) pod tržnimi pogoji (pri tem se sklicujejo na tako imenovano načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu) ali plačilo nadomestila za storitev splošnega gospodarskega pomena.

**Brez nadomestila za storitev splošnega gospodarskega pomena**

(87) Sodišče je v sodbi Altmark pojasnilo, da morajo biti za to, da nadomestilo za storitev splošnega gospodarskega pomena ne pomeni državne pomoči v skladu s členom 107(1) Pogodbe, izpolnjena naslednja štiri merila ([51]):

(a) podjetje prejemnik mora dejansko izvajati obveznosti javne službe in te obveznosti morajo biti jasno opredeljene;

(b) merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti objektivno in pregledno določena vnaprej, da se prepreči ekonomska ugodnost, ki podjetju, ki prejema nadomestilo, daje prednost v primerjavi s konkurenčnimi podjetji;

([47]) Uredba (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L 211, 14.8.2009, str. 15).

([48]) Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55).

([49]) Ocena ne vpliva na še nerešeni postopek za ugotavljanje kršitev v zadevi 2014/2285 v zvezi s členom 24 EnWG.

([50]) Sodba z dne 23. februarja 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Visoka oblast Evropske skupnosti za premog in jeklo, 30/59, ECLI:EU:C:1961:2; sodba z dne 19. maja 1999, Italija/Komisija, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, točka 15; sodba z dne 5. oktobra 1999, Francija/Komisija, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, točka 35.

([51]) Sodba z dne 24. julija 2003, Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, točke 87 do 93.

(c) nadomestilo ne more preseči tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveznosti izvajanja javne službe, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in razumnega dobička za izpolnjevanje teh obveznosti;

(d) če podjetje, ki mora izpolnjevati obveznosti javne službe, v danem primeru ni izbrano v skladu s postopkom za oddajo javnega naročila, ki naj bi omogočil izbiro ponudnika, ki bi bil sposoben te storitve skupnosti zagotavljati po najnižjih stroških, je treba višino potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki razpolaga z ustreznimi viri, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti, ob upoštevanju realiziranih prihodkov in primernega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.

(88) Vendar je ugotovljeno, da ti štirje kumulativni pogoji v obravnavanem primeru niso izpolnjeni. Prvič, nemška zakonodaja ne opredeljuje nobene storitve splošnega gospodarskega pomena, ki bi bila stabilen odjem, in pasovnim odjemalcem ne nalaga obveznosti javne službe ([52]). Drugič, zakonodaja ne vsebuje nobenih meril, na podlagi katerih se izračunajo stroški za preprečitev prekomernega nadomestila. Tretjič, pri številnih pasovnih odjemalcih poraba, ki dosega 7 000 ur polne uporabe in presega 10 GWh, preprosto ustreza njihovemu običajnemu profilu porabe in ne pomeni nobenih posebnih stroškov. Popolna oprostitev tako v takih primerih nujno pomeni prekomerno nadomestilo, saj presega nadomestilo, ki bi bilo potrebno za kritje dodatnih stroškov v zvezi z domnevno obveznostjo javne službe. Nazadnje, podjetja niso bila izbrana v skladu s postopkom za oddajo javnega naročila in oprostitev ni bila določena na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki razpolaga z ustreznimi viri, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti, ob upoštevanju realiziranih prihodkov in primernega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti. Nemčija je, nasprotno, navedla, da je težko količinsko opredeliti vrednost, ki jo ima stabilna obremenitev za omrežje.

**Popolna oprostitev ne ustreza ravnanju udeleženca na trgu**

(89) Kar zadeva trditev, da je popolna oprostitev podobna plačilu, ki bi ga udeleženec na trgu plačal za zadevno storitev, je ugotovljeno, da ni bil predložen noben prepričljiv razlog, ki bi dokazoval, da vrednost popolne oprostitve ustreza ceni, po kateri bi bili operaterji omrežja – če ne bi bilo določbe iz drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011 – pripravljeni kupiti domnevno storitev od pasovnih odjemalcev.

(90) Prvič, dejstvo, da so operaterji omrežja izpodbijali oprostitev pred nacionalnimi sodišči (glej uvodni izjavi 52 in 53), kaže, da operaterji omrežja ne bi sami kupili domnevne storitve v zameno za popolno oprostitev, ki presega raven individualnih omrežnin (za individualne omrežnine glej oddelek 5.1.2 spodaj). Agencija BNetzA je izvedla anketo med operaterji omrežja za pripravo poročila o vrednotenju z dne 30. marca 2015 o učinku člena 19(2) StromNEV na upravljanje elektroenergetskih omrežij in se pri tem osredotočila na podatke za obdobje 2011–2013 (v nadaljnjem besedilu: poročilo o vrednotenju iz leta 2015) ([53]). V navedenem poročilu je razkrito, da imajo operaterji omrežja, na omrežja katerih so priključeni pasovni odjemalci, različna mnenja glede koristnosti pasovnih odjemalcev za stabilnost omrežja. Nekateri so navedli, da so v obdobju od leta 2011 do leta 2013 pasovni odjemalci povzročili nižje stroške omrežja – vendar je bistveno, da so v resnici povzročili stroške – v primerjavi z drugimi uporabniki omrežja s spremenljivo in nepredvidljivo obremenitvijo, drugi pa so pojasnili, da je prilagodljiva obremenitev koristnejša za regulacijo nestanovitnosti ([54]). Tudi eden od operaterjev prenosnega sistema je pojasnil, da je prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti omrežja odvisen od posebnih okoliščin omrežja ([55]). Nazadnje, več teh operaterjev omrežja je navedlo, da so imeli zadevni pasovni odjemalci isti vzorec obremenitve pred uvedbo oprostitve, zato naj oprostitev ne bi bila potrebna, da bi prilagodili svoje ravnanje. Povedano drugače: storitev je bila zagotovljena v vsakem primeru, tudi brez ukrepa. Te ugotovitve dodatno potrjujejo, da operaterji omrežja ne bi vsi na lastno pobudo „kupili“ stabilne obremenitve od pasovnih odjemalcev, nihče od njih pa je ne bi kupil za ceno popolne oprostitve.

(91) Drugič, tudi če bi predpostavljali, da bi v nekaterih primerih operaterji omrežja dejavno kupili domnevno storitev, bi jo nabavili samo v obsegu, potrebnem za upravljanje omrežja, in po ceni, ki upošteva diferenciran prispevek k stabilnosti. Nasprotno pa je popolna oprostitev odobrena pasovnim odjemalcem, ki dosežejo 7 000

([52]) Glej tudi sodbo z dne 26. novembra 2015, Španija/Komisija, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891, točke 67 do 75.
([53]) Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen, BNetzA, 30. marec 2015. Glej tudi odgovore zvezne vlade o tem poročilu poslancem nemškega parlamenta (BT-Drucksache 18/5763, na voljo na naslovu: http://dipbt.bundestag.de/doc/btd/18/057/1805763.pdf).
([54]) Glej negativne odgovore na slikah 6 in 7 poročila ter ugotovitve na str. 38 poročila o vrednotenju iz leta 2015.
([55]) Glej str. 38 poročila o vrednotenju iz leta 2015.

ur polne uporabe in presežejo 10 GWh, ne da bi se upoštevala raven omrežja, na katerega so priključeni, ali njihov dejanski prispevek k stabilnosti omrežja ([56]) ali dejstvo, da je morda že dovolj takih pasovnih odjemalcev, da se omogoči stabilno upravljanje omrežja. Poleg tega, če je stabilno povpraševanje (in ne znižanje stroškov) ključno za varno upravljanje omrežja, ni razloga, da se iz oprostitve izključijo stabilni odjemalci, ki porabijo manj kot 10 GWh.

(92) Tretjič, ugotovljeno je, da so tudi nemška sodišča ugotovila, da se popolna oprostitev ne more šteti za plačilo za storitev, prvič, ker pri številnih pasovnih odjemalcih „storitev“ zgolj ustreza njihovemu običajnemu načinu porabe in, drugič, ker pri popolni oprostitvi ni bilo upoštevano konkretno povečanje stabilnosti, ki je bilo zagotovljeno. Po mnenju teh sodišč bi bilo utemeljeno samo znižanje, ki bi upoštevalo konkretni učinek posameznega pasovnega odjemalca na omrežje (glej uvodni izjavi 52 in 52).

(93) Del zainteresiranih strani se je pri trditvi, da popolna oprostitev ustreza plačilu, ki bi ga udeleženec na trgu plačal za nakup storitve pasovnih odjemalcev, skliceval na študijo iz leta 2012 (glej uvodno izjavo 59 tega sklepa).

(94) Ugotovljeno je, prvič, da je bila oprostitev uvedena z regulativnim aktom, pri čemer je država ravnala kot regulativni organ. V zvezi s tem je treba uporabiti najnovejšo sodno prakso Splošnega sodišča, zadevo EDF/Komisija ([57]). V skladu s to sodbo mora država članica, kadar se sklicuje na načela udeleženca v tržnem gospodarstvu, dokazati, da je svojo regulativno odločbo sprejela kot delničar in ne kot javni organ. V obravnavani zadevi Nemčija (na zvezni ravni) ni delničarka v operaterjih omrežja. Vsekakor Nemčija ni predložila nobenih dokumentov, v katerih bi bilo navedeno, da je upoštevala lastniške deleže regionalnih in lokalnih organov v operaterjih omrežja. Nemčija dejansko ni predložila nobenih sočasnih dokazil o komercialnih premislekih, niti niso tega storile zainteresirane strani. Študija je poznejša od regulativne odločbe BNetzA z dne 14. decembra 2011. Zato se v obravnavanem primeru načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu ne uporablja.

(95) Ugotovljeno je, drugič, da tudi če bi se načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu uporabljalo, kar pa se ne, je bila ta študija poznejša od uvedbe oprostitve. Zato se udeleženec v tržnem gospodarstvu ne bi mogel zanesti nanjo pri določanju oprostitve.

(96) Tudi če bi bila študija iz leta 2012 pomembna za uporabo načela udeleženca v tržnem gospodarstvu, kar pa ni, ne podpira navedenih trditev. Zainteresirane strani trdijo, da je za zagotovitev potrebne minimalne proizvodnje takih elektrarn potrebno stabilno in veliko povpraševanje, ker bo to zagotovilo dobičkonosnost zadevne elektrarne in njeno delovanje brez začasne ustavitve. Vendar je treba opozoriti, da se študija iz leta 2012 sama sploh ne nanaša na koristnost pasovnih odjemalcev za vzdrževanje potrebne minimalne proizvodnje konvencionalnih elektrarn v Nemčiji za zagotovitev zanesljivega upravljanja omrežja. To ni predmet študije iz leta 2012 in pasovni odjemalci dejansko niso navedeni v njej. Nasprotno, v povzetku rezultatov študije ([58]) je poudarjeno, da je bila minimalna proizvodna zmogljivost, potrebna v Nemčiji za zagotavljanje zanesljivega upravljanja omrežja, ocenjena na podlagi obstoječega povpraševanja v Nemčiji. Povedano drugače, minimalna proizvodna zmogljivost, ki je potrebna v Nemčiji za zagotavljanje zanesljivega upravljanja omrežja, je odvisna od obsega porabe in vrste obremenitve, ki jo je treba zadovoljiti. Če bi bilo povpraševanje manjše ali če ne bi bilo potrebe po zagotavljanju bazne proizvodnje za kritje pasovnega odjema, bi bila minimalna proizvodna zmogljivost, potrebna v Nemčiji, drugačna. Pasovni odjemalci so del razloga, zakaj je tak obseg proizvodne zmogljivosti sploh potreben. Njihovo povpraševanje je torej težko opisati kot storitev. Vsekakor zgolj obstoj pasovnih odjemalcev ne bi zadoščal za zagotavljanje, da zadevne elektrarne ostanejo na trgu. To je nazadnje odvisno od cene, po kateri se električna energija prodaja. Če je ta cena prenizka, bazni elektrarni ne bo omogočila, da ostane na trgu. Odvisno je tudi od ravni proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Kadar je povpraševanje majhno, proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov pa velika, ima električna energija iz obnovljivih virov prednost pri dispečiranju in prednostni dostop pred elektrarnami na fosilna goriva. Nazadnje, treba je opozoriti, da del konvencionalnih elektrarn, navedenih v študiji iz leta 2012 v zvezi z minimalno proizvodnjo konvencionalnih elektrarn, ni baznih elektrarn, temveč so to konvencionalne elektrarne, katerih proizvodnjo je mogoče hitro povečati, kot so plinske turbine. Pasovni odjemalci ne bodo pomenili spodbude, da te vrste elektrarn ostanejo na trgu, ker je njihova dobičkonosnost povezana z možnostjo, da dosežejo višje cene električne energije, kadar je sistem v kriznem stanju.

([56]) Za popolno oprostitev ni razlikovanja med odjemalci s popolnoma stabilno porabo, ki presega 8 760 ur polne uporabe, in odjemalci, katerih poraba je manj stabilna.
([57]) Sodba z dne 16. januarja 2018, EDF/Komisija, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, točke 218 do 251.
([58]) Glej str. (i) študije iz leta 2012, pod naslovom „Ergebniszusammenfassung“.

(97) Nekatere zainteresirane strani trdijo tudi, da je oprostitev utemeljena, ker so pasovni odjemalci del petstopenjskega načrta razbremenjevanja, ki so ga vzpostavili operaterji prenosnega sistema, da bi se izognili razpadu sistema ob njegovi preobremenitvi. Ta načrt je opisan v kodeksu o prenosu iz leta 2007 (omrežna in sistemska pravila nemških operaterjev prenosnega sistema). Trdijo tudi, da naj bi to razbremenjevanje potekalo brez kakršnega koli pogodbenega razmerja in brez nadomestila ter da je popolna oprostitev nadomestilo za njihov prispevek k zanesljivosti oskrbe.

(98) Glede tega se najprej opozarja, da so te trditve v nasprotju s samim kodeksom o prenosu iz leta 2007. Člen 7.3.4(6) kodeksa o prenosu iz leta 2007 izrecno določa, da se razbremenjevanje zagotovi s pogodbenimi razmerji z odjemalci iz omrežja. Poleg tega ni korelacije med popolno oprostitvijo in razbremenjevanjem v smislu, da vključitev petstopenjskega načrta razbremenjevanja ni zahteva za upravičenost do popolne oprostitve. Zainteresirane strani pri tem priznavajo, da njihova stalna poraba zgolj povečuje verjetnost, da bodo vključeni v načrt. Tudi odjemalci, ki ne izpolnjujejo pogojev za pasovne odjemalce, so lahko del načrta. Dejansko mora petstopenjski načrt razbremenjevanja vključevati odjemalce, ki niso pasovni odjemalci. V resnici vključuje med 35 % in 50 % obremenitve sistema (po odklopu črpalk) ([59]). Po informacijah, ki jih je predložila Nemčija, naj bi upravičenci do popolne oprostitve skupaj dosegli končno obremenitev v višini približno 3,5 GW, kar je bilo približno 4,2 % končnega povpraševanja v Nemčiji leta 2013 ([60]). Zato tudi če bi predpostavljali, da bi lahko oprostitev pomenila nadomestilo za vključitev v petstopenjski načrt, bi kljub temu pomenila selektivno prednost, ker bi bila omejena na pasovne odjemalce in izključena za vse druge odjemalce, ki so del petstopenjskega načrta razbremenjevanja.

(99) Nazadnje, zdi se, da nekatere zainteresirane strani želijo povedati, da morajo pasovni odjemalci pri priključitvi na omrežje izpolnjevati posebne tehnične zahteve in da naj bi morali za izpolnjevanje teh zahtev vlagati v naprave, ki izboljšujejo stabilnost omrežja, ker zagotavljajo jalovo moč ([61]), za kar pa ne prejemajo nadomestila.

(100) Vendar je treba opozoriti, da se popolna oprostitev ne more šteti za nadomestilo za to domnevno storitev, ki bi ga plačal udeleženec v tržnem gospodarstvu. Položaj, ki ga opisujejo zainteresirane strani, namreč ne ustreza storitvi, ki bi jo kupili operaterji omrežja. Ustreza tehnični zahtevi, ki jo morajo izpolnjevati odjemalci, da so lahko priključeni na omrežje. Zlasti morajo zagotoviti, da njihov faktor premika ostane med – 0,9 in + 0,9. Odvisno od okoliščin mora odjemalec zato morda res vlagati v posebno opremo, ki zagotavlja, da njihov faktor premika ostaja med predpisanima vrednostma. To se ne more šteti za storitev, zagotovljeno omrežju, temveč pomeni preventivni ukrep za preprečevanje večjih motenj v omrežju. Če odjemalci, vključno s pasovnimi odjemalci, ne bi izpolnjevali te tehnične zahteve, bi bili odgovorni za znatne napetostne motnje v omrežju. Zainteresirane strani same priznavajo, da je ta zahteva potrebna za zagotavljanje varnega upravljanja omrežja. Poleg tega se tehnične zahteve uporabljajo za katerega koli odjemalca, ki zahteva priključitev na zadevno omrežje, in ne posebej za pasovne odjemalce, zato bi oprostitev, tudi če bi se lahko štela za „nadomestilo“ (kar pa ni), kljub temu pomenila selektivno prednost, ker bi bila omejena na pasovne odjemalce in izključena za vse druge odjemalce, za katere velja ista zahteva.

### 5.1.2 OBSTOJ SELEKTIVNE PREDNOSTI

(101) Zainteresirane strani in Nemčija trdijo, da popolna oprostitev ne pomeni selektivne prednosti, ker je ta oprostitev utemeljena z naravo in logiko sistema omrežnin v Nemčiji. Poudarjajo, da sistem omrežnin v Nemčiji temelji na načelu upoštevanja vzroka za stroške, vendar imajo pasovni odjemalci vzorec porabe in obremenitve, ki je

([59]) Stopnja 1: 49,8 Hz – opozorilo osebju in razporeditev zmogljivosti elektrarne, ki še ni aktivirana, po navodili operaterja prenosnega sistema, odklop črpalk.
Stopnja 2: 49,0 Hz – takojšnja razbremenitev za 10–15 % obremenitve sistema.
Stopnja 3: 48,7 Hz – takojšnja razbremenitev za nadaljnjih 10–15 % obremenitve sistema.
Stopnja 4: 48,4 Hz – takojšnja razbremenitev za nadaljnjih 15–20 % obremenitve sistema.
Stopnja 5: 47,5 Hz – odklop vseh proizvodnih zmogljivosti iz omrežja.

([60]) Končno povpraševanje v Nemčiji je leta 2013 znašalo 83,1 GW, glej RAP (2015): poročilo o nemškem elektroenergetskem sistemu. Različica 1.0. Študija, ki jo je naročila organizacija Agora Energiewende in je na voljo na naslovu https://www.agora-energiewende.de/fileadmin/downloads/publikationen/CountryProfiles/Agora_CP_Germany_web.pdf.

([61]) V omrežju, v katerem se uporablja izmenični tok, sta za prenos električne energije potrebni delovna in jalova moč. Delovna moč je moč, ki se porablja in prenaša prek električnih vodov. Jalova moč pa je potrebna za vzdrževanje napetosti voda (glej na primer pojasnila družbe Amprion: https://www.amprion.net/%C3%9Cbertragungsnetz/Physikalische-Grundlagen/Blind-Wirkleistung/). Proizvaja se v sinhronskih generatorjih in drugih napravah za kompenzacijo jalove moči. Jalova moč je običajno manjša, kadar so električni vodi dolgi, zato je treba pri dolgih vodih na sredi voda namestiti naprave za kompenzacijo jalove moči.

drugačen od tipičnih uporabnikov omrežja, katerih poraba in obremenitev sta spremenljivi in nepredvidljivi. Pasovni odjemalci so prispevali k znižanju različnih stroškov omrežja, zato je bila popolna oprostitev utemeljena.

(102) Popolna oprostitev lahko pomeni državno pomoč samo, če je prednost, dana pasovnim odjemalcem, selektivna. Za določitev, ali je prednost selektivna, mora Komisija dokazati, da se pri ukrepu razlikuje med gospodarskimi subjekti, ki so glede na opredeljeni cilj referenčnega sistema v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, ter da takega razlikovanja ni mogoče utemeljiti z naravo ali splošno shemo referenčnega sistema ([62]).

(103) Da bi preverili, ali v zadevnem pravnem sistemu popolna oprostitev pomeni selektivno prednost za nekatera podjetja pred drugimi, ki so glede na cilj tega sistema v primerljivem dejanskem in pravnem položaju, je treba najprej opredeliti referenčni okvir, v katerega spada zadevni ukrep ([63]).

5.1.2.1 ***Referenčni sistem***

(104) Komisija se strinja, da je za namene tega sklepa zadevni referenčni okvir nemški sistem omrežnin. Ta sistem omrežnin temelji na načelu, da morajo omrežnine temeljiti na stroških in biti nediskriminatorne. V členu 21 EnWG je namreč določeno načelo, da morajo biti omrežnine sorazmerne („angemessen“), nediskriminatorne in pregledne (glej uvodno izjavo 7 tega sklepa). Načelo upoštevanja vzroka za stroške je določeno v členu 16 StromNEV in implicitno v členu 3 StromNEV, ki določa, da omrežnine ustrezajo plačilu za uporabo omrežij. V uredbi StromNEV so določena podrobna pravila o metodologiji za določanje omrežnin, pri katerem se upoštevajo stroški.

(105) Člen 24 EnWG 2011 pooblašča zvezno vlado, da z uredbo določi metodologijo za določanje splošnih omrežnin, ki se plačajo. Kot je navedeno v uvodni izjavi 7 tega sklepa, člen 24 EnWG s tega vidika razlikuje med splošnimi uporabniki in netipičnimi uporabniki omrežja, ki se jim lahko zaračuna individualna omrežnina. Uredba StromNEV upošteva to razlikovanje in vsebuje tudi dve metodologiji: metodologijo, ki se uporablja za tipične uporabnike omrežja (členi 15, 16 in 17 StromNEV), in metodologijo, ki se uporablja za netipične uporabnike omrežja (glej uvodne izjave od 17 do 20 tega sklepa).

(106) Členi 15, 16 in 17 StromNEV določajo splošno metodo izračuna za določanje omrežnin. Ta metodologija je opisana v uvodnih izjavah 10 in 14 tega sklepa. Zlasti funkcija istočasnosti, opisana v členu 16(2) StromNEV in Prilogi 4 k StromNEV, omogoča dodelitev stroškov omrežja različnim uporabnikom omrežja glede na verjetnost, da poraba električne energije zadevnega posameznega uporabnika prispeva k letni konični vrednosti. Nemčija trdi, da je v sistemu, v katerem električna energija teče od zgoraj navzdol, letna konična vrednost eden od glavnih povzročiteljev stroškov omrežja.

(107) Vendar je Nemčija dokazala, da čeprav ta splošna metodologija omogoča zanesljivo določanje stroškov omrežja, ki jih povzroči večina končnih uporabnikov, je funkcija istočasnosti – če se uporabi enako za vse uporabnike omrežja – dejansko precenila stroške, ki so jih pasovni odjemalci povzročili v obdobju 2011–2013. To je pojasnjeno z dejstvom, da se pri metodologiji izračuna, ki temelji na funkciji istočasnosti, celotni stroški omrežja porazdelijo na vse uporabnike, čeprav ti stroški vsebujejo stroške, ki jih pasovni odjemalci niso povzročili ali pa so jih v obdobju 2011–2013 povzročili veliko manj. Zlasti pasovni odjemalci niso povzročili stroškov, povezanih z izravnavo nenadnih sprememb povpraševanja, saj imajo predvidljivo in veliko stalnejšo porabo. Isto velja za ukrepe, ki jih je treba sprejeti za ohranjanje frekvence omrežja kljub spremembam obremenitve.

([62]) Sodba z dne 29. aprila 2004, Nizozemska/Komisija, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, točka 43; sodba z dne 6. septembra 2006, Portugalska/Komisija, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, točka 80; sodba z dne 8. septembra 2011, Komisija/Nizozemska, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, točka 62; sodba z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, točke 53 do 60; sodba z dne 21. decembra 2016, Komisija/World Duty Free Group, združeni zadevi C-20/15 P in C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, točke 92 do 94.

([63]) Sodba z dne 6. septembra 2006, Portugalska/Komisija, C-88/03, EU:C:2006:511, točka 56, in sodba z dne 21. decembra 2016, Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, točka 55.

(108) Res je, da pasovni odjemalci prispevajo h konični obremenitvi tako kot vsi ostali porabniki omrežja in da je konična obremenitev pomembna pri določitvi obsega omrežja ter s tem za dejavnik, ki povzroča stroške omrežja. Vendar ni pomembna za razporeditev drugih stroškov omrežja (npr. stroškov v zvezi z rezervami, potrebnimi za oskrbo z izravnalno energijo). Če bi imeli vsi uporabniki omrežja nepredvidljive in spremenljive vzorce, bi bilo kljub temu razumno, da se ti stroški razporedijo po istem ključu, tj. glede na njihov prispevek h konični obremenitvi. Vendar imajo pasovni odjemalci predvidljiv in veliko stabilnejši vzorec obremenitve. V obdobju 2011–2013 so glede na mešanico virov energije pasovni odjemalci veliko manj potrebovali sistemske storitve kot ostali uporabniki omrežja. Zato v sistemu omrežnin, ki temelji na načelu upoštevanja vzroka za strošek, stroškov za sistemske storitve, ki za pasovne odjemalce niso potrebni, tem ni bilo mogoče dodeliti po istem ključu kot za uporabnike omrežja, ki imajo spremenljivo in nepredvidljivo obremenitev.

(109) Poleg tega metodologija za izračun, ki temelji na funkciji istočasnosti, ne upošteva ekonomije obsega. Kadar se stalno izkorišča celotna zmogljivost omrežja, so stroški na enoto veliko nižji, kot če isto omrežje spremenljivi odjemalci samo občasno izkoriščajo v celoti, na splošno pa izkoriščajo samo do 30 % njegove zmogljivosti. Nazadnje, zaradi spremenljivosti in nepredvidljivosti porabe uporabnikov na splošno, morajo operaterji omrežja pri načrtovanju obsega omrežja upoštevati varnostno rezervo. Faktor istočasnosti namreč izraža samo verjetnost, da bo nek odjemalec energijo porabljal v času konične obremenitve, ne more pa tega zagotavljati. Taka varnostna rezerva pa pri pasovnih odjemalcih ni potrebna v enakem obsegu, če sploh. Če bi bile torej omrežnine za pasovne odjemalce izračunane na podlagi metodologije omrežnin z uporabo funkcije istočasnosti, bi bile tudi v tem primeru precenjene.

(110) Komisija zato meni, da je možnost iz člena 24 EnWG 2011, da se določijo individualne omrežnine za netipične uporabnike, kot so pasovni odjemalci, v skladu z načelom upoštevanja vzroka za stroške in načelom nediskriminacije. Razumeti jo je treba kot sestavni del referenčnega sistema, saj se uporablja kot popravni ukrep, da se upoštevajo stroški omrežja, ki jih dejansko povzročijo netipični uporabniki omrežja, kot so pasovni odjemalci.

(111) Komisija meni tudi, da je določba, v skladu s katero individualne omrežnine, ki jih plačajo netipični uporabniki omrežja, ne smejo biti nižje od 20 % objavljenih omrežnin, sestavni del pravil, ki veljajo za individualne omrežnine v skladu z uredbo StromNEV. Prvič, ta minimalni prispevek je bil stalna zahteva, kar zadeva skupino netipičnih uporabnikov omrežja iz prvega stavka člena 19(2) StromNEV in se je zlasti uporabljal v obdobju 2011–2013 (glej uvodno izjavo 21 tega sklepa). Drugič, uporabljal se je tudi za pasovne odjemalce v skladu s StromNEV 2010 (glej uvodno izjavo 20 tega sklepa). Nazadnje, minimalni 20-odstotni prispevek omrežnine za netipične uporabnike, kot so pasovni odjemalci, ustreza – kot je pojasnila Nemčija (glej uvodno izjavo 20) – varovalki, ki zagotavlja, da netipični odjemalci prispevajo vsaj minimalno k plačilu za korist, ki izhaja iz priključitve na omrežje. Zlasti z vidika pasovnih odjemalcev se pri minimalnem 20-odstotnem prispevku upošteva tudi, da metodologija fizične poti, čeprav tesno izraža stroške omrežja, ki jih povzročijo pasovni odjemalci, kljub tem vključuje določen približek.

5.1.2.2 ***Odstopanje od referenčnega sistema***

(112) Vendar Komisija meni, da je popolna oprostitev, uvedena z zakonom z dne 26. julija 2011, v nasprotju s sistemom individualnih omrežnin iz točke 3 prvega stavka člena 24 EnWG 2011, v skladu s katerim se lahko za netipične oblike uporabe omrežja uporabljajo individualne omrežnine.

(113) Načelo upoštevanja vzroka za stroške ter načelo, da morajo biti omrežnine sorazmerne in nediskriminatorne, pomenita, da se omrežnine določijo na podlagi individualni stroškov omrežja, ki se lahko pripišejo določenemu uporabniku omrežja. Popolna oprostitev omrežnin bi bila torej v skladu s tema načeloma samo, če bi bilo dokazano, da pasovni odjemalci ne povzročajo nobenih stroškov omrežja. To pa ni dokazano. Nasprotno, pasovni odjemalci povzročajo stroške omrežja, zlasti kadar so na novo priključeni na obstoječe omrežje, saj lahko njihova priključitev zahteva povečanje zmogljivosti takega omrežja. Podobno, če omrežje še ni zgrajeno, je treba njegov obseg načrtovati tako, da se zadovolji vsaj povpraševanje pasovnih odjemalcev. To so priznala tudi nemška deželna sodišča in zvezno sodišče. Izrecno so ugotovila, da je bila popolna oprostitev v nasprotju s členom 24 EnWG 2011 (glej uvodni izjavi 52 in 52 tega sklepa). Nadalje je treba ugotoviti, da so se za drugo kategorijo netipičnih uporabnikov omrežja iz prvega stavka člena 19(2) StromNEV v letih od 2011 do 2013 še naprej uporabljale individualne omrežnine, izračunane na podlagi individualnega profila obremenitve (glej

uvodno izjavo 21 tega sklepa). Popolna oprostitev za pasovne odjemalce je torej uvedla diskriminacijo obeh ostalih skupin netipičnih uporabnikov omrežja, za katere so se še vedno uporabljale individualne omrežnine, ter vseh ostalih končnih uporabnikov, saj popolna oprostitev odstopa od načela upoštevanja vzroka za stroške in načela sorazmernosti omrežnin.

(114) Ugotovljeno je, da so se pred uvedbo popolne oprostitve z letom 2011 za pasovne odjemalce uporabljale individualne omrežnine, ki jih je bilo treba določiti, da se je upoštevalo znižanje stroškov omrežja ali zmanjšanje povišanja stroškov omrežja, ki so nastali zaradi pasovnih odjemalcev. Te individualne omrežnine pa niso smele biti nižje od 20 % objavljenih omrežnin. Agencija BNetzA je za izračun teh stroškov opredelila metodologijo fizične poti (glej uvodno izjavo 19). Komisija meni, da je to zanesljiva metodologija za okvirno določitev stroškov, ki so jih pasovni odjemalci povzročili v obdobju 2011–2013, glede na značilnosti elektroenergetskega sistema v tistem času. Pri tej metodologije se namreč omrežnine določijo na podlagi stroškov, ki se lahko pripišejo pasovnim odjemalcem, tj. stroškov kapitala in fiksnih stroškov poslovanja v zvezi z delom omrežja, ki pasovnega odjemalca povezuje z najbližjo bazno elektrarno, ki lahko dejansko krije njegovo celotno povpraševanje. Čeprav je res, da ta metoda – kot je očitala ena od zainteresiranih strani – vodi do diferenciranih omrežnin glede na lokacijo pasovnega odjemalca v omrežju, je to ravno namen individualnih omrežnin, in sicer da se preverijo stroški, ki jih omrežju povzroči vsak posamezen pasovni odjemalec. Če je pasovni odjemalec bolj oddaljen od bazne elektrarne, to pomeni tudi, da uporablja veliko večji del omrežja za prenos električne energije od elektrarne, ki lahko dejansko krije njegovo povpraševanje. Tudi to, da se fizična pot izračuna glede na elektrarno, ki krije celotno povpraševanja pasovnega odjemalca, je utemeljeno. Če bi elektrarna krila samo del povpraševanja pasovnega odjemalca, bi to pomenilo, da uporablja več delov omrežja za kritje svojega povpraševanja in je zato tudi odgovoren za višje stroške omrežja. Kar zadeva dejstvo, da se pri metodologiji fizične poti hidroelektrarne ne priznavajo kot bazne elektrarne, je bilo ugotovljeno, da smernice BNetzA iz leta 2010, navedene v uvodni izjavi 19 zgoraj, priznavajo hidroelektrarne kot bazne elektrarne. Poleg tega metodologija fizične poti upošteva tudi izgube omrežja in morebitne omrežne storitve, ki jih uporablja pasovni odjemalec. Zvezno sodišče je leta 2016 potrdilo, da je metodologija fizične poti primerna za določitev stroškov omrežja, ki jih povzročijo pasovni odjemalci ([64]).

(115) Komisija tako meni, da je drugačno obravnavanje netipičnih uporabnikov (tj. nekoničnih odjemalcev in pasovnih odjemalcev) v primerjavi z ostalimi uporabniki omrežja sestavni del referenčnega sistema in da je to izraženo v njegovi strukturi, kolikor temelji na sistemu individualnih stroškov omrežja, ki se pripišejo določenemu uporabniku omrežja.

(116) Popolna oprostitev, ki je veljala med letoma 2011 in 2013, pa odstopa od določanja individualnih omrežnin, ki se uporabljajo za netipične uporabnike, saj popolna oprostitev ne temelji na individualni določitvi stroškov, ki jih povzroči pasovni odjemalec. Čeprav so nekonični odjemalci in pasovni odjemalci glede na cilj sistema omrežnin v primerljivem dejanskem in pravnem položaju (so netipični uporabniki, pri katerih objavljene omrežnine v obdobju 2011–2013 ne bi pomenile omrežnin, ki upoštevajo dejanske stroške), so bili obravnavani različno.

(117) Poleg tega popolna oprostitev od referenčnega sistema odstopa tudi v tem, da od pasovnega odjemalca ne zahteva, naj plača vsaj 20 % objavljenih omrežnin, kot se zahteva od ostalih netipičnih uporabnikov, tj. nekoničnih odjemalcev. Ta razlika v obravnavanju ustreza diskriminaciji, saj ni razloga, zakaj bi bili pasovni odjemalci izvzeti iz te zahteve. Zlasti ni razloga, zakaj bi se morala za individualne omrežnine za nekonične odjemalce uporabljati varovalka, za pasovne odjemalce pa ne, saj se ve, da imajo tudi pasovni odjemalci – tako kot nekonični odjemalci – korist od priključitve na omrežje. Prav tako individualne omrežnine, izračunane z uporabo metodologije fizične poti, vključujejo določen približek.

5.1.2.3 ***Brez utemeljitve v naravi in logiki sistema omrežnin***

(118) Pojem pomoči ne vključuje ukrepov, ki vzpostavljajo različno obravnavanje podjetij v zvezi z omrežninami, če se lahko ta razlika pripiše naravi in splošni shemi zadevnega sistema omrežnin ([65]). Dokazno breme za ta zadnji del preskusa je na državi članici.

([64]) EnVR 34/15, točka 27.
([65]) Sodba z dne 29. aprila 2004, Nizozemska/Komisija, C-159/01, EECLI:EU:C:2004:246, točka 42; sodba z dne 8. septembra 2011, Komisija/Nizozemska, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, točka 62.

(119) Ugotovljeno je, da Nemčija ni predložila nobenega dokazila o tem, da bi bila popolna oprostitev utemeljena z naravo in splošno shemo sistema omrežnin v Nemčiji. Navedla je, da bi lahko popolna oprostitev pripomogla k zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zagotavljanjem obstoja konvencionalnih elektrarn, potrebnih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe, in da bi lahko pripomogla tudi k lažjemu spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Ti cilji pa so zunaj okvira omrežnin in jih je zato treba preučiti v okviru ocene združljivosti v skladu s sodno prakso Sodišča ([66]) (glej oddelek 3.3.1).

5.1.2.4 ***Sklepna ugotovitev***

(120) Popolna oprostitev ne more biti toliko utemeljena z logiko omrežnin v Nemčiji, ker presega znižanje objavljenih omrežnin, pri katerem se upošteva prispevek pasovnih odjemalcev k prihranku stroškov ali preprečevanje stroškov. Popolna oprostitev zlasti pomeni neutemeljeno odstopanje od referenčnega sistema, ker pasovne odjemalce izvzema iz stroškov, ki bi jim bili dodeljeni v okviru referenčnega sistema, in sicer individualnih stroškov omrežja, izračunanih po metodologiji fizične poti, ki ne smejo biti nižji od 20 % objavljenih omrežnin.

(121) Komisija zato ugotavlja, da če so bili pasovni odjemalci oproščeni plačila omrežnin v obsegu, ki presega stroške omrežja, povzročene z njihovo porabo, ali pa so bili, če so ti stroški znašali manj kot minimalni prispevek v višini 20 % objavljenih omrežnin, oproščeni tega minimalnega prispevka, oprostitev ni v okviru logike referenčnega sistema in daje selektivno prednost.

5.1.3 PRIPISLJIVOST DRŽAVI

(122) Popolna oprostitev je bila zagotovljena s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011 (glej uvodno izjavo 21 tega sklepa) in izvedena z upravnimi akti, s katerimi so bili potrjeni zahtevki za oprostitev (glej uvodno izjavo 24 tega sklepa). Zato jo je mogoče pripisati državi.

(123) Tudi dodatno dajatev iz člena 19, s katero je bila financirana oprostitev, je mogoče pripisati državi. Prvič, dodatna dajatev iz člena 19 je bila zagotovljena s členom 7 zakona z dne 26. julija 2011 (glej uvodno izjavo 21 tega sklepa) in jo je nadalje izvajala vladna agencija BNetzA (glej oddelek 2.4.2 in opombo 22 tega sklepa). Dejstvo, da izračun dajatve opravijo zasebni subjekti, ki so za to pooblaščeni z zakonom, ne vpliva na to ugotovitev, ker ti subjekti – operaterji prenosnega sistema – nimajo diskrecijske pravice pri izvajanju te naloge in jih je za izvajanje te naloge pooblastila država kot del njihove pooblastitve v skladu s členom 19(2) StromNEV 2011 kot operaterji prenosnega sistema. Poleg tega ima agencija BNetzA običajne nadzorne pristojnosti v razmerju do operaterjev prenosnega sistema in jim lahko izda zavezujoče odločbe, če ne izpolnijo svojih obveznosti (člena 29 in 54 EnWG 2011). Nazadnje, za leto 2012 je agencija BNetzA neposredno določila, kateri skupni znesek je treba nadomestiti iz dodatne dajatve iz člena 19 (glej uvodno izjavo 37 tega sklepa).

5.1.4 OBSTOJ DRŽAVNIH SREDSTEV

(124) Da se selektivna prednost šteje za pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe, mora biti dodeljena neposredno ali posredno iz državnih sredstev. Pojem „ukrep iz državnih sredstev“ ne zajema samo ugodnosti, ki jih država dodeli neposredno, temveč tudi „ugodnosti, ki se dodelijo prek javnega ali zasebnega subjekta, ki ga ta država določi ali ustanovi za upravljanje pomoči“ ([67]). V tem smislu člen 107(1) Pogodbe zajema vsa denarna sredstva, ki jih lahko javni organi dejansko uporabijo za podporo podjetjem, ne glede na to, ali ta sredstva spadajo med trajno državno premoženje ali ne ([68]).

([66]) Glej Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, točka 138; glej sodbo z dne 8. septembra 2011, Paint Graphos in drugi, združene zadeve od C-78/08 do C-80/08, ECLI:EU: C:2011:550, točki 69 in 70; sodbo z dne 6. septembra 2006, Portugalska/Komisija, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, točka 81; sodbo z dne 8. septembra 2011, Komisija/Nizozemska, C-279/08 P, ECLI:EU: C:2011:551; sodbo z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, ECLI:EU: C:2008:757; sodbo z dne 18. julija 2013, P Oy, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, točka 27 in naslednje.

([67]) Sodba z dne 22. marca 1977, Steinike & Weinlig/Nemčija, C-76/78, ECLI:EU:C:1977:52, točka 21; sodba z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, točka 58; sodba z dne 30. maja 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, točka 26; sodba z dne 19. decembra 2013, Association Vent De Colère!, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, točka 20; sodba z dne 17. marca 1993, Sloman Neptun, združeni zadevi C-72/91 in C-73/91, EU:C:1993:97, točka 19; sodba z dne 9. novembra 2017, Komisija/TV2/Danska, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, točka 44.

([68]) Sodba z dne 30. maja 2013, Doux Elevage in Cooperative agricole UKL-ARREE, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, točka 34; sodba z dne 27. septembra 2012, Francija/Komisija, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, točka 36; sodba z dne 19. decembra 2013, Association Vent De Colère!, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, točka 21.

(125) Zgolj dejstvo, da se ugodnost ne financira neposredno iz državnega proračuna, ne zadostuje za izključitev, da gre za državna sredstva. Iz sodne prakse Sodišča Evropske unije izhaja, da ni treba v vsakem primeru dokazati obstoja prenosa denarja iz proračuna ali javnega subjekta, da bi se lahko ugodnost, dodeljena enemu ali več podjetjem, štela za državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe ([69]).

(126) Zasebna narava sredstev ne preprečuje, da bi se ta štela za državna sredstva v smislu člena 107(1) Pogodbe ([70]). Na to je bilo opozorjeno tudi v sodbi Francija/Komisija ([71]), v kateri je Splošno sodišče ugotovilo, da je upoštevno merilo za ocenjevanje, ali so sredstva javna, ne glede na njihov prvotni izvor, stopnja posredovanja javnega organa pri opredelitvi zadevnih ukrepov in načini njihovega financiranja. Zgolj to, da se sistem subvencij za nekatere gospodarske subjekte nekega sektorja v celoti ali deloma financira iz prispevkov, ki jih določenim gospodarskim subjektom naložijo javni organi, samo po sebi ne omogoča ugotovitve, da ta sistem ni pomoč, ki jo dodeli država v smislu člena 107(1) Pogodbe ([72]). Podobno dejstvo, da sredstva v nobenem trenutku niso premoženje države, ne izključuje, da lahko sredstva pomenijo državna sredstva, če jih nadzoruje država ([73]). Pojem pomoči, dodeljene iz državnih sredstev, je namreč namenjen temu, da se na področje uporabe člena 107(1) Pogodbe ne vključi le pomoč, ki jo dodeli neposredno država, temveč tudi pomoč javnih ali zasebnih organov, ki jih imenuje ali ustanovi država ([74]).

(127) To razlogovanje je bilo uporabljeno tudi v sodbi Essent ([75]). V navedeni zadevi je moralo Sodišče oceniti zakon, ki je določal, da morajo operaterji nizozemskega elektroenergetskega omrežja pobirati doplačilo za električno energijo, ki jo porabijo zasebni odjemalci električne energije, in prilive iz tega doplačila prenesti na SEP, skupno odvisno družbo štirih proizvajalcev električne energije, kot nadomestilo tem za tako imenovane „nasedle stroške“. To doplačilo so morali operaterji omrežja prenesti na družbo SEP, ki je morala zbirati prilive in jih do določenega zneska, opredeljenega v zakonu, porabiti za kritje nasedlih stroškov. Sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da je bila družba SEP z zakonom imenovana za upravljanje državnih sredstev ([76]). Sodišče je ugotovilo, da je nizozemski sistem vključeval državna sredstva ([77]).

(128) Na podlagi te sodne prakse je mogoče ugotoviti, da subvencije, financirane prek davku podobnih dajatev ali prispevkov, ki jih naloži država ter ki se upravljajo in dodeljujejo v skladu z določbami zakonodaje, pomenijo prenos državnih sredstev, tudi če jih ne izvajajo javni organi, temveč zasebni subjekti, ki jih imenuje država in ki so ločeni od javnih organov.

(129) To je Sodišče potrdilo v zadevi Vent de Colère! ([78]), v kateri je zlasti ugotovilo, da to, da zbrana sredstva niso bila posredovana organu *Caisse des Dépôts et Consignations*, temveč so jih zadržala podjetja, zavezana nabavljati električno energijo iz obnovljivih virov po zagotovljenih odkupnih cenah, ne zadostuje za izključitev ukrepa iz državnih sredstev.

(130) Sodišče je prenos državnih sredstev izključilo samo v zelo posebnih okoliščinah: na primer, Sodišče ([79]) je menilo, da odločba, s katero nacionalni organ na vse organizacije v določeni panogi razširi sporazum, ki uvaja pobiranje prispevka v medpanožni organizaciji, ki jo ta nacionalni organ priznava, s čimer ta prispevek postane obvezen, da se omogoči izvajanje nekaterih promocijskih dejavnosti in dejavnosti odnosov z javnostmi, ne pomeni državne pomoči. Sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da ukrep ni bil financiran iz državnih sredstev, ker o tem, kako bodo

([69]) Glej sodbo z dne 16. maja 2002, *Francija/Komisija*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, točka 36; sodbo z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, točka 70; sodbo z dne 19. decembra 2013, *Association Vent De Colère! in drugi*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, točke 19 do 21; sodbo z dne 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, točka 25; glej tudi sodbo z dne 30. maja 2013, Doux Elevage in Cooperative agricole UKL-ARREE, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, točka 34, in sodbo z dne 19. marca 2013, Bouygues Telecom/Komisija, združeni zadevi C-399/10 P in C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, točka 100.

([70]) Sodba z dne 12. decembra 1996, Air France/Komisija, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, točke 63 do 65; sodba z dne 9. novembra 2017, Komisija/TV2/Danska, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, točka 48.

([71]) Sodba z dne 27. septembra 2012, Francija/Komisija, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496.

([72]) Sodba z dne 27. septembra 2012, Francija/Komisija, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, točka 61.

([73]) Sodba z dne 12. decembra 1996, Air France/Komisija, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, točke 65 do 67; sodba z dne 16. maja 2002, Francija/Komisija, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, točka 37; sodba z dne 30. maja 2013, Doux Elevage in Cooperative agricole UKL-ARREE, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, točka 35.

([74]) V zvezi s tem glej sodbo z dne 22. marca 1977, Steinike & Weinlig, C-78/76, ECLI:EU:C:1977:52, točka 21; sodbo z dne 17. marca 1993, Sloman Neptun, združeni zadevi C-72/91 in C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, točka 19, in sodbo z dne 10. maja 2016, Nemčija/Komisija, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, točka 81; sodbo z dne 9. novembra 2017, Komisija/TV2/Danska, C-657/15 P, ECLI:EU:C:2017:837, točka 36.

([75]) Sodba z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

([76]) Sodba z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, točka 74.

([77]) Sodba z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, točka 66.

([78]) Sodba z dne 19. decembra 2013, Association Vent De Colère!, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, točka 27.

([79]) Sodba z dne 30. maja 2013, Doux Elevage, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348; sodba z dne 15. julija 2004, Pearle, C-345/02, EU:C:2004:448.

porabljena sredstva, ki izhajajo iz dajatve, ni odločala država, temveč medpanožna organizacija. Ta sredstva so bila v celoti namenjena uresničevanju ciljev, ki jih je določila ta organizacija. Zato sredstva niso bila stalno pod javnim nadzorom in niso bila na voljo državnim organom.

(131) V sodbi PreussenElektra je Sodišče ugotovilo, da zakon o dovajanju električne energije *(Stromeinspeisungsgesetz)* ([80]) v različici, ki se je uporabljala leta 1998, ni vključeval javnega ali zasebnega subjekta, ustanovljenega ali določenega za upravljanje pomoči ([81]). Ta ugotovitev je temeljila na ugotovitvi, da je bil s *Stromeinspeisungsgesetz* vzpostavljen mehanizem, ki je bil omejen na to, da je neposredno zavezoval podjetja za oskrbo z električno energijo in operaterje elektroenergetskega omrežja višje v distribucijski verigi, da nabavljajo električno energijo iz obnovljivih virov po fiksnih cenah, ne da bi kateri koli subjekt upravljal tok plačil ([82]). Za položaj v okviru *Stromeinspeisungsgesetz* je bila značilna množica dvostranskih razmerij med proizvajalci električne energije iz obnovljivih virov in dobavitelji električne energije. Država ni vzpostavila nobene dodatne dajatve, da bi dobaviteljem električne energije zagotovila nadomestilo za finančno breme zaradi obveznosti dobave. Zato ni bil nihče določen za upravljanje take dodatne dajatve in zadevnih finančnih tokov.

(132) Nasprotno pa je Sodišče v zadevi Vent de Colère! navedlo, da je francoski sistem podpore drugačen od položaja, preučenega v zadevi PreussenElektra, in sicer z dveh vidikov: v zadevi PreussenElektra ustrezna država članica zadevnih zasebnih podjetij ni pooblastila za upravljanje državnih sredstev, temveč so imela podjetja obveznost odkupa z lastnimi finančnimi sredstvi. Poleg tega v zadevi PreussenElektra ni bilo mehanizma, ki bi ga uvedla in urejala država članica, ki bi bil namenjen nadomestitvi dodatnih stroškov, ki izvirajo iz te obveznosti odkupa, in s katerim bi država tem zasebnim operaterjem zagotavljala kritje navedenih dodatnih stroškov v celoti ([83]).

(133) Sodišče je nedavno potrdilo ta različen pristop k ocenjevanju državnih virov. V zadevi ENEA S.A. je Sodišče presodilo, da nacionalni ukrep, ki zasebnim in javnim podjetjem nalaga obveznost odkupa električne energije iz soproizvodnje, ne pomeni posredovanja države ali posredovanja iz državnih sredstev, kadar se dodatni stroški, ki izhajajo iz te obveznosti odkupa, ne morejo v celoti prenesti na končne uporabnike in niso financirani iz obveznega prispevka, ki ga predpiše država, ali mehanizma popolnega nadomestila ([84]).

(134) Glede na ta načela je treba za preučitev, ali financiranje popolne oprostitve, kot izhaja iz drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, vključuje državna sredstva, razlikovati med financiranjem popolne oprostitve v letu 2011 in financiranjem te oprostitve v letih 2012 in 2013, tj. po uvedbi dodatne dajatve iz člena 19.

#### 5.1.4.1 ***Financiranje iz državnih sredstev po tem, ko je agencija BNetzA uvedla dodatno dajatev iz člena 19 (leti 2012 in 2013)***

(135) Agencija BNetzA je na podlagi mehanizma nadomestila, določenega v šestem in sedmem stavku člena 19(2) StromNEV 2011 in opisanega v oddelku 2.4 tega sklepa, z regulativno odločbo z dne 14. decembra 2011 operaterjem distribucijskega sistema naložila obveznost, da od končnih uporabnikov pobirajo dodatno dajatev iz člena 19 in prilive od te dodatne dajatve mesečno prenesejo na operaterje prenosnega sistema.

(136) Komisija je v uvodnih izjavah 49 do 84 sklepa o začetku postopka navedla, zakaj je menila, da je treba šteti, da se popolna oprostitev financira iz državnih virov. Ti razlogi se lahko povzamejo, kot sledi:

(a) popolna oprostitev ustreza politiki države;

(b) operaterji omrežja imajo zakonsko zagotovilo, da bodo finančne izgube zaradi popolne oprostitve v celoti nadomeščene z dodatno dajatvijo na porabo električne energije s strani uporabnikov omrežja; to pomeni, da jim ni treba financirati oprostitve iz lastnih finančnih sredstev;

(c) operaterji prenosnega sistema so bili pooblaščeni za upravljanje finančnih tokov, ki izhajajo iz oprostitve in dodatne dajatve iz člena 19;

([80]) BGBl. I, str. 2633.
([81]) Sodba z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, točki 58 in 59.
([82]) Sodba z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, točka 56. Glej tudi sodbo z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, točka 74, v kateri je Sodišče navedlo, da v zadevi PreussenElektra podjetij ni imenovala država, da bi upravljala državna sredstva.
([83]) Sodba z dne 19. decembra 2013, Association Vent De Colère!, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, točke 34 do 36.
([84]) Sodba z dne 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, točka 30.

(d) operaterji prenosnega sistema ne morejo prosto uporabljati prilivov od dodatne dajatve, saj mora biti dodatna dajatev iz člena 19 omejena na finančne izgube zaradi oprostitve; kakršen koli presežek prihodkov, ki izvira iz dodatne dajatve, je treba odšteti od dodatne dajatve, ki se plača v naslednjih letih;

(e) dodatna dajatev iz člena 19 ne ustreza plačilu za storitev ali blago.

(137) Komisija se ne strinja z Nemčijo in zainteresiranimi stranmi, da se za popolno oprostitev ne more šteti, da se financira iz državnih sredstev, ker naj finančna sredstva, s katerimi se financira oprostitev, ne bi šla prek državnega proračuna. Kot je opozorjeno v uvodnih izjavah 125 do 129 tega sklepa, je Sodišče že večkrat presodilo, da je lahko merilo državnih sredstev izpolnjeno tudi, če se pomoč financira iz zasebnih sredstev, ki jih naloži država ter se upravljajo in dodeljujejo v skladu z določbami zakonodaje. Po mnenju Sodišča taka shema financiranja pomeni prenos državnih sredstev, čeprav jih ne izvajajo javni organi, temveč zasebni subjekti, ki jih imenuje država in ki so ločeni od javnih organov.

(138) Komisija meni, da so bile izgube prihodka zaradi popolne oprostitve omrežnin v letih 2012 in 2013 v celoti prenesene na končne uporabnike z mehanizmom popolnega nadomestila, ki je bil financiran z obveznim prispevkom, ki jim ga je naložila država.

(139) Kot je opisano v uvodnih izjavah 35 do 39 tega sklepa, je pravni okvir, ki je veljal v letih 2012 in 2013, določal mehanizem financiranja, s katerim so bile nadomeščene izgube prihodka, ki jih je imel operater omrežja, na katerega so bili priključeni oproščeni pasovni odjemalci. Operaterji prenosnega sistema so morali plačati nadomestilo operaterjem distribucijskega sistema za njihove izgube prihodka in medsebojno izravnati to dodatno finančno breme. V skladu z regulativno odločbo BNetzA z dne 14. decembra 2011, sprejeto na podlagi člena 29(1) EnWG in točke 6 člena 30(2) StromNEV 2011, so operaterji prenosnega sistema prejeli nadomestilo za to finančno breme prek dodatne dajatve iz člena 19.

(140) Dodatna dajatev iz člena 19 je bila davku podobna dajatev, ki so jo plačali končni uporabniki. Kot taka ni bila del splošnega sistema omrežnin, kot je navedeno v pripombah, ki so jih predložile zainteresirane strani. Agencija BNetzA je sama pojasnila v svojih odločbi z dne 14. decembra 2011, da je imela dodatna dajatev iz člena 19 poseben namen, in sicer nadomestiti finančni izgubo operaterjev prenosnega sistema, zato ni ustrezala splošni omrežnini, temveč je pomenila „drugo dajatev“ v smislu člena 17(8) StromNEV, ki jo je treba pobirati ločeno od splošnih omrežnin. To so potrdila tudi nemška sodišča in zlasti zvezno sodišče, ki je ugotovilo, da dodatna dajatev iz člena 19 ne ustreza omrežnini, temveč dodatni dajatvi, katere namen je kritje finančnih izgub zaradi oprostitve, določene v drugem stavku člena 19(2) StromNEV 2011 (glej uvodni izjavi 52 in 53 tega sklepa).

(141) Dodatna dajatev iz člena 19 pomeni obvezni prispevek, ki ga je naložila država. Določen je bil v StromNEV 2011 in uveden z zavezujočo regulativno odločbo BNetzA, ki je višji zvezni javni organ, pooblaščen za upravne in regulativne naloge, ter ki deluje pod nadzorom ministrstva za gospodarske zadeve in energijo. Njegovega predsednika in podpredsednike imenuje minister, njegov svet pa sestavljajo predstavniki Bundesrata in Bundestaga ([85]).

(142) Poleg tega so bili operaterji omrežja določeni za pobiranje in upravljanje dodatne dajatve iz člena 19 v skladu z veljavnim pravnim okvirom. V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče že večkrat presodilo, da je lahko za upravljanje državnih sredstev določen tudi zasebni subjekt. Poleg tega iz sodbe Essent izhaja, da se lahko za upravljanje dodatne dajatve določi tudi več kot en subjekt.

(143) Prvič, operaterji distribucijskega sistema in operaterji prenosnega sistema so morali obračunati in pobirati dodatno dajatev iz člena 19 od končnih uporabnikov, operaterji distribucijskega sistema pa so morali prenesti dodatno dajatev iz člena 19 na operaterje prenosnega sistema.

(144) Drugič, operaterji prenosnega sistema so lahko prilive od dajatve iz člena 19 uporabili samo za nadomestitev izgub prihodka zaradi oprostitve za pasovne odjemalce v skladu z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 in mehanizma izravnave, opisanega v uvodni izjavi 35 tega sklepa. To dokazuje dejstvo, da je bil znesek dodatne dajatve iz člena 19 prilagojen finančnim potrebam, ki jih je povzročila popolna oprostitev. Zlasti so kakršni koli prilivi v letu x, ki so presegali znesek, potreben za nadomestilo za to finančno breme, pomenili znižanje dodatne dajatve v letu x + 2 (glej uvodno izjavo 39). Komisija se zato ne strinja z Nemčijo in zainteresiranimi stranmi, da so lahko operaterji omrežja prilive od dodatne dajatve iz člena 19 uporabili po lastni volji.

([85]) Glej člene 1, 3, 4 in 5 zakona o zvezni agenciji za omrežja za električno energijo, plin, telekomunikacije, pošto in železnice z dne 7. julija 2005 (BGBl. I, str. 1970, 2009).

(145) Glede na zgoraj navedeno je ugotovljeno, da so operaterji omrežja z uvedbo dodatne dajatve iz člena 19 dobili zagotovilo, da bodo njihove izgube prihodka zaradi oprostitve, odobrene v skladu z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011, v celoti nadomeščene, zato je primer drugačen kot zadevi PreussenElektra in ENEA ([86]), v katerih so morala podjetja, ki so imela obveznost odkupa, financirati obveznost iz lastnih sredstev in stroškov niso mogla prenesti na svoje kupce.

(146) V zvezi s tem se ni mogoče strinjati z mnenjem, ki so ga predložile zainteresirane strani, da priliv od dodatne dajatve iz člena 19 ni bil nujno namenjen financiranju oprostitve iz drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011. Od leta 2012 oprostitve omrežnin namreč ni bilo mogoče financirati drugače kot prek dodatne dajatve iz člena 19, ki je bila izračunana tako, da je natančno ustrezala finančnim potrebam zaradi oprostitve.

(147) Komisija na podlagi teh elementov ugotavlja, da je treba za ugodnost, ki je bila dodeljena pasovnim odjemalcem v obliki popolne oprostitve v letih 2012 in 2013, šteti, da je bila financirana iz državnih virov.

5.1.4.2 ***Financiranje iz državnih virov pred uvedbo dodatne dajatve iz člena 19 (leto 2011)***

(148) Čeprav se je popolna oprostitev v skladu z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 uporabljala od 1. januarja 2011, je dodatna dajatev iz člena 19 začela veljati šele 1. januarja 2012 (glej uvodno izjavo 40 tega sklepa). Komisija se je zato v sklepu o začetku postopka vprašala, ali so bile oprostitve, odobrene leta 2011, prav tako financirane iz državnih sredstev, in Nemčijo pozvala, naj zagotovi dodatne informacije o tem, kako je bila popolna oprostitev financirana leta 2011.

(149) Komisija na podlagi dodatnih informacij, ki jih je predložila Nemčija, in tudi ob upoštevanju pripomb zainteresiranih strani ne meni, da mehanizem financiranja v letu 2011 vključuje državna sredstva.

(150) Kot je pojasnila Nemčija (glej uvodno izjavo 77) in kot je agencija BNetzA izrecno navedla v regulativni odločbi z dne 14. decembra 2011, leta 2011 ni veljal noben mehanizem nadomestila in pobota. Zlasti se šesti in sedmi stavek člena 19(2) StromNEV 2011 še nista uporabljala. Tako se izgube zaradi popolne oprostitve omrežnin v letu 2011 niso prenesle na končne uporabnike z mehanizmom popolnega nadomestila ali – ker leta 2011 ni bilo dodatne dajatve iz člena 19 – z obveznim prispevkom, ki ga je naložila država.

(151) Namesto tega so morali operaterji distribucijskega sistema in operaterji prenosnega sistema v skladu z regulativno odločbo z dne 14. decembra 2011 iz lastnih sredstev kriti izgube prihodka zaradi popolne oprostitve leta 2011.

(152) Te izgube so imeli pravico vključiti kot stroške v upravne račune, vzpostavljene na podlagi ARegV 2011. Vendar kot je navedeno v uvodni izjavi 47, izgub prihodka, ki so nastale leta 2011, ni bilo mogoče povrniti s prilagoditvijo omrežnin za leto 2011, ker je treba te omrežnine določiti vnaprej in jih ni mogoče spreminjati med letom. Izgube prihodka – če niso bile nadomeščene z drugimi povečanji prihodka in s tem lastnih sredstev operaterjev prenosnega sistema in operaterjev distribucijskega sistema za leto 2011 – je bilo treba knjižiti na Regulierungskonto. Če so bile ob koncu regulativnega obdobja, ki se je končalo leta 2013, izgube prihodka za leto 2011 nadomeščene z dodatnimi prihodki v drugih letih tega regulativnega obdobja, ni bilo nadomestitve izgub in izgube so iz lastnih sredstev krili operaterji prenosnega sistema in operaterji distribucijskega sistema. Samo če izgub ni bilo mogoče nadomestiti z dodatnimi prihodki v regulativnem obdobju, ki se je končalo leta 2013, je lahko izguba prihodka leta 2011 vodila do nadomestila v naslednjem regulativnem obdobju. Vendar tudi v tem primeru ni bilo zagotovljeno polno nadomestilo. Višina nadomestila je bila odvisna od drugih dejavnikov, zlasti učinkovitosti (ali neučinkovitosti) operaterjev distribucijskega sistema in operaterjev prenosnega sistema, ker ARegV ne temelji na dejanskih stroških, temveč na idealnih stroških učinkovitega podjetja.

(153) Operaterji omrežja torej niso imeli zagotovila, da bodo njihove izgube prihodka zaradi popolne oprostitve leta 2011 nadomeščene. Povedano drugače, leta 2011 so morali operaterji omrežja financirati popolno oprostitev iz lastnih finančnih sredstev.

([86]) Sodba z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, in sodba z dne 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.

(154) Komisija zato ugotavlja, da je morala biti ugodnost, ki je bila dodeljena pasovnim odjemalcem v obliki popolne oprostitve omrežnin leta 2011, financirana iz lastnih sredstev operaterjev omrežja in ni bila financirana iz državnih virov ([87]).

#### 5.1.5 VPLIV NA TRGOVINO MED DRŽAVAMI ČLANICAMI

(155) V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pri opredelitvi nacionalnega ukrepa za državno pomoč ni treba ugotavljati stvarnega vpliva pomoči na trgovino med državami članicami, temveč je treba le preučiti, ali lahko ta pomoč vpliva na tako trgovino ([88]). Zlasti kadar pomoč države članice okrepi položaj enega podjetja v razmerju do drugih konkurenčnih podjetij v trgovini znotraj Skupnosti, se šteje, da pomoč vpliva na ta podjetja ([89]).

(156) Kot je navedeno zgoraj, je velika večina zadevnih podjetij dejavnih v kemični industriji (vključno z industrijskimi plini), papirni, tekstilni in jeklarski industriji, industriji neželeznih kovin, rafinerijah nafte ter steklarstvu. Nekateri upravičenci tudi upravljajo podatkovne centre kot ponudniki storitev. Vse te panoge so odprte za trgovanje med državami članicami s čezmejno izmenjavo blaga. S tem, ko so zadevna podjetja izvzeta iz stroškov (omrežnin), ki jih morajo običajno nositi podjetja, dejavna v istem sektorju v drugih državah članicah, se s popolno oprostitvijo krepi položaj oproščenih podjetij v primerjavi s konkurenčnimi podjetji v trgovini znotraj Skupnosti, zato lahko popolna oprostitev omrežnin vpliva na trgovino med državami članicami.

#### 5.1.6 VPLIV NA KONKURENCO

(157) Za ukrep, ki ga dodeli država, velja, da izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco, kadar bi verjetno izboljšal konkurenčni položaj prejemnika pomoči v primerjavi z drugimi podjetji, s katerimi tekmuje ([90]).

(158) Proizvodni sektorji, v katerih so oproščena podjetja običajno dejavna, in trg za podatkovne centre so odprti za konkurenco. V številnih od teh sektorjev stroški električne energije predstavljajo velik delež stroškov proizvodnje, kar je Nemčija potrdila v dopisu z dne 6. decembra 2013 v zvezi s papirno industrijo, industrijo cementa, kemično industrijo, industrijo aluminija in drugimi kovinskimi industrijami. V tem okviru se s popolno oprostitvijo omrežnin znižajo stroški proizvodnje oproščenih podjetij. Zato lahko ta izboljša konkurenčni položaj upravičencev oprostitve v primerjavi z njihovimi konkurenti v drugih državah članicah. Verjetno je tudi, da izboljša njihov konkurenčni položaj v primerjavi s podjetji, ki ne dosežejo letne porabe električne energije 10 GWh in 7 000 ur polne uporabe, vendar so dejavna v istem sektorju. Popolna oprostitev bi torej lahko izkrivljala konkurenco.

(159) Ugotovljeno je, da ni mogoče izključiti niti vpliva na trgovino niti učinka izkrivljanja konkurence zaradi domnevno višje ravni stroškov električne energije v Nemčiji v primerjavi s stroški električne energije v drugih državah članicah. Z drugim stavkom člena 19(2) StromNEV 2011 je bila pasovnim odjemalcem odobrena popolna oprostitev omrežnin. Zaradi tega ti odjemalci niso imeli nobenega finančnega bremena zaradi uporabe električnega omrežja, medtem ko so morala konkurenčna podjetja v drugih državah članicah plačevati omrežnine. Poleg tega je Sodišče že odločilo, da kadar poskuša država članica z enostranskimi ukrepi pogoje konkurence v določenem gospodarskem sektorju približati tistim v drugi državi članici, tem ukrepom ne more odvzeti narave državne pomoči ([91]).

#### 5.1.7 SKLEPNA UGOTOVITEV O OBSTOJU POMOČI

(160) Glede na zgoraj navedeno popolna oprostitev omrežnin v letih 2012 in 2013 za pasovne odjemalce, ki so presegli letno porabo električne energije 10 GWh in dosegli 7 000 ur polne uporabe, pomeni državno pomoč, ker so bili z njo ti odjemalci izvzeti iz stroškov omrežja, ki jih je povzročila njihova poraba električne energije, in iz minimalnega prispevka v višini 20 % objavljene omrežnine.

(161) Oprostitev omrežnin, odobrena leta 2011, se ni financirala iz državnih sredstev in zato ne pomeni državne pomoči.

---

([87]) Sodba z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, in sodba z dne 13. septembra 2017, ENEA, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.
([88]) Sodba z dne 8. maja 2013, Libert in drugi, združeni zadevi C-197/11 in C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, točka 76.
([89]) Sodba z dne 8. maja 2013, Libert in drugi, združeni zadevi C-197/11 in C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, točka 77.
([90]) Glej sodbo z dne 17. septembra 1980, Philip Morris, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, točka 11.
([91]) Sodba z dne 3. marca 2005, Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck, C-172/03, ECLI:EU:C:2004:678, točka 54.

### 5.2 *NEZAKONITOST*

(162) Nemčija ukrepa ni priglasila pred začetkom njegovega izvajanja in tako ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 108(3) Pogodbe. Zato ukrep pomoči pomeni nezakonito državno pomoč.

### 5.3 *ZDRUŽLJIVOST Z NOTRANJIM TRGOM*

(163) Spodnja ocena združljivosti se nanaša samo na popolno oprostitev, odobreno pasovnim odjemalcem v letih 2012 in 2013, ki pomeni pomoč (glej uvodno izjavo 160).

(164) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila pomisleke glede tega, ali je mogoče popolno oprostitev omrežnin za pasovne odjemalce razglasiti za združljivo z notranjim trgom. Zato je Nemčijo pozvala k predložitvi dodatnih pripomb glede združljivosti popolne oprostitve z notranjim trgom.

(165) Nemčija trdi, da je mogoče popolno oprostitev razglasiti za združljivo na podlagi člena 107(3)(b) ali (c) Pogodbe, ker ima naslednje cilje:

— zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo,

— omogočanje spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov,

— izvajanje sistema dostopa do omrežnega sistema brez diskriminacije med uporabniki sistema, kot je določeno v členu 32 Direktive 2009/72/ES,

— zagotavljanje, da se pri omrežninah upoštevajo dejanski nastali stroški, kot je določeno v členu 14 Uredbe (ES) št. 714/2009.

(166) Na splošno je Nemčija menila tudi, da popolna oprostitev krepi konkurenčnost evropske industrije in je v skladu s ciljem Unije, da se Evropa ponovno industrializira.

#### 5.3.1 ZDRUŽLJIVOST NA PODLAGI ČLENA 107(3)(B)

(167) V zvezi s prvim razlogom Nemčije za združljivost je ugotovljeno, da popolna oprostitev ni povezana z nobenim posebnim in konkretnim „pomembnim projektom skupnega evropskega interesa“. Nemčija ni opisala nobenega projekta, katerega izvajanje naj bi spodbujala s popolno oprostitvijo omrežnin. Prav tako ni predložila nobenih informacij, ki bi kazale na to, da naj bi se s popolno oprostitvijo odpravile resne motnje v gospodarstvu v Nemčiji. Popolne oprostitve torej ni mogoče utemeljiti s členom 107(3)(b) Pogodbe.

#### 5.3.2 ZDRUŽLJIVOST NA PODLAGI ČLENA 107(3)(C)

(168) Člen 107(1) Pogodbe določa splošno načelo prepovedi državne pomoči v Uniji. Vendar lahko Komisija ukrep pomoči razglasi za združljiv neposredno na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe, če je namenjen in ustrezen za doseganje dobro opredeljenega cilja v skupnem interesu ([92]), če je potreben za dosego tega cilja, če je spodbujevalen in sorazmeren ter ima več pozitivnih učinkov za skupni cilj kot negativnih učinkov na konkurenčnost in trgovino.

(169) Država članica nosi dokazno breme za združljivost ([93]).

(170) Ker Nemčija trdi, da je popolna oprostitev pripomogla k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in zanesljivosti oskrbe, je Komisija preverila, ali bi zadevni ukrep spadal na področje uporabe Smernic Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja ([94]) (v nadaljnjem besedilu: smernice o okoljski pomoči). Vendar smernice o okoljski pomoči ne vsebujejo pravil o združljivosti za ukrepe, ki so namenjeni zagotavljanju

([92]) Sodba z dne 14. januarja 2009, Kronoply/Komisija, T-162/06, ECLI:EU:T:2009:2, zlasti točke 65, 66, 74 in 75; sodba z dne 8. junija 1995, Siemens/Komisija, T-459/93, ECLI:EU:T:1995:100, točka 48.

([93]) Sodba z dne 28. aprila 1993, Italija/Komisija, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, točka 20; sodba z dne 15. junija 2005, Regione autonoma della Sardegna/Komisija, T-171/02, ECLI:EU:T:2005:219, točke 166 do 168.

([94]) Smernice Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja (2008/C 82/01) (UL C 82, 1.4.2008, str. 1).

zanesljivosti oskrbe. Kar zadeva spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, vsebujejo samo merila za združljivost za pomoč, dodeljeno obratom za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov (oddelek 1.5.6 smernic o okoljski pomoči). Ta merila pa se ne nanašajo na ukrepe, kot je ta, obravnavan v tej zadevi, ki bi vključeval izvzetje odjemalcev električne energije iz omrežnin, s čimer so ti „spodbujeni", da ostanejo priključeni na omrežje, zato da je takrat, ko se v obratih za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov proizvaja električna energija, večja verjetnost, da tudi odjemalci porabljajo električno energijo. Smernice o okoljski pomoči se ne uporabljajo za tukaj preučevani ukrep. Komisija je zato preučila združljivost popolne oprostitve neposredno na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe.

5.3.2.1 ***Cilj v skupnem interesu in ustreznost pomoči***

5.3.2.1.1 **Združljivost z evropsko zakonodajo o omrežninah**

(171) Glede te trditve se napotuje na ugotovitve iz uvodnih izjav od 85 do 121 tega sklepa. Kot je prikazano v teh ugotovitvah, je bila s popolno oprostitvijo, ki je bila upravičenim pasovnim odjemalcem odobrena med letoma 2011 in 2013, dana selektivna prednost, ker so bili izvzeti tudi iz stroškov omrežja, ki jih je povzročila njihova poraba električne energije. To ni v skladu niti s ciljem zagotavljanja, da se pri omrežninah upoštevajo dejanski nastali stroški, kot je določeno v členu 14 Uredbe (ES) št. 714/2009, niti z načelom nediskriminacije. Komisija se zato ne strinja z Nemčijo, da popolna oprostitev omrežnin prispeva k uresničevanju teh ciljev ali da je potrebna na podlagi evropske zakonodaje.

5.3.2.1.2 **Spodbujanje zanesljivosti oskrbe in proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov**

(172) Nemčija trdi, da je popolna oprostitev prispevala k zanesljivosti oskrbe in spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov na tri različne načine (glej uvodno izjavo 165):

— Najprej trdi, da so pasovni odjemalci zagotavljali potrebno stabilnost storitve v obdobju 2011– 2013, preden je bilo mogoče uvesti ukrepe za stabilizacijo omrežja. Nemčija trdi, da naj bi neprekinjen in stalen odjem električne energije, ki so ga izvajali pasovni odjemalci, razbremenjeval in stabiliziral omrežje. Predvidljivost oproščenega pasovnega odjema naj bi prispevala k učinkovitemu izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti, frekvenčna in napetostna odstopanja pa naj bi se zmanjšala. S tem naj bi se zmanjšala potreba po rezervah in izravnalni električni energiji. Nemčija je poleg tega pojasnila, da so oproščeni pasovni odjemalci pogosto blizu velikih elektrarn. Zato je razdalja, prek katere je treba prenesti električno energijo, razmeroma majhna, s čimer naj bi se zmanjšale izgube pri prenosu in potreba po napravah za zagotavljanje jalove moči. Zainteresirane strani so poudarile tudi, da so pasovni odjemalci pogosto vključeni v petstopenjski načrt razbremenjevanja operaterjev prenosnega sistema brez pogodbe in brez nadomestila. Poleg tega so nekatere zainteresirane strani navedle, da za končne uporabnike veljajo tehnične zahteve, če se želijo priključiti na omrežje, in da so za to potrebne določene naložbe za izboljšanje regulacije napetosti brez nadomestila.

— Nemčija trdi tudi, da so bile konvencionalne elektrarne potrebne za zagotavljanje zanesljivega upravljanja omrežja v času, ko se je začela hitreje uveljavljati električna energija iz obnovljivih virov in ko še niso bile razvite prožne rešitve za elektroenergetski sistem (kot je prilagajanje odjema ([95])), ker zagotavljajo pomembne pomožne storitve za omrežje, ter da so bili za vzdrževanje obstoja teh konvencionalnih elektrarn potrebni pasovni odjemalci, zlasti glede na naraščajoč delež električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije.

— Hkrati Nemčija trdi, da je stabilen odjem električne energije s strani pasovnih odjemalcev zagotavljal, da je bila električna energija iz obnovljivih virov vedno porabljena, ko je bila proizvedena, s čimer se je zmanjšala potreba po sprejetju (drugih in dražjih) ukrepov za stabilizacijo omrežja (omejevanje). To je olajšalo prenos energije in prispevalo k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

(173) Na splošno je ugotovljeno, da so cilji zagotavljanja zanesljivosti oskrbe in spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov priznani kot cilji v skupnem interesu ([96]).

([95]) Prilagajanje odjema označuje spremembe v uporabi električne energije s strani končnih odjemalcev glede na običajne vzorce porabe kot odziv na spreminjanje cene električne energije v času (zmanjšanje porabe, ko so cene višje, in povečanje porabe, ko so cene nižje).

([96]) Glede zanesljivosti oskrbe glej člen 194(1)(b) Pogodbe in člen 3(11) Direktive 2009/72/ES ter sodbo z dne 22. oktobra 2013, Staat der Nederlanden/Essent in drugi, združene zadeve C-105/12 do C-107/12, ECLI:EU:C:2013:677, točka 59; glede spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov glej člen 194(1)(c) Pogodbe in Direktivo 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 140, 5.6.2009, str. 16), člen 48 smernic o okoljski pomoči in uvodno izjavo 231 k Sklepu Komisije z dne 23. julija 2014 o državni pomoči SA.38632 – Nemčija – EEG 2014 – Reforma zakona o obnovljivih virih energije (UL C 325, 2.10.2015, str. 4).

(174) Vendar se ugotavlja, da ni jasno dokazano, da bi lahko popolna oprostitev prispevala k doseganju in da je bila ustrezna za doseganje ciljev zanesljivosti oskrbe in spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Nemčija zlasti ni dokazala, da bi lahko popolna oprostitev prispevala k doseganju in da je bila ustrezna za doseganje zastavljenih ciljev. Kot bo pojasnjeno spodaj, popolna oprostitev vodi do nasprotujočih si rezultatov glede doseženih ciljev in lahko pomeni celo oviro za doseganje zadevnih ciljev.

5.3.2.1.2.1 *Pasovni odjem lahko pomeni oviro za uresničevanje cilja spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in zanesljivosti oskrbe*

(175) Da bi Nemčija dokazala, da je lahko popolna oprostitev omrežnin, odobrena na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, prispevala k zagotavljanju in je bila ustrezna za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe v obdobju 2011–2013, se sklicuje na nekaj značilnosti pasovnih odjemalcev, ki olajšajo upravljanje omrežja in koristijo vsem uporabnikom omrežja: njihovo stabilno in predvidljivo povpraševanje zmanjša potrebo po izravnalnih ukrepih, rezervah in ponovnem dispečiranju. Ker so običajno bliže elektrarnam, povzročajo manj izgub električne energije pri prenosu in manj potrebe po napravah za kompenzacijo jalove moči.

(176) Ugotovljeno je, da lahko ti elementi znižajo stroške omrežja in olajšajo upravljanje omrežja ter da se lahko zanje šteje, da posredno olajšajo obveznosti operaterjev prenosnega sistema glede zagotavljanja zanesljivosti oskrbe. Vendar če se predpostavlja, da se lahko točno iste značilnosti, ki so bile že upoštevane za utemeljitev individualnih omrežnin, ponovno upoštevajo, tako da se šteje, da se z oprostitvijo uresničuje cilj v skupnem interesu, oprostitev v nobenem primeru ne bi bila potrebna, ne bi imela dodatnega spodbujevalnega učinka in ne bi zagotavljala sorazmernosti pomoči, kot je podrobneje pojasnjeno spodaj (oddelki 5.3.2.2 do 5.3.2.4). Poleg tega bi lahko, kot bo prikazano spodaj, oprostitev in pogoji, pod katerimi je odobrena, pomenili tudi oviro za ukrepe za prožnost, ki jih je Nemčija uvedla leta 2013 za spodbujanje zanesljivosti oskrbe (uvodna izjava 179 spodaj), ter bi lahko tudi povišali stroške spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov (uvodna izjava 181 spodaj). Iz teh razlogov se oprostitev ne more šteti za ustrezno za doseganje ciljev zanesljivosti oskrbe in spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

(177) Nemčija in zainteresirane strani navajajo tudi, da naj bi bila popolna oprostitev koristna za regulacijo frekvence in regulacijo napetosti.

(178) Vendar je ugotovljeno, da regulacija frekvence in regulacija napetosti, na kateri se sklicujejo Nemčija in zainteresirane strani, ne ustrezata storitvi, ki jo zagotavljajo pasovni odjemalci, temveč storitvi, ki jo zagotavljajo konvencionalne elektrarne, kar Nemčija in zainteresirane strani priznavajo v svojih pripombah. Dejansko trdijo, da so pasovni odjemalci potrebni za vzdrževanje sposobnosti preživetja konvencionalnih elektrarn. Ta trditev je preučena v uvodnih izjavah 183 do 188 in napotuje se na tamkajšnje ugotovitve. Kar zadeva prispevanje k petstopenjskemu načrtu razbremenjevanja, se napotuje na navedbe v uvodni izjavi 97, v kateri je ugotovljeno, da se popolna oprostitev ne more šteti za nadomestilo za vključenost v petstopenjski načrt razbremenjevanja. V zvezi z napravami, ki jih morajo pasovni odjemalci namestiti, da izpolnijo zahtevo, da mora faktor premika ves čas znašati med + 0,9 in – 0,9, je bilo že ugotovljeno, da je namen te obveznosti zagotoviti varno in običajno upravljanje omrežja ter da je ta obveznost naložena vsakemu odjemalcu, ki zahteva dostop do omrežja, in ne samo pasovnim odjemalcem (glej uvodno izjavo 99 in naslednje). Težko bi bilo torej šteti, da utemeljuje oprostitev za pasovne odjemalce.

(179) Nadalje je ugotovljeno, da je Nemčija v svojih pripombah navedla, da je popolna oprostitev pomenila vrednost za zanesljivost oskrbe samo v prehodnem obdobju (od leta 2011 do leta 2013) pred uvedbo različnih ukrepov za vzpostavitev večje prožnosti elektroenergetskega sistema. Vendar je Nemčija že leta 2012 sprejela uredbo o pogodbah o odklopljivih bremenih (v nadaljnjem besedilu: uredba ABLAV) ([97]), namenjeno nakupu treh gigavatov (v nadaljnjem besedilu: GW) odklopljivega bremena za vzpostavitev večje prožnosti povpraševanja. Veljati je začela leta 2013 (zadnje leto popolne oprostitve) in je temeljila na členu 13(4a) EnWG 2011. Njene namen je bil dati operaterjem omrežja na voljo odklopljiva bremena za reševanje položajev, ko je preveč povpraševanja v primerjavi z razpoložljivo proizvodnjo. Taki položaji lahko pogosteje nastanejo v elektroenergetskih

([97]) BGBl. I, str. 2998.

sistemih, v katerih je velik delež (nestalnih) obnovljivih virov energije, ker nenadno zmanjšanje moči vetra ali sonca pomeni nenadno zmanjšanje proizvodnje. Poleg tega je lahko obseg vetrne in sončne energije manjši od prvotnih pričakovanj glede na vremensko napoved. Vendar je ugotovljeno, da popolna oprostitev za pasovne odjemalce dejansko pomeni spodbudo za te odjemalce, da ne ponudijo odklopljivega bremena v skladu z uredbo ABLAV, ker potem ne bi dosegli 7 000 ur polne uporabe, in je tako v nasprotju s cilji drugega ukrepa za povečanje zanesljivosti oskrbe. V letu 2013 je torej popolna oprostitev pomenila oviro za drug ukrep za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe, s tem ko je pasovne odjemalce odvračala od tega, da bi ponudili odklopljivo breme.

(180) Poleg tega Nemčija trdi, da naj bi oproščeni pasovni odjemalci prispevali k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov z zniževanjem stroškov takega spodbujanja. Nemčija je zlasti navedla, da je stabilen odjem električne energije s strani pasovnih odjemalcev zagotavljal, da je bila električna energija iz obnovljivih virov vedno porabljena, ko je bila proizvedena, s čimer se je zmanjšala potreba po omejevanju in zagotavljanju nadomestil za obrate za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v primeru omejevanja.

(181) Ugotovljeno je, da je lahko v obdobju 2011–2013, ko ni bilo obratov za skladiščenje, povezanih z obrati za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, ter ko tudi ni bilo prožnega povpraševanja in spodbud za povečanje porabe v času, ko je električne energije iz obnovljivih virov veliko, obstoj pasovnega odjema dejansko posredno zmanjšal verjetnost omejevanja obratov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Oprostitev se torej lahko šteje za tako, ki omogoča spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Vendar lahko oprostitev tudi posredno poviša stroške spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Kadar namreč električna energija iz obnovljivih virov zaradi nenadnega zmanjšanja moči vetra ali sonca ni na voljo, je treba zaradi neprožnosti pasovnih odjemalcev, ki jo povzroči oprostitev, povečati proizvodnjo konvencionalnih elektrarn, najverjetneje elektrarn na premog ali plin, za kritje povpraševanja pasovnih odjemalcev v primeru nenadnega zmanjšanja nestalne proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. To se lahko razume kot povišanje stroškov spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

(182) Nazadnje, ugotovljeno je, da se oprostitev pasovnim odjemalcem odobri ne glede na njihovo lokacijo. Vendar kot kaže študija iz leta 2012 (oddelek 2.3), je lahko omrežje v nekaterih okoliščinah prezasedeno, ker električna energija, proizvedena na primer na severu, presega prenosno zmogljivost, potrebno za dostavo električne energije na jug, kjer je mesto odjema. Ta prezasedenost je lahko povezana z močnim vetrom. Študija iz leta 2012 namreč vključuje scenarij (slika 2.3), v katerem so simulirane razmere, ko piha močan veter, za ugotovitev morebitnih ozkih grl v omrežju. V takem primeru je treba omejiti elektrarne, ki so pred ozkim grlom, in povečati proizvodnjo elektrarn, ki so za ozkim grlom. Ukrepi ponovnega dispečiranja vključujejo nadomestilo za omejene elektrarne in elektrarne, ki morajo povečati svojo proizvodnjo. Če je pasovni odjemalec za ozkim grlom, ne bo znižal stroškov podpore električni energiji iz obnovljivih virov, temveč jih bo povišal. Ker popolna oprostitev ne vključuje nobenega lokacijskega signala in se odobri brez upoštevanja ozkih grl v omrežju, bi lahko povišala stroške uporabe električne energije iz obnovljivih virov.

5.3.2.1.2.2 *Nejasna povezava med popolno oprostitvijo in zanesljivostjo oskrbe*

(183) Nemčija trdi tudi, da naj bi oprostitev (posredno) prispevala k zanesljivosti oskrbe, ker naj bi zagotavljala obstoj stalnega odjema, ki je sam po sebi osnovni pogoj za konvencionalne proizvodne zmogljivosti, to pa naj bi bilo potrebno ne samo za zagotavljanje storitev za stabilizacijo omrežja, temveč tudi za zadovoljevanje povpraševanja po električni energiji v tržnem okolju, ki je vse bolj zaznamovano s prožnimi in decentraliziranimi proizvodnimi zmogljivostmi na podlagi energij iz obnovljivih virov. Nemčija in več zainteresiranih strani trdijo, da konvencionalne elektrarne (opremljene s sinhronskimi generatorji) zagotavljajo nekaj pomembnih omrežnih storitev, ki jih operaterji omrežja potrebujejo za ohranjanje delovanja omrežja, predvsem regulacijo napetosti in regulacijo frekvence. Trdijo, da če konvencionalne elektrarne ne bi obratovale neprekinjeno, bi bilo težje pridobiti te sistemske storitve in vsekakor bi bile dražje (npr. zaradi potrebe po večji rezervi). Konvencionalne elektrarne pa naj bi lahko stalno delovale samo, če obstaja dovolj stalnega povpraševanja po porabi proizvedene električne energije. Konkretneje, Nemčija trdi, da študija iz leta 2012 kaže, da bo Nemčija v prihodnjih letih potrebovala med 8 in 25 GW konvencionalnih elektrarn za zagotavljanje zanesljivega upravljanja omrežja, ter da je bilo za vzdrževanje teh konvencionalnih elektrarn potrebno stalno in stabilno povpraševanje.

(184) Ugotovljeno je bilo, prvič, da je bila študija iz leta 2012 opravljena po odobritvi popolne oprostitve, kar izključuje njeno uporabo kot dokaz potrebe po popolni oprostitvi za zagotovitev sposobnosti preživetja zadevnih konvencionalnih elektrarn. Poleg tega, kot bo prikazano spodaj, ni dokazan prispevek oprostitve k zanesljivosti oskrbe.

(185) Drugič, v sami študiji iz leta 2012 ni navedena potreba po zagotovitvi določene minimalne stalne porabe, poleg tega pa Nemčija ni navedla, kako so pasovni odjemalci povezani s potrebami po minimalni konvencionalni proizvodnji. Nemčija je zgolj pojasnila, da so pasovni odjemalci s stalnim odjemom pomenili spodbudo za konvencionalne elektrarne, da ostanejo na trgu. Vendar študija iz leta 2012 razlikuje med konvencionalnimi baznimi elektrarnami (tj. jedrskimi elektrarnami, pretočnimi elektrarnami in elektrarnami na lignit) in konvencionalnimi elektrarnami, ki so prožnejše. Potreba po minimalni proizvodnji se nanaša na obe vrsti proizvodnje. Nemčija in tretje strani pa v svojih trditvah upoštevajo te razlike in niso pojasnile, kako je pasovni odjem povezan z obema vrstama proizvodnje. Zdi se, da ko govorijo o konvencionalnih elektrarnah, mislijo na bazne elektrarne samo, če govorijo o stalni proizvodnji in potrebi po enaki stalni porabi. Nasprotno pa je iz študije iz leta 2012 jasno razvidno, da potrebna konvencionalna proizvodnja ne more biti samo bazna. Študija iz leta 2012 poudarja potrebe sistema po prožnosti ter čas, potreben za spremembo in prilagoditev proizvodnje nihanjem. Težko je razbrati, kakšno je razmerje med temi prožnimi elektrarnami in pasovnimi odjemalci. Kot je bilo že navedeno v uvodni izjavi 96, za konvencionalne elektrarne, katerih proizvodnja se lahko hitro poveča, kot so plinske turbine, pasovni odjemalci namreč ne pomenijo spodbude, da ostanejo na trgu, ker je njihova dobičkonosnost povezana z možnostjo, da dosežejo višje cene električne energije, kadar je sistem pod obremenitvijo.

(186) Poleg tega trditev, da naj bi oprostitev prispevala k zanesljivosti oskrbe, ker pripomore k zagotavljanju obstoja (baznih) konvencionalnih elektrarn, temelji na krožnem sklepanju: ker pasovni odjemalci sami potrebujejo stalno električno energijo, so sami odgovorni za del minimalne proizvodnje, opredeljene v študiji iz leta 2012. S trditvijo, da so pasovni odjemalci potrebni za ohranitev obratovanja elektrarn, Nemčija in zainteresirane strani uporabljajo krožno sklepanje, ker so te elektrarne potrebne za kritje lastnega povpraševanja teh odjemalcev. Tako sklepanje ne more podpreti mnenja, da je bila popolna oprostitev ustrezna za dosego zanesljivosti oskrbe.

(187) Nazadnje, ugotovljeno je bilo, da trditev Nemčije in zainteresiranih strani temelji na predpostavki, da so pasovni odjemalci odločilni za zagotavljanje odjema električne energije, ki jo proizvajajo te elektrarne, in za njihovo sposobnost preživetja.

(188) Vendar je iz študije iz leta 2012 razvidno, da obstoj pasovnih odjemalcev ne zadostuje za zagotavljanje stalnega odjema od baznih elektrarn in njihove sposobnosti preživetja. Na strani 1 študije iz leta 2012 je bilo ugotovljeno, da nenehno uvajanje obratov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov in prednostno dispečiranje električne energije iz obnovljivih virov vodi do zmanjšanja oskrbe z električno energijo iz konvencionalnih elektrarn (vključno s konvencionalnimi baznimi elektrarnami). Poleg tega Nemčija sama priznava, da v času majhnega povpraševanja in velike proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov pasovni odjemalci porabljajo električno energijo iz obnovljivih virov zaradi prednostnega dispečiranja in dostopa, namesto da bi porabljali električno energijo, ki bi jo običajno zagotavljale konvencionalne bazne elektrarne. To pomeni, da poraba pasovnih odjemalcev ne zagotavlja sposobnosti preživetja konvencionalnih baznih elektrarn in da zaradi nje niso odveč ukrepi za stabilnost sistema (večje potrebe po rezervah, hitro povečanje proizvodnje elektrarn ob zmanjšanju proizvodnje iz obnovljivih virov itd.), za katere Nemčija in zainteresirane strani trdijo, da ne bi bili potrebni ob stalnem obratovanju konvencionalnih elektrarn.

5.3.2.1.2.3 *Sklepna ugotovitev o ustreznosti pomoči za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe in spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov*

(189) Komisija na podlagi zgornjih elementov ugotavlja, da Nemčija ni dokazala, da bi lahko popolna oprostitev prispevala in da je bila ustrezna za prispevanje k zanesljivosti oskrbe ali posredno k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

(190) Tudi če se predpostavlja, da je bila popolna oprostitev omrežnin za pasovne odjemalce ustrezna za prispevanje k uresničevanju cilja zagotavljanja zanesljivosti oskrbe in posredno k uvajanju električne energije iz obnovljivih virov, je treba kljub temu preveriti, ali jo je mogoče šteti za potrebno za dosego teh ciljev, ali ima spodbujevalni učinek, ali je sorazmerna in ali je negativni vpliv ukrepa manjši od njegovega pozitivnega učinka. Spodaj bo prikazano, da te zahteve niso izpolnjene. To razlogovanje je podredno, ker Komisija meni, da pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo že samo zaradi tega, ker v resnici ne more prispevati k uresničevanju cilja v skupnem interesu.

5.3.2.1.3 **Konkurenčnost evropske industrije**

(191) Nemčija je poudarila, da naj bi odločitev, da se postopoma ukine jedrska energija in poveča delež električne energije iz obnovljivih virov, pomenila povišanje stroškov električne energije (stroškov v zvezi s proizvodnjo električne energije in prenosa električne energije), zaradi česar bodo na slabšem zlasti elektroenergetsko intenzivne panoge, kot so papirna, cementna in kemična industrija, industrija aluminija ter druge panoge industrije neželeznih kovin v primerjavi s konkurenti v drugih državah članicah, ki imajo znatno manj stroškov zaradi politik na področju energije iz obnovljivih virov. Z oprostitvijo naj bi bili ustvarjeni enaki konkurenčni pogoji.

(192) Vendar je bilo ugotovljeno, da oprostitev niti ne ustvarja enakih konkurenčnih pogojev niti ni povezana s stroški, ki naj bi jih pomenile politike na področju energije iz obnovljivih virov. S popolno oprostitvijo omrežnin, ki pomenijo individualne stroške pasovnih odjemalcev, so namreč nemški pasovni odjemalci izvzeti iz celotnih stroškov omrežja, vključno s stroški omrežne poti, ki pasovnega odjemalca povezuje z najbližjo bazno elektrarno. Ti stroški niso povezani s politikami na področju energije iz obnovljivih virov in ustrezajo stroškom, ki jih morajo konkurenti v drugih državah plačati kot del svojih običajnih stroškov proizvodnje ter ki jih morajo odjemalci in konkurenti v Nemčiji nadomestiti prek dodatne dajatve iz člena 19.

(193) Nazadnje, ugotovljeno je bilo, da se zdi, da je popolna oprostitev, katere namen je izboljšati konkurenčnost zadevnih odjemalcev, v nasprotju s členom 14 Uredbe 714/2009, ker ne upošteva stroškov, in členom 32 Direktive 2009/72/ES, ker ni v skladu z načelom nediskriminacije. Poleg tega se zdi, da oprostitve omrežnin, ki jih določi zakonodajalec ali vlada, niso v skladu s členom 37(1)(a) Direktive 2009/72/ES, ki določa načelo, da mora tarife določiti regulativni organ.

(194) Iz teh razlogov je bilo ugotovljeno, da popolna oprostitev omrežnin, ki ustrezajo individualnim stroškom, pripisljivim zadevnim pasovnim odjemalcem, kolikor naj bi bil njen namen okrepiti konkurenčnost upravičencev, ne more prispevati k uresničevanju cilja v skupnem interesu.

5.3.2.2 ***Potrebnost popolne oprostitve***

(195) V vsakem primeru, kot je prikazano spodaj (uvodne izjave 197 do 199), tudi če bi predpostavljali, da je Nemčija dokazala, da je lahko popolna oprostitev prispevala k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in zanesljivosti oskrbe ter je bila ustrezna za posredno zagotavljanje tega spodbujanja, ni dokazano, da je bila popolna oprostitev v obdobju 2012–2013 potrebna za dosego teh ciljev. Tako bi bilo samo, če bi Nemčija dokazala, da je bila popolna oprostitev potrebna za vzdrževanje pasovnega odjema in preprečevanje, da bi se pasovni odjemalci odklopili iz omrežja.

(196) Vendar kot kažejo spodnje navedbe, Nemčija ni dokazala, da bi pasovni odjemalci brez popolne oprostitve zapustili javno omrežje in zgradili neposreden vod do elektrarne ali postali samooskrbni. Niti ni dokazala, da bi zadevni upravičenci brez popolne oprostitve spremenili svoj vzorec porabe in imeli spremenljiv nepredvidljiv profil obremenitve.

**Popolna oprostitev ni potrebna za preprečitev, da bi pasovni odjemalci zgradili neposreden vod**

(197) Nemčija ni dokazala, da bi pasovni odjemalci, upravičeni do oprostitve, če bi zanje še vedno veljale individualne omrežnine, kot bi običajno izhajale iz člena 24 EnWG, prenehali prispevati k uresničevanju cilja v skupnem interesu (stabilizacija omrežja in spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov), tako da bi zgradili neposredno povezavo z elektrarno.

(198) To se zdi precej neverjetno, ker bi bile individualne omrežnine izračunane na podlagi metodologije fizične poti, pri kateri se upoštevajo stroški v zvezi z uporabo omrežne poti med mestom priključka pasovnega odjemalca na omrežje (mesto odjema) in najbližjo bazno elektrarno. V tem smislu individualne omrežnine posnemajo stroške, ki bi jih pomenila gradnja neposrednega voda do najbližje bazne elektrarne, ki lahko zadovolji pasovno povpraševanje pasovnega odjemalca. Ker so vsi stroški enaki, bi pasovni odjemalec raje ostal priključen na omrežje,

namesto da bi začel dolgotrajen in negotov postopek pridobivanja dovoljenj. Ker gredo neposredni vodi pogosto prek zemljišč, ki ne pripadajo pasovnemu odjemalcu, so potrebna različna dovoljenja in odobritve, ki jih je težko pridobiti, ker splošna javnost pogosto nasprotuje električnim vodom. Poleg tega bi bile v večini primerov individualne omrežnine dejansko nižje od stroškov gradnje neposrednega voda. Neposredni vod bi namreč za zadevnega pasovnega odjemalca pomenil znatne investicijske stroške ter zahteval tudi dolgotrajne in drage postopke pridobivanja dovoljenj za gradnjo voda. Vse fiksne stroške voda bi moral nositi en sam uporabnik, medtem ko pri metodologiji fizične poti nosi samo svoj delež teh fiksnih stroškov.

**Popolna oprostitev ni potrebna za preprečitev, da bi pasovni odjemalci postali samooskrbni**

(199) Nemčija niti ni dokazala, da bi pri upravičencih oprostitve, če bi zanje veljale individualne omrežnine, kot bi običajno izhajale iz člena 24 EnWG, obstajalo tveganje, da postanejo samooskrbni. Nemčija ni predložila nobenih dokumentov, ki bi kazali na trend, da pasovni odjemalci postajajo samooskrbni zaradi višine individualnih omrežnin pred uvedbo popolne oprostitve. Nasprotno pa podatki, ki jih je predložila Nemčija, kažejo, da popolna oprostitev ne vpliva na odločitev pasovnih odjemalcev za samooskrbo. Nemčija je zagotovila podatke za deset največjih upravičencev v zvezi s porabo električne energije v obdobju 2013–2015 (obdobje, ki vključuje zadnje leto popolne oprostitve in dve leti, v katerih so se uporabljale individualne omrežnine). Ti podatki kažejo, da šest od desetih podjetij leta 2013 ni imelo obrata za samooskrbo in ni kupilo obrata za samooskrbo po ponovni uvedbi individualnih omrežnin ([98]). Podatki, ki se nanašajo na preostale štiri družbe ([99]), kažejo, da ena od teh družb proizvedeno električno energijo v celoti vnaša v omrežje. Preostale tri družbe so vse imele obrate za samooskrbo že leta 2013 in so jih še naprej uporabljale v celotnem obdobju 2013–2015, pri čemer je bil pri eni družbi trend padajoč, pri drugi naraščajoč, pri tretji pa precej stabilen. To potrjuje, da popolna oprostitev ni potrebna za preprečevanje samooskrbe in da pasovni odjemalci izberejo samooskrbo na podlagi drugih dejavnikov. To je Nemčija potrdila v svojih pripombah glede državne pomoči SA.46526 (2017/N) ([100]), v katerih je naprej navedla, da samooskrbne rešitve v energetsko intenzivni industriji ([101]) spodbujajo sinergije s potrebami po toploti, sinergije z odpadnimi plini in ostanki pri proizvodnji in ne možnost izognitve plačilu dajatve na električno energijo, ki jo v Nemčiji plačujejo odjemniki za financiranje podpore električni energiji iz obnovljivih virov (tako imenovana dodatna dajatev na podlagi EEG) ([102]). Nemčija je poleg tega pokazala, da je kljub znatnemu povišanju dodatne dajatve na podlagi EEG v obdobju 2011–2014 (pri čemer je bila dodatna dajatev na podlagi EEG višja od veleprodajne cene električne energije leta 2013) samooskrba v glavnih štirih sektorjih, ki uporabljajo samooskrbo (papirna industrija, kemična industrija, jeklarstvo, rafinerije nafte), v obdobju 2010–2014 ostala stabilna ([103]).

**Domnevni prispevek k stabilnosti omrežja je že upoštevan v individualnih omrežninah**

(200) Nemčija se za utemeljitev popolne oprostitve sklicuje na stabilnost in predvidljivost pasovnega odjema kot pomembnega elementa, ki olajša upravljanje omrežja in s tem posredno olajša zanesljivost oskrbe.

(201) Ugotovljeno je, da so vsi ti elementi že upoštevani pri izračunu individualnih omrežnin, saj so pri tem izračunu vsakemu pasovnemu odjemalcu dodeljeni samo stroški, povezani z omrežno povezavo med tem pasovnim odjemalcem in najbližjo bazno elektrarno, ki lahko krije njegovo povpraševanje. Stroški za izravnalno energijo v nobenem primeru niso vključeni niti v omrežnine na splošno niti v individualne omrežnine. Stroški za različne rezerve in stroški ponovnega dispečiranja niso vključeni v individualno izračunane omrežnine, energetske izgube zaradi prenosa električne energije pa se dodelijo sorazmerno z uporabljenim deležem omrežja Upošteva se tudi zmanjšana potreba po napravah za kompenzacijo jalove moči, ker bodo te naprave v izračun individualnih omrežnin vključene samo, če so na omrežni poti med bazno elektrarno in pasovnim odjemalcem.

([98]) Te družbe so pripadale sektorju […] in […].
([99]) Te družbe so pripadale sektorju […], sektorju […] in industriji […].
([100]) Sklep Komisije z dne 19. decembra 2017 o SA.46526 (2017/N) – Nemčija – Znižana dodatna dajatev za lastno proizvodnjo na podlagi EEG 2017.
([101]) Nemčija je navedla, da je večina pasovnih odjemalcev energetsko intenzivnih podjetij.
([102]) Glej uvodno izjavo 60 sklepa Komisije v zadevi SA.46526.
([103]) Glej uvodno izjavo 61 sklepa Komisije v zadevi SA.46526.

(202) Ker so pri tem izračunu vsakemu pasovnemu odjemalcu dodeljeni samo stroški, povezani z omrežno povezavo med tem pasovnim odjemalcem in najbližjo bazno elektrarno, ki lahko krije njegovo povpraševanje, je treba ugotoviti, da individualne omrežnine že ustrezno upoštevajo koristi, ki jih pomenijo pasovni odjemalci v zvezi z upravljanjem omrežja in posredno v zvezi z zanesljivostjo oskrbe. Torej ni nobene potrebe po ukrepu pomoči v obliki popolne oprostitve in Nemčija ni predložila nobenega dokaza o tem, da naj bi upravičenci z omrežninami, ki temeljijo na individualnih stroških (npr. z uporabo metodologije fizične poti), postali odjemalci s spremenljivim in nepredvidljivim profilom porabe.

5.3.2.3 ***Spodbujevalni učinek***

(203) Nadalje, Nemčija ni dokazala, da ima popolna oprostitev omrežnin spodbujevalni učinek. Pomoč ima spodbujevalni učinek, če ravnanje zadevnih podjetij tako spremeni, da začnejo opravljati dodatno dejavnost, ki je brez pomoči ne bi opravljala ali bi jo opravljala omejeno ali drugače.

(204) Več elementov iz spisa kaže, da je bila v številnih primerih popolna oprostitev odobrena pasovnim odjemalcem za vzpostavitev vzorca porabe, ki ustreza njihovemu običajnemu vzorcu porabe, ker njihov proizvodni proces vključuje stalno porabo električne energije. Individualne omrežnine za pasovne odjemalce obstajajo od leta 2005. Prvotno so bile te individualne omrežnine mogoče samo za pasovne odjemalce, ki so dosegli 7 500 ur polne uporabe. Vsaj pri pasovnih odjemalcih, ki so že koristili individualne omrežnine v okviru tega prvotnega sistema, popolna oprostitev torej ni spremenila njihovega ravnanja v primerjavi z njihovim ravnanjem v času uporabe individualnih omrežnin in zato ni imela spodbujevalnega učinka. Poleg tega je število pasovnih odjemalcev, ki so leta 2014 pridobili individualne omrežnine, zelo podobno številu pasovnih odjemalcev, ki so pridobili oprostitev v obdobju 2011–2013, vlagatelji zahtevkov pa so pogosto isti. To potrjuje tudi, da pri večini pasovnih odjemalcev popolna oprostitev ni spremenila njihovega ravnanja v primerjavi s tem, kako bi ravnali v vsakem primeru na podlagi individualnih omrežnin. Nemška nacionalna sodišča so ugotovila enako (glej uvodno izjavo 52). Nazadnje, tudi v poročilu o vrednotenju iz leta 2015 je poudarjeno, da je več operaterjev omrežja ugotovilo, da so imeli zadevni pasovni odjemalci enak vzorec porabe že pred uvedbo popolne oprostitve ([104]).

5.3.2.4 ***Sorazmernost, negativen vpliv na pogoje poslovanja in splošna uravnoteženost***

(205) Tudi če bi se predpostavljalo, da je bila za nekatere pasovne odjemalce popolna oprostitev ustrezna ter da je bila potrebna kot prispevek k uresničevanju cilja v skupnem interesu in je imela spodbujevalni učinek, je treba opozoriti, da popolna oprostitev ni bila sorazmerna in da negativni vpliv pomoči presega njen hipotetični pozitivni vpliv.

(206) Da bi bila sorazmerna, bi morala biti omejena na obseg, potreben za spodbuditev spremembe ravnanja zadevnih pasovnih odjemalcev, ki bi bila koristna za zanesljivost oskrbe ali spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov.

(207) Vendar Nemčija ni dokazala, da je popolna oprostitev opredeljena tako, da bi bila omejena na to, kar je potrebno za spodbudo spremembe vzorca porabe pasovnih odjemalcev, niti da je popolna oprostitev najmanj izkrivljajoče orodje za ohranitev prispevka pasovnih odjemalcev k stabilnosti in zanesljivosti omrežja. V zvezi s tem nekaj zainteresiranih strani trdi, da so morali njihovi zaposleni za zagotovitev, da se doseže 7 000 ur polne uporabe, del svojega časa nameniti spremljanju porabe ter da je stalna poraba pomenila tudi stalno proizvodnjo in s tem morda povečane zaloge, kadar se je povpraševanje po energiji zmanjševalo. Vendar ista zainteresirana stran priznava, da so se ti stroški po podjetjih razlikovali. Tudi če se predpostavlja, da so imeli nekateri pasovni odjemalci dodatne stroške, da so dosegli 7 000 ur polne uporabe, ni bilo zagotovila, da je oprostitev v vseh primerih ustrezala tistemu, kar bi bilo potrebno za kritje teh dodatnih stroškov, in Nemčija ni dokazala, da je bilo tako.

(208) Poleg tega je bilo ugotovljeno, da se zdi, da ukrep ne spodbuja zanesljivosti oskrbe bolj, kot je že upoštevana pri izračunu individualnih omrežnin. Tak dodaten prispevek ni bil dokazan. Vsekakor Nemčija in zainteresirane strani priznavajo, da ga ni mogoče količinsko opredeliti.

(209) Poleg tega je bilo ugotovljeno, da tudi če bi se predpostavljalo, da pasovni odjemalci prispevajo k zanesljivosti oskrbe več, kot je stabilizacijski učinek na omrežja, ki se že upošteva pri določitvi individualnih omrežnin, in da

([104]) Glej str. 38 poročila o vrednotenju iz leta 2015.

posredno prispevajo tudi k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, Nemčija ni dokazala, da je pomoč omejena na to, kar bi bilo potrebno za dosego teh pozitivnih učinkov. Agencija BNetzA je v poročilu o vrednotenju iz leta 2015 navedla, da se operaterji omrežja, ki imajo na svoje omrežje priključene pasovne odjemalce, delijo na tiste, ki ugotavljajo, da imajo pasovni odjemalci stabilizacijski učinek, in tiste, ki ugotavljajo, da nimajo takega stabilizacijskega učinka (glej sliki 6 in 7 poročila ter ugotovitve na str. 38 poročila). Ker v poročilu ni tega razlikovanja, ni jasno, ali operaterji omrežja, ki so ugotovili stabilizacijske učinke, menijo, da zadevni učinki presegajo tiste, ki so že upoštevani pri izračunu individualnih omrežnin. Eden od operaterjev prenosnega sistema je pojasnil, da je prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti omrežja odvisen od posebnih okoliščin omrežja: v primeru preobremenjenosti pasovni odjemalci ogrožajo stabilnost omrežja, v času premajhne obremenitve pa prispevajo k njej, zato je ključ do stabilnosti omrežja dejansko prilagodljiva obremenitev ([105]). Vendar pasovni odjemalci že po opredelitvi ne pomenijo prilagodljive obremenitve, temveč stabilno in neprilagodljivo obremenitev. Če bi namreč pasovni odjemalci ponujali prožne storitve (npr. zmanjšanje porabe na zahtevo operaterja omrežja), ne bi več ustrezali opredelitvi pasovnih odjemalcev, saj ne bi več dosegli 7 000 ur polnega odjema. S tem je potrjeno vsaj to, da je dodatni prispevek pasovnih odjemalcev k stabilnosti – ob predpostavki, da v določenih razmerah pasovni odjemalci prispevajo k stabilnosti omrežja več, kot je že upoštevano pri izračunu individualnih omrežnin – odvisen od vsakega primera posebej, vendar se ne more samodejno predpostavljati za katerega koli pasovnega odjemalca, ki presega 10 GWh porabe in dosega 7 000 ur polne uporabe. Niti ni mogoče predpostavljati, da bi v vseh primerih utemeljeval popolno oprostitev omrežnin.

(210) Poleg tega je treba, kar zadeva trditev Nemčije in zainteresiranih strani, da naj bi oprostitev zagotovila obstoj baznih konvencionalnih elektrarn, ki so same pomembne ponudnice pomožnih storitev, opozoriti, da ta trditev temelji na predpostavki, da bi potrebe po minimalni proizvodnji, ugotovljene v študiji iz leta 2012, stalno ostale enake, ne glede na povpraševanje v Nemčiji, kar pa v tem primeru ne velja. Prav nasprotno, kot je navedeno v uvodni izjavi 93 tega sklepa, je v študiji iz leta 2012 na strani (i) (del „Ergebniszusammenfassung“) poudarjeno, da je obseg minimalne proizvodnje močno odvisen od trenutnega stanja, zlasti od proizvodnje energije iz obnovljivih virov, pa tudi od odjemne obremenitve. Nemčija ni predložila nobenih dokazov o tem, da je popolna oprostitev omejena na pasovni odjem, ki je domnevno potreben za zagotavljanje obstoja baznih konvencionalnih elektrarn, niti da bi bila sčasoma prilagojena spreminjajočim se potrebam.

(211) Nemčija trdi, da ni neupravičenega izkrivljanja pogojev poslovanja, ker je vpliv na konkurenco omejen, saj naj bi ukrep znatno prispeval k zanesljivosti oskrbe in naj skoraj ne bi vplival na konkurenco s podjetji iz drugih držav članic zaradi zelo visokih cen električne energije v Nemčiji v primerjavi z drugimi državami članicami.

(212) Vendar kot izhaja iz ugotovitev v oddelkih 5.3.2.1 do 5.3.2.4, ni dokazano, da je popolna oprostitev ustrezna za doseganje zanesljivosti oskrbe in spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov niti da je potrebna in da ima spodbujevalni učinek. Poleg tega, kot je prikazano v uvodnih izjavah 205 do 211 tega sklepa, pomoč ni omejena na znesek, potreben za dosego ciljev, in vodi do prekomernega nadomestila. Hipotetični pozitivni učinek pomoči je torej izredno omejen, če sploh obstaja.

(213) Nasprotno pa se zdi, da popolna oprostitev ni v skladu s členom 32 Direktive 2009/72/EC in členom 14 Uredbe (ES) št. 714/2009.

(214) V nasprotju z mnenjem Nemčije se izkrivljanje konkurence z drugimi državami članicami ne more šteti za neznatno. Prvič, z ukrepom so upravičenci popolnoma oproščeni omrežnin, medtem ko so vsi njihov konkurenti še vedno zavezani plačati omrežnine v svojih državah članicah v skladu z evropsko zakonodajo, ki se uporablja. To lahko ima znaten izkrivljajoč vpliv na konkurenco, ker je – kot je poudarila Nemčija sama – večina upravičencev elektroenergetsko intenzivnih podjetij. Stroški električne energije so tako pomemben dejavnik njihove konkurenčnosti. Drugič, okoliščina, da naj bi bile cene električne energije v Nemčiji visoke in naj bi močno bremenile stroške proizvodnje elektroenergetsko intenzivnih podjetij v Nemčiji, ni bila dokazana. Nasprotno pa je ugotovljeno, da so med letoma 2011 in 2013 elektroenergetsko intenzivni uporabniki v Nemčiji imeli koristi od znižanj davka na električno energijo, dodatne dajatve na podlagi EEG ter dodatne dajatve za soproizvodnjo toplote in električne energije.

(215) Na podlagi teh elementov je bilo ugotovljeno, da negativni vpliv pomoči presega hipotetični pozitivni prispevek, ki bi ga pomoč lahko imela k spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov ali zanesljivosti oskrbe.

([105]) Glej str. 38 poročila o vrednotenju iz leta 2015.

5.3.3 SKLEPNA UGOTOVITEV

(216) Pomoč, odobrena za leti 2012 in 2013, ni združljiva z notranjim trgom.

## 6. **VRAČILO POMOČI**

(217) Komisija je v skladu s Pogodbo in ustaljeno sodno prakso Sodišča pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica ukiniti ali spremeniti pomoč, za katero je ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgom ([106]). Prav tako Sodišče dosledno meni, da je namen obveznosti države članice, da ukine pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, ponovna vzpostavitev prejšnjih razmer ([107]).

(218) V tem okviru je Sodišče odločilo, da je ta cilj dosežen, če prejemnik vrne zneske, ki so bili dodeljeni z nezakonito pomočjo, in se tako odpove ugodnostim, ki jih je užival v primerjavi s konkurenti na trgu, ter če se ponovno vzpostavi stanje pred plačilom pomoči ([108]).

(219) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([109]) določa, da „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč […]“.

(220) Ker je bila zadevna pomoč izvedena v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe in ni združljiva z notranjim trgom, jo je treba izterjati od upravičencev, da se ponovno vzpostavijo razmere, kakršne so bile na trgu pred njeno odobritvijo. Vračilo pomoči bi moralo zajeti obdobje od datuma, ko je bila upravičencu dodeljena prednost, tj. ko mu je bila pomoč dana na voljo, do datuma njenega dejanskega vračila, zneskom, ki jih je treba vrniti, pa se prištejejo obresti od datuma, ko so bili dodeljeni upravičencu, do datuma dejanskega vračila.

(221) Kar zadeva trditev nekaterih zainteresiranih strani, da bi bilo vračilo v nasprotju z načelom legitimnega pričakovanja, je treba opozoriti, da je Sodišče že večkrat presodilo, da pravica sklicevanja na načelo legitimnega pričakovanja velja za vsako zadevno osebo, pri kateri je institucija Unije ustvarila legitimna pričakovanja, oprta na natančna zagotovila, ki so ji bila dana. Vendar če lahko razumen in preudaren gospodarski subjekt predvidi sprejetje ukrepa Unije, ki lahko vpliva na njegove interese, se ob njegovem sprejetju na to načelo ne more sklicevati ([110]). Glede na sodno prakso sodba PreussenElektra ni mogla ustvariti nobenega legitimnega pričakovanja, ker ni podvomila o možnosti pooblastitve zasebnih subjektov za izvajanje sheme pomoči ter opredelitve davkom podobnih taks in dajatev kot državnih sredstev. Nanašala se je na poseben položaj, ki je bil že ugotovljen v zadevi Van Tiggele ([111]). Poleg tega je Komisija ugotovila obstoj državne pomoči v velikem številu shem, financiranih na podlagi dodatne dajatve, ki jo je uvedla država ([112]).

---

([106]) Glej sodbo z dne 12. julija 1973, Komisija/Nemčija, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, točka 13.

([107]) Glej sodbo z dne 14. septembra 1994, Španija/Komisija, združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, točka 75.

([108]) Glej sodbo z dne 17. junija 1999, Belgija/Komisija, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, točki 64 in 65.

([109]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

([110]) Glej sodbo z dne 22. junija 2006, Forum 187/Komisija, združeni zadevi C-182/03 in C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, točka 147.

([111]) Glej sodbo z dne 24. januarja 1978, Van Tiggele, C-82/77, ECLI:EU:C:1978:10.

([112]) Glej na primer: Odločbo Komisije z dne 4. julija 2006 o državni pomoči št. NN 162/A/2003 in N 317/A/2006 – Avstrija – Podpora proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov v skladu z avstrijskim zakonom o električni energiji iz obnovljivih virov (UL C 221, 14.9.2006, str. 8); Odločbo Komisije z dne 8. februarja 2012 o državni pomoči SA.33384 – Avstrija – Zakon o električni energiji iz obnovljivih virov iz leta 2012 (UL C 156, 2.6.2012, str. 1); Odločbo Komisije z dne 14. aprila 2010 o državni pomoči N94/2010 – Združeno kraljestvo – Zagotovljene odkupne cene za podporo proizvodnji električne energije iz obnovljivih nizkoogljičnih virov (UL C 166, 25.6.2010, str. 2); Odločbo Komisije z dne 24. aprila 2007 o državni pomoči C 7/2005 – Slovenija – Slovenske tarife za električno energijo (UL C 219, 24.8.2007, str. 9); Odločbo Komisije z dne 26. oktobra 2009 o državni pomoči N 354/2009 – Slovenija – Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije (UL C 285, 26.11.2009, str. 2); Odločbo Komisije z dne 25. septembra 2007 o državni pomoči N 571/2006 – Irska – Program podpore za električno energijo iz obnovljivih virov energije (UL C 311, 21.12.2007, str. 2); Odločbo Komisije z dne 18. oktobra 2011 o državni pomoči SA.31861 – Irska – Proizvodnja električne energije iz biomase (UL C 361, 10.12.2011, str. 2); Odločbo Komisije z dne 2. julija 2009 o državni pomoči 143/2009 – Ciper – Shema pomoči za spodbujanje proizvodnje električne energije iz velikih komercialnih vetrnih, sončnih, fotovoltaičnih sistemov in biomase (UL C 247, 15.10.2009, str. 2); Odločbo Komisije z dne 19. marca 2003 o državni pomoči N 707/2002 in N 708/2002 – Nizozemska – MEP stimulering duurzame energie & MEP Stimulering warmte-krachtkoppeling (UL C 148, 25.6.2003, str. 8); Odločbo Komisije z dne 5. junija 2002 o državni pomoči C 43/2002 (ex NN 75/2001) – Luksemburg – Kompenzacijski sklad za organizacijo trga z električno energijo (UL L 159, 20.6.2009, str. 11); Sklep Komisije z dne 23. julija 2014 o državni pomoči SA.38632 – Nemčija – EEG 2014 – Reforma zakona o obnovljivih virih energije (UL C 325, 2.10.2015, str. 4); Odločbo Komisije z dne 8. marca 2011 o državni pomoči C 24/2009 – Avstrija – Državna pomoč za energetsko intenzivne dejavnosti v skladu z zakonom o električni energiji iz obnovljivih virov v Avstriji (UL L 235, 10.9.2011, str. 42).

(222) Vsekakor je Sodišče v zadevi Essent ([113]) pojasnilo meje sodbe PreussenElektra in ponovilo svojo prejšnjo sodno prakso, da se za državna sredstva šteje tudi ugodnost, financirana iz dodatne dajatve, ki jo naloži država in upravlja subjekt, ki ga določi država.

(223) Razlaga državnih virov, sprejeta v tem sklepu, je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča in prakso odločanja Komisije. Ker bi lahko to predvidel kateri koli razumen in preudaren gospodarski subjekt, se z vračilom ne bi kršilo načelo legitimnega pričakovanja.

(224) Ob upoštevanju zgoraj navedenega in zlasti glede na uvodno izjavo 216, je treba pomoč vrniti, ker ni združljiva z notranjim trgom, zneskom, ki jih je treba vrniti, pa se prištejejo obresti od datuma, ko so bili dodeljeni upravičencu, do datuma dejanskega vračila.

(225) Vračilo bi se moralo nanašati samo na popolno oprostitev omrežnin, odobreno v obdobju od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2013, s primerjavo z individualnimi omrežninami, ki bi se plačale, če ne bi bilo oprostitve, saj se za državno pomoč šteje samo ta del.

(226) Izterljivi zneski za vsako od zadevnih leto predstavljajo individualne omrežnine, ki bi jih upravičenci morali plačati, če ne bi bilo polne oprostitve.

(227) Individualne omrežnine iz predhodne uvodne izjave bi bilo treba izračunati na podlagi metodologije fizične poti, kot jo je predstavila agencija BNetzA v smernicah „Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV“, izdanih 26. oktobra 2010.

(228) Izterljivi znesek za vsako od zadevnih let je enak vsaj 20 % zneska, ki bi ga plačal upravičenec, če bi moral plačati objavljene omrežnine.

(229) Če skupni znesek ugodnosti, ki jo je prejel upravičenec, znaša manj kot 200 000 EUR in če ugodnost izpolnjuje vse druge pogoje iz Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 ([114]) ali Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 ([115]), bi bilo treba za tako ugodnost šteti, da ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe in torej ne bi smela biti predmet izterjave.

## 7. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(230) Ugotovljeno je bilo, da je Nemčija v obdobju med 1. januarjem 2012 in 31. decembrom 2013 nezakonito izvajala pomoč v obliki popolne oprostitve omrežnin za pasovne odjemalce, ki so dosegli letno porabo električne energije vsaj 10 GWh in 7 000 ur polne uporabe, v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe.

(231) Državna pomoč predstavlja stroške omrežja, ki so jih oproščeni pasovni odjemalci dejansko povzročili v letih 2012 in 2013, ali pa predstavlja minimalne omrežnine, če ti stroški omrežja znašajo manj kot te minimalne omrežnine v višini 20 % objavljenih omrežnin. Za toliko popolna oprostitev, odobrena na podlagi drugega stavka člena 19(2) StromNEV 2011, odstopa od referenčnega sistema, kot je bil vzpostavljen. V skladu s tem je državna pomoč enaka vrednosti individualnih omrežnin, ki jih pasovni odjemalci niso plačali za leto 2012 in 2013, ter ustreza vsaj 20 % objavljenih omrežnin za zadevni leti.

(232) Državna pomoč ne izpolnjuje pogojev nobene od izjem iz člena 107(2) in (3) Pogodbe in se ne more šteti za združljivo z notranjim trgom iz katerega koli drugega razloga. Zato ni združljiva z notranjim trgom.

(233) Komisija mora v skladu s členom 16(1) Uredbe (ES) št. 2015/1589 od zadevne države članice zahtevati, naj sprejme vse potrebne ukrepe za izterjavo pomoči od upravičencev. Nemčija bi zato morala vrniti nezdružljivo pomoč –

([113]) Glej sodbo z dne 17. julija 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, točka 74.
([114]) Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL L 352, 24.12.2013, str. 1).
([115]) Uredba Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči *de minimis* (UL L 379, 28.12.2006, str. 5).

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

*Člen 1*

1. Popolna oprostitev plačila omrežnin za pasovne odjemalce v Nemčiji, ki jo je Nemčija nezakonito izvajala v letih 2012 in 2013, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe, če so bili ti odjemalci oproščeni plačila omrežnin, ki ustrezajo stroškom omrežja, ki so jih povzročili, ali plačila minimalnih omrežnin, če so ti stroški omrežja znašali manj kot te minimalne omrežnine v višini 20 % objavljenih omrežnin.

2. Nemčija je državno pomoč iz odstavka 1 izvajala v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe, pri čemer je ta pomoč nezdružljiva z notranjim trgom.

*Člen 2*

Individualna pomoč, dodeljena v okviru sheme iz člena 1, ne pomeni pomoči, če je takrat, ko je bila dodeljena, izpolnjevala pogoje iz uredbe, ki je bila sprejeta v skladu s členom 2 Uredbe Sveta (ES) št. 994/98 ([116]) in se je uporabljala takrat, ko je bila pomoč dodeljena.

*Člen 3*

(1) Nemčija od upravičencev izterja nezdružljivo pomoč, ki je bila dodeljena na podlagi sheme iz člena 1.

(2) Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti za obdobje od datuma, ko so bili dani na voljo upravičencu, do datuma njihovega dejanskega vračila.

(3) Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ([117]).

(4) Nemčija z dnem sprejetja tega sklepa ustavi vsa neizvedena izplačila na podlagi sheme pomoči iz člena 1.

*Člen 4*

(1) Izterjava pomoči, dodeljene na podlagi sheme iz člena 1, je takojšnja in učinkovita.

(2) Nemčija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma, ko je o njem obveščena.

*Člen 5*

(1) Nemčija v dveh mesecih od datuma priglasitve tega sklepa predloži naslednje informacije:

(a) seznam upravičencev, ki so prejeli pomoč na podlagi sheme iz člena 1, in skupni znesek prejete pomoči vsakega upravičenca iz te sheme;

(b) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga je treba izterjati od vsakega upravičenca;

(c) podroben opis že sprejetih ali načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;

(d) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičencev zahtevalo vračilo pomoči iz člena 1.

(2) Nemčija obvešča Komisijo o napredku v zvezi z nacionalnimi ukrepi, sprejetimi za izvajanje tega sklepa, dokler ni pomoč, dodeljena na podlagi sheme iz člena 1, v celoti vrnjena. Na zahtevo Komisije Nemčija takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Prav tako predloži podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih, ki so jih upravičenci že vrnili.

([116]) Uredba Sveta (ES) št. 994/98 z dne 7. maja 1998 o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za določene vrste horizontalne državne pomoč (UL L 142, 14.5.1998, str. 1).

([117]) Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

*Člen 6*

Ta sklep je naslovljen na Zvezno republiko Nemčijo.

V Bruslju, 28. maja 2018

*Za Komisijo*
Margrethe VESTAGER
*Članica Komisije*